

FRENK LARAMI

DOK HOLIDEJ

BROJ 492 · CENA 60,00 DIN

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

STARA ZAGONETKA

D 1,90 €; CH 2,60 CHF; A 1,70 €; NL 2,00 €; B 2,00 €; BIH 1,80 KM; MK 45,00 DEN; CG 0,75 €; HR 10 KN; SLO 1,80 €

★ **DOK HOLIDEJ** ★

492

Frenk Larami

STARA ZAGONETKA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 492

Direktor

Vladimir Novaković

Odgovorni urednik

Viktorija Draginčić

Naslov originala

Frank Laramy

OLD MYSTERY

Recenzija i adaptacija

MAP

Likovna obrada naslovne strane

Branislav Kerac

Tehnički urednik

Franjo Varga

Štampa: 27. V 2015.

Tržište: 5. VI 2015.

CIP–Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

82–31 (5)

DOK Holidej / odgovorni urednik Viktorija
Draginčić. – 1972, br. 1 –. – Novi Sad: Marketprint,
1972–, –21 cm. (Edicija vestern romana)

Mesečno.

ISSN 0353–0000

COBISS. SR–ID 61129986

Izdaje: MARKETPRINT (Novi Sad, 21102 p. fah 20)

Štampa: DOO MAGYAR SZÓ – Kft. OJ Štamparija FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Generalni distributer: GLOBAL PRESS d.o.o. Beograd

Direktor: Vladimir Novaković. Odgovorni urednik: Viktorija Draginčić

Naslov originala: Frank Laramy – OLD MYSTERY

Copyright: MAP. Recenzija i adaptacija: MAP

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji način.

Na prvi pogled moglo se zaključiti da na groblju u gradu Preskotu, u mirnoj noći ukrašenoj blistavim mesecom koji je svuda unaokolo prosipao svoju raskošnu svetlost, vlada mir i spokoj.

Međutim, nije bilo tako.

Između nadgrobnih spomenika grešnika i pravednika koji su ovde počivali neko se šunjao. Među senkama belih kamenova, drveća i bokora rastinja, kretala se prilika nekog čoveka. Bio je to čovek, grubih crta lica, dugih brkova i odmah na prvi pogled odavao osobu kojoj je opasnost svakodnevno zanimanje. Na sebi je imao širok zeleni ogrtač, tamnosmeđi šešir i pantalone, teške čizme potkovane klincima i opasač sa revolverom, dok je u ruci nosio pušku repetirku marke „vinčester 32”.

Niko nije znao kakva je to čudna potreba gonila tog nepoznatog čoveka da se u kasne sate, te tihe i mirne noći, naoružan do zuba, nečujno šunja među onima koji tu spavaju večnim snom.

Neznanac je okrenuo svoju veliku ružnu glavu prema usnulom gradu i uzdahnuo: kada je nešto ranije toga dana prošetao njegovim ulicama i svratio u salun da prikupi obaveštenja, niko na njega nije obratio pažnju. Situacija u Preskotu potpuno se uklapala u njegove planove, odnosno, odgovarala poduhvatu koji je planirao da preduzme i što je moguće

brže odmagli odatle, pa čak i iz države Arizone. Bilo bi dobro, pomislio je, kada bi sve mogao da obavi mimo gradskog šerifa koji, uprkos mladosti, nije izgledao nimalo naivan.

Kada je mladog Boba Pajpeta prvi put video u salunu „Bure baruta”, neznanac ga je pažljivo odmerio i ono što je video nije mu se dopalo: pored toga, iz razgovora koje je prisluškivao u salunu, zaključio je da je Preskot miran i tih grad zahvaljujući bivšem šerifu koji se pre nekoliko godina povukao u zasluženu penziju. Ali, ni novi „zvezdonosac”, Bob Pajpet, nije bio „mačiji kašalj” i to se videlo na prvi pogled. Naime, radilo se o mladom, snažnom i visokom čoveku odlučnog izraza lica, energično stisnutih vilica i stamene građe. Po ophođenju građana i njihovom ponašanju iskusno neznančevo „oko” zaključilo je da ljudi vole Boba Pajpeta, mada se prema njemu ne ophode sa autoritetom i velikim uvažavanjem. To je, pre svega, bilo ophođenje kao prema sinu ili bratu, a ne prema čoveku koji je predstavnik zakona i koga treba slušati.

Krik sove prenuo je neznanca iz razmišljanja: krenuo je dalje i na njegovo veliko zadovoljstvo prvi sledeći nadgrobni spomenik bio je upravo onaj zbog kog je prešao stotine milja i koga je već pet godina želeo da vidi.

Ali, na toj velikoj nadgrobnoj ploči nije pisalo ništa: na belom kamenu nije bilo ni imena, ni datuma smrti, a ni bilo kog drugog podatka koji bi govorio o tome kako je osoba koja tu leži doživela svoj kraj. Neki građani Preskota zastupali su mišljenje da je velika sramota što takva nadgrobna ploča postoji na njihovom groblju. Ipak, većina je bila zadovoljna načinom na koji je postupano sa jednim od bandita koji su opljačkali banku pre pet godina, u leto 1874.

Tada niko nije znao njegovo ime i prirodno je što je ploča ostala bez obeležja. Ali ni sada, pet godina kasnije, nije bačeno više svetla na njegov identitet. Naime, pomenuti bandit izgubio je život u pucnjavi koja je u noći pljačke izbila u pogrebnom preduzeću Majkla Filda, sa samo pedeset dolara u zlatu pri sebi. To je bilo u najmanju ruku čudno, jer je to isto poslepodne napustio prostorije banke sa zadimljenim koltom u jednoj ruci, dok je u drugoj bila vreća od nepromočivog platna u kojoj se nalazilo deset hiljada dolara.

Kada je obračun konačno završen, a pomoćnik pogrebnika se latio tela da ga pripremi za sahranu, našao je u sarama čizama pedeset dolara u zlatu zamotanih u kratko pisamce u kome je neveštom rukom bilo napisano da se pomenuti novac upotrebi za pristojnu sahranu vlasnika u slučaju iznenadne ili nasilne smrti. Sem ovog kratkog zahteva, na papiru nije bilo nikakvog imena, tako da su se nekolicina viđenijih ljudi, uverivši se da zlatnik ne potiče od opljačkanog novca, složili da ispoštuju ovu neobičnu poslednju želju ubijenog bandita. I tako je bezimeni pljačkaš do-

bio luksuzan kovčeg od kedrovine, cveće i nadgrobnu ploču.

Kada je to obavljeno, pojavio se još jedan problem: naime, uvek dežurni radnici predložili su šerifu da nekim natpisom obeleži pomenuti grob. Bilo je tu raznih predloga, ali nijedno rešenje nije preovladalo. Na kraju su se svi složili da tako nešto nije potrebno, s obzirom da su kao predstavnici grada i građani ispoštovali banditovu želju u pogledu pristojnog pogreba.

I tako je nepoznati pljačkaš spavao večnim snom, neuznemiravan i gotovo zaboravljen već punih pet godina.

Ali, ove noći obasjane mesečinom, nepoznati sa puškom u ruci, stao je pored prazne nadgrobne ploče i izgovorio nekoliko tihih i čudnih reči koje su mogli da čuju samo kameni anđeli i mermerni heruvimi na grobovima.

– Kugane, stari đavole... znam da si tu dole... Znam to sasvim sigurno.

Zatim se okrenuo i brzo otišao do stoletnog drveća na ulazu da bi se nekoliko minuta kasnije pojavio noseći u ruci pijuk i lopatu. Došavši krupnim i brzim koracima do groba bezimenog, prslonio je pijuk i pušku na praznu nadgrobnu ploču, skinuo sa ramena zeleni ogrtač i nehajno ga bacio na obližnji žbun.

Posle toga je počeo da kopa.

Naravno, sada nije više bilo potrebe za šunjanjem i hodanjem na prstima. Našao je ono što je punih pet godina čekao da vidi, i znao je da mu nepotrebna opreznost više neće koristiti. Sada je morao da kopa kao sam đavo i nada se da će ga sreća i dalje služiti u dva pravca: da ga niko neće videti i da će naći baš ono što

je verovao da leži u zemlji, tačno ispod njegovih čizama.

Kopao je brzo i energično, ali već posle nekih tridesetak santimetara dubine, lopata je naišla na neki kamen. Naravno, sagnuo se da ga ukloni, no, kada je pružio ruku, gromki prasak pucnja iz puške prolomio se kroz tihi, zvezdanu noć.

Tren kasnije, olovno tane velikog kalibra prozviždalo mu je pored lica i probilo rupu na kruni šešira, oprlivši ga pritom po temenu. Dalje sledeći svoju putanju, kuršum je kvrcnuo o ploču nadgrobnog spomenika, a onda potpuno spljošten pao na zemlju.

Nepoznati je sekundu ili dve ostao zgrčen u sagnutom položaju i usta otvorenih od iznenađenja zurio u ogrebotinu koju je kuršum napravio na kamenoj ploči, pedesetak santimetara od njegovog lica. No, dok se prolamajući, užareni prasak kotrljao kroz noć u pravcu uspavanog grada u dolini, on se pribrao i, odbacivši lopatu iz ruke, pružio se da dohvati pušku naslonjenu na obližnji spomenik.

I baš u momentu kada ju je dohvatio, još tri hica potresla su noć i on se bacio u zaklon. Na njegovu sreću, prva dva hica su promašila cilj, ali treći ga je pogodio u levo rame: osetio je oštar bol i čvrsto stisnuo zube, jer je udar bio sličan ubodu usijanog noža. To se desilo baš kada je prineo pušku ramenu i u nameri da pripuca prema tajanstvenom napadaču iz tame. No, zakasnio je delić sekunde i crvenkasti plamičak iz šumarka „progrizao je” crnilo noćne senke. Kada se tane odbilo o belinu kamena ostavivši iza sebe veo sitne kamene prašine, neznanac je prislonio kundak

puške uz obraz i povukao oroz jednom, pa još jednom...

Sada bolovi nisu bili važni, jer se moralo odgovoriti na napad.

Naravno, strelac iz zasede uzvratio je još žešćom paljbom, tako da je sledećih nekoliko minuta groblje grada Preskota postalo mesto koje je potresao krešćendo pomamnih pucnjeva prošaranih zviždanjem odbijenih kuršuma i kotrljanjem odvaljenih delova nadgrobnog spomenika iza koga je čučao neznanac i sipao kuršume iz vinčesterke.

Zatim je, u kratkom predahu bitke, iz pravca grada do neznaničevih ušiju dopro jedan drugi šum, odnosno ubrzan topot kopita konja u trku. No, pucnji sa prevoja ispod šumarka nisu se više nastavili. Ranjeni neznanac ostao je još nekoliko trenutaka zgrčen iza kuršumima iskrzanog nadgrobnog spomenika, neprestano gledajući u pravcu mesta odakle su pucnji do malopre dolazili. Tek kada je jasno začuo topot kopita žustro gonjenog konja koji se brzo udaljavao, lagano se podigao i, uprkos bolovima, požurio prema svom konju koji ga je čekao iza žbunja pored grobljanskih vratnica.

Posle jedno minut-dva, on se u brzom galopu udaljio u noć.

Kada je šerif Bob Pajpet stigao na groblje, okolo su se mogli nazreti samo još retki oblačići barutnog dima koji se kao tanka koprena dizao u vazduh, u ovoj noći bez daška povetarca. Odmah zatim primetio je kuršumima okrnjenu nadgrobnu ploču i neveliku rupu na grobu nepoznatog bandita koji je opljačkao banku pre pet godina.

* * *

– Ne pamtim kada se nije obistinilo ono što vam kažem, šerife – rekao je zatvorski čistač, domar i neka vrsta šerifovog „čoveka za sve”, Den Peri, koga su svi u Preskotu, zvali Gundalo. Mršav i živahne gestikulacije, spustio je posudu sa vodom na okruglu peć u uglu kako bi skuvao kafu. – Kada se desi da neko uznemiri mrtve kao što se to dogodilo prošle noći na groblju, onda se u poslednji par čizama možete kladiti da će to doneti nesreću svima ostalima.

– Da, da – promrmljao je mladi šerif jedva čujno, nervozno se meškoljeći na stolici i po ko zna koji put prevrćući u rukama alatke za kopanje koje je našao na groblju. U stvari, nije ni očekivao da će na osnovu njih saznati nešto značajno, jer su i pijuk i lopata bili sasvim obične, svakodnevnice izrade. Ali, pošto je Bob Pajpet bio temeljit i odgovoran, on je sa dužnom pažnjom proučavao dokaze koje je imao.

– Mislim da je to zbog toga što takve stvari pokreću razne sile ovog sveta koje mi niti poznajemo niti razumemo – nastavio je Gundalo Den. – Hoću da kažem, uznemiravanje mrtvih nije isto što i pljuvanje po podu ili psovanje tvrdoglave mazge. Ne, gospodine moj, naravno da nije! Iskopavanje grobova je greh protiv Boga i prirode i da znate, za taj greh će doći vreme ispaštanja!

Što je duže govorio, Den Peri je sve više uživao, odnosno bivao sve uzbudjeniji. Pravog držanja i štrkljast, žalosnih, krupnih očiju i pevajućeg glasa, Gundalo je bio najsrećniji onda kada su stvari išle rđavo. On je, naime, uživao u kriza-

ma, predviđao strašne događaje koji su se retko događali i uvek od svakoga očekivao najgore. Što je najvažnije, u ovom poslednjem je retko kada bio razočaran. I naravno, kada je neko, kao što se to sada desilo, pokušao da opljačka gradsko groblje, to je morao bito predznak strašnih i uznemirujućih događaja.

Sve u svemu, mračne sile ovog sveta bile su omiljena tema ovog neobičnog čoveka tako da su građani Preskota već odavno prestali da se obaziru na njegove crne slutnje i objašnjenja raznih događaja u kojima je prepoznavao zlokbne znake.

Na veliko Gundalovo razočaranje, bar do sada se sva ta njegova predviđanja nisu obistinila, ali on nije gubio nadu. No, posle čudnog događaja od protekle noći, on je bio uveren da je to samo pitanje vremena. Zato je nastavio da priča monotonim glasom „nižujući” razna predskazanja, dok je šerif i dalje sedeo i pomno razgledao alatke.

Sa dvadeset pet godina starosti i dve godine šerifovanja, Bob Pajpet je ostavljao veoma dobar utisak čak i na površnog posmatrača. Bio je visok preko pet stopa, širokih ramena i uzanih kukova, a njegovo suncem opaljeno lice odavalo je poštenu i odlučnu osobu, dok su sive oči gledale oko sebe jasnim i iskrenim pogledom. Jednom rečju, mladićeva pojava bila je prijatna za oko i oko toga su se svi slagali.

Kada je prvi put prikačio šerifsku zvezdu na prsa, Preskot je bio miran i uzoran grad što je mogao da zahvali upornom radu i velikoj hrabrosti dotadašnjeg dugogodišnjeg šerifa Breta Starka. Pre tog čoveka koji je od Preskota napravio

mesto vredno življenja, mnogi su pali na ispitu ne uspevši da iskorene nemire, pljačke i sukobe u gradu. Stark se sa svim tim problemima suočio sa velikom hrabrošću i neverovatnom odlučnošću koja je u nekim kritičnim situacijama prelazila u surovost. Malo po malo, doveo je grad u red i stekao ogromno poštovanje svih normalnih građana željnih mirnog života.

Zatekavši takvo stanje, mladi šerif je zdušno nastojao da ga održi trudeći se da primenjuje slične metode koje je koristio njegov čuveni prethodnik. To mu je u određenoj meri i polazilo za rukom, tako da razlike između predašnjeg i sadašnjeg stanja gotovo niko nije ni primećivao: tome je, naravno, doprinela i sveopšta atmosfera u gradu, jer nekih kritičnih situacija gotovo da nije ni bilo. U stvari, događaj od prošle noći bio je prvo veliko iskušenje za mladog šerifa, a istovremeno i za njegov autoritet.

On je toga bio svestan: znao je da su sve oči uprte u njega i istovremeno slutio da malo ko veruje da će sam uspeti da reši misteriju „grobljanskog” incidenta. Nije mu bilo lako, a sve te muke uvećavao je i njegov prvi saradnik, uvek pesimistički nastrojen – Gundalo Den.

Lonče sa vodom je provrilo tako da je Peri prekinuo svoj monolog kako bi si pao jednu šolju kafe za šerifa i odneo je na njegov sto. Zastao je nekoliko trenutaka posmatrajući Pajpeta kako prevrće lopatu u ruci, a onda žalosno zavrteo glavom.

– To su sasvim obične alatke kojih na tuce možete kupiti kod „Fišera”, šerife. Najobičnije, verujte mi. Možete ih gleda-

ti koliko hoćete, neće vam reći nešto što već ne znate.

Pajpet se zavalio na naslon stolice i uzdahnio.

– Ako mene slušate, ja bih digao ruke od toga – dobacio je Gundalo Den Peri sa prizvukom sažaljenja u glasu.

Ali, Bob Pajpet je bio sve drugo samo ne čovek koji se da obeshrabriti. Osećao je da se vrti u krugu i da u istrazi nema nikakvog napretka. No, to ga nije nateralo da se povuče, pogotovo kada je u rečima svog „pomoćnika” osetio sažaljenje. Bio je spreman da učini sve, samo da se ne obruka u očima svojih sugrađana. Zato je energično stisnuo vilice i ustao.

– Ti pazi na kancelariju, Gundalo – dobacio je preko ramena pošavši ka izlazu.

Ovaj značajno klimnu glavom.

– Razumeo sam, šerife, ništa ne brinite. No, ako bih smeo da predložim, ukoliko u salunu ne čujete ništa novo, ne bi bilo loše da prošetate do šerifa Starka i porazgovarate sa njim o prošloj noći.

Bobu Pajpetu se to nije dopalo. Uspeo je da održi ugled grada bez ičije pomoći i to su mu svi priznavali. Zbog čega bi, dakle, baš sada išao do bivšeg šerifa i tražio njegovu pomoć? Održavao je red i mir svojim metodama, onako kako je znao i umeo, ipak se pitajući koliko će vremena proći dok ga građani stvarno ne prihvate kao doslednog sledbenika Breta Starka koga su čak i danas gotovo svi stariji ljudi u gradu spontano oslovljavali sa „šerife”, mada već dve godine nije nosio šerifsku zvezdu...

Duboko je uzdahnio i lagano nastavio prema salunu. Ovaj problem malo ga je

poremetio, ali se nadao da će se sve ubrzo srediti. Jer, život u Preskotu za njega uopšte nije bio loš.

Kada je ušao u salun, osetio je kako su se svi pogledi okrenuli ka njemu. Uostalom, većina stolova bila je prazna osim ona dva-tri u uglu koja su bila „rezervisana” za igrače pokera. Zato je za šankom bila prava gužva: tu se tiskalo nekoliko građana, farmera i rančera iz okoline, kao i dva-tri kauboja koji su se osvežavali pivom. Sa strane je stajalo nekoliko „dežurnih” pijanaca i gradskih besposličara koji su osmatrali situaciju i čekali da ih neko časti pićem. Kada je Pajpet ušao, samo za trenutak je zavladala tišina, a onda su svi ponovo zažagorili.

– Ej, evo našeg šerifa! – povikao je neko. – Sada ćemo čuti poslednje vesti o noćasnjem događaju! Dakle, jeste li uhvatili ikoga, šerife?

– Ne – odvratio je Pajpet mrgodno.

– A imate li bar nekoga u vidu? – bio je uporan debeljko koji je maramicom brisao znoj sa lica.

– Ni to – odbrusio je mladić još mrzovoljnije. Zatim je mahnio barmenu da mu natoči piće, otpio gutljaj iz čaše sa viskijem i dodao – Vi, ljudi, nemate pojma kako je teško tragati za nekim koga niko nije ni video ni čuo, niti zna kako uopšte izgleda. To je prava zagonetka koju ne bi mogao da reši ni šerif Bret Stark, a možda ni neko darovitiji i poznatiji od njega.

Većina prisutnih je klimnula glavom razmišljajući o krajnje neobičnoj situaciji u kojoj se šerif našao. No, kada je od jednog stola u uglu ustao upadljivo elegantno odeven čovek mišićavih ramena,

poduže tamne kose i sivo-plavih očiju, šanker ga je glasno oslovio – Verujem da bi neko kao što je Vajat Erp mogao da reši ovu zagonetku. Zar ne, mister Holideje?

Elegantni čovek džentlmenskog držanja bio je zaista Dok Holidej. Čuvši pitanje, on je za trenutak zastao, a tek pri metan osmeh zaigrao mu je na usnama.

– Možda – kazao je mirno. – Uostalom, sve zavisi od toga kakve bi činjenice imao u rukama. No, ne sumnjam da će i vaš šerif moći da se izbori sa tim problemom.

Rekavši to, Holidej je rukom dodirnuo obod šešira i lagano izašao.

Šerif Pajpet ga je ispratio pogledom i kratko trepnuo; jer, ma koliko da je uvažavao čuvenog kockara i revolveraša, ovaj put se nije slagao sa njegovim mišljenjem. No, to nije glasno izrekao pošto je instinktivno osećao da treba da čuva svoj ugled.

Kada se pola časa kasnije mladi šerif vratio u kancelariju, na pisaćem stolu je zatekao kratko pisamce u kome je pisalo: „*Potražite me u mojoj sobi u hotelu zbog važnog razgovora. Dok Holidej*”.

Pismo nije govorilo mnogo, tako da Pajpet nije mogao da savlada radoznalost; odmah se uputio prema hotelu-pansijonu koji je držala jedna udovica. Pošto je od ljubazne gospođe saznao u kojoj sobi je odseo Dok Holidej, popeo se na sprat, tiho pokucao i ušao tek kada se s druge strane vrata oglasio pomalo promukao muški glas.

Zakoračivši unutra, našao se pred uperenim revolverom i Dokom koji je opušteno ležao na krevetu.

– Sedite – obratio se on začuđenom mladiću i lagano spustio svoj kolt sa drškom od slonovače. Pošto je stavio oružje u opasač koji je visio na ivici kreveta, mirno je dodao – Ovo je samo iz predostrožnosti. Čovek nikada ne zna ko može biti sa druge strane vrata.

Pajpet se spustio na stolicu prividno miran, ali prilično uznemiren i nespokojan u duši. Znao je ko je Dok Holidej i sa nelagodnošću je očekivao da čuje zašto ga je zvao.

– Želeli ste da me vidite – kazao je tiho.

– Da – odvratio je Dok Holidej i kratko klimnuo glavom. – Znae, stvar je u vezi sa vašim zagonetnim slučajem. Dakle, vi to možda ne znate, ali pre nekoliko godina u vašem gradu je umrla izvesna gospođica Tricija, jedna izvrsna, ali ipak malo poznata operaska pevačica. Slavu nije postigla samo zbog toga što je bila previše temperamentna i svoje-glava. Pošto je poslednje godine svog života provela u Preskotu, sahranjena je na ovdašnjem groblju. Kada sam to saznao, otišao sam da posetim njenu „večnu kuću”, pošto sam imao prilike da nekoliko puta čujem njen izvanredan glas. To je bilo danas pre podne.

Holidej je začutao i mladi šerif se nelagodno promeškoljio na stolici.

– Njen grob je u blizini groba bezimenog bandita – nastavio je Dok – pa sam sasvim slučajno zapazio neke pojedinosti. Šta ste vi tamo našli?

– Ništa posebno – odvrati Pajpet spremno. – Samo lopatu i pijuk koji tek što su „izašli” iz radnje. Nepoznati lopov je koristio samo lopatu, što se vidi po tragovima šaka na dršci.

– I kako je držao držalje? Mislim, koliko visoko ga je hvatao? – upitao je Dok.

– Dosta visoko iznad metalnog dela.

– Onako kako biste ga vi držali?

– Tako nekako.

Holidej je nekoliko puta klimnuo glavom.

– Vi ste visoki preko pet stopa, šerife. Ako su tragovi ruku na držalji na istoj visini na kojoj biste vi držali lopatu, onda to može da znači samo jedno – osmehnuo se iskusni revolveraš i blagonaklono odmerio Pajpeta. – Hm... taj „čova” je dosta visok tip, visok bar koliko vi. Sada smo to sa sigurnošću utvrdili.

Pajpet je zamišljeno ćutao. U prvom trenutku nije ni znao šta da kaže, ali... ipak mu nije bilo prijatno. Nije mu se dopadalo što se između njega i ovog glasovitog čoveka koji je bio čuven na celom Zapadu, stvara neki odnos podređenosti, sličan onom između njega i bivšeg šerifa Starka. Baš zbog toga prisilio je sebe da napravi ravnodušno lice.

– Visok je preko pet stopa, pa šta? Mislim da nam to nije neka velika pomoć... Šta da radimo? Da uhapsimo svakog čoveka u okrugu koji je toliko visok?

– Ali, ne – odvrati Holidej hladnokrvno. – Samo onog koji nosi čizme potkovane klincima i zeleni vuneni ogrtač. Ima repetirku „vinčester 32” i ranjen je negde u gornji deo tela, verovatno u ruku ili rame – dodao je, visoko podigao kažiprst i manirom učitelja učutkao Pajpeta koji je nameravao da ga prekine. – A sada, šta ste hteli da kažete, šerife?

– Ali... otkuda sve to znate? – promućao je Pajpet. – Zar ste sve to dočuili iz moje priče o lopati i... Otiscima prstiju na njoj?

– Ne na osnovu toga – odvrati on sa poluosmehom. – Podaci koje ste pomenuli govore nam o tome da je neznamac visok. Ostalo sam dokučio na osnovu tragova u mekanoj zemlji, čaura koje sam našao pored groba, krvave mrlje na nadgrobnoj ploči i nekoliko vunениh niti zelene boje zakačenih na ružin žbun sa druge strane groba. Eto vidite, šerife, to je ono što nazivaju detektivskim načinom razmišljanja u istrazi.

– Da, da... to je ona novotarija... – promucalo je Pajpet tiho. Naime, iako mlad, šerif je bio prilično konzervativan i novotarijama je smatrao sve što je mlađe od pola veka.

No, Dok kao da ga nije ni čuo. Neko vreme je zamišljeno gledao kroz prozor i činilo se da je za tren u mislima potpuno odlutao.

– Prijatan grad – rekao je. – I dosta miran. Imam utisak da je u njemu dosta lepo živeti. Ali, vratimo se na naše pitanje, šerife – rekao je nešto brže i odmerio zbunjeno mladićevo lice. – Šta smo do sada zaključili?

Opet onaj isti superiorni stav, baš poput šerifa Starka, pomislio je mladi Pajpet, osetivši istovremeno neprijatnu odbojnost prema nekome ko mu je to nametao.

Ipak, prisilio je sebe da mirno odgovori – Prilično, ali ne dovoljno – rekao je tihim glasom, gledajući kroz prozor. – Neko je u gluvo doba noći došao u grad i počeo da kopa grob nepoznatog bandita, a zatim je onaj drugi, takođe nepoznat, pripucalo iz šumarka pokušavajući da likvidira ovog „kopača“. U stvari, na takav zaključak ukazuje oštećeni nadgrobni spomenik. Dakle... pret-

postavljamo da je onaj prvi visok preko pet stopa, da na nogama nosi potkovane čizme i ima zeleni ogrtač. Jesam li nešto prevideo?

– Ništa, bar što se tiče činjenica – odvratio je Holidej i sa noćnog stočića uzeo srebrnu tabakeru sa cigaretama. Odabrao je jednu, pomirisao je, a onda kresnuo palidrvce. Pošto je odbio nekoliko dimova, pažljivo je odmerio Pajpeta i upitao – Visok čovek u grubim potkovanim čizmama i sa zelenim ogrtačem na leđima. Zar vas to ne podseća na nekoga, šerife?

Bob je zabezeknuto zurio u Holideja.

– Onaj nepoznati iz saluna...? Od prošle večeri? Do sto đavola, kako mi to ranije nije palo ma pamet!?

– Ako se sećate šerife, – nastavio je Dok – taj nepoznati se mnogo interesovao za veliku pljačku banke u Preskotu. Mada se, kao što znate, pljačka banke odigrala još pre pet godina, jedan njen deo je još uvek ostao nerazjašnjen, pošto deset hiljada opljačkanih dolara nikada nije pronađeno.

Bob Pajpet mahinalno ustade, oduševljen novim tragovima na koje mu je Dok Holidej ukazao. Bio je previše uzbuđen da bi mogao da razmišlja, pa iskusni revolveraš shvati da mu mora dati bar još jedan putokaz.

– Jeste li zapazili nešto osobito na tom čoveku, šerife? – zapitao ga je.

– Ništa, osim onoga na šta ste mi već ukazali.

– Hm... nije čudo što niste zapazili, jer nije skidao šešir. Ali, ja sam ga slučajno pogledao baš kada se počeo po glavi. I znate šta sam zapazio?

Mladić ćutke odmahnu glavom.

– Kratko podšišanu kosu – odvrati Dok naglašavajući svaku reč.

– Kratko podšišanu kosu? – ponovi Pajpet. – Malo neobično, zar ne? U poslednje vreme ljudi retko nose kratku kosu.

– Tačno, to nije u modi – složio se Holidej. – No, postoji jedan izuzetak, a to su ljudi koji se još nalaze ili su upravo izašli iz zatvora... bar dok im kosa ne izraste. Isto tako, otpušteni osuđenici znaju ponekad da zadrže i teške zatvorske čizme sa klincima... ako nemaju novca da kupe nove. No, po izlasku na slobodu obično je tako.

Pajpet se lupi šakom po čelu.

– Tačno, bivši osuđenici imaju kratku kosu, a ponekad i takve čizme! Da, da, onaj čovek od sinoć je sigurno otpušteni robijaš. Naravno, to treba proveriti – dodao je nešto mirnije i grozničavim očima pogledao u Holideja.

– Svakako, stvar treba nekako proveriti – dodao je ovaj. – Na vašem mestu, šerife, ja bih poslao telegram u zatvor u Sedoni i tražio podatke o otpuštenim kažnjenicima. Onda... imate li dosije o velikoj pljački Vels Fargo banke? – upitao je kao uzgred. – To bi valjalo ponovo proučiti. I još nešto, – osmehnu se Dok prijateljski – mislim da niko ne mora da zna kako smo nas dvojica o ovome razgovarali. Važi?

Pajpet ćutke klimnu glavom. U dubini duše bio je zadovoljan Holidejevim predlogom.

* * *

Upravnik državnog zatvora u Sedoni preleteo je pogledom preko telegrama i pogledao u svog dežurnog službenika.

– Šerif Pajpet iz Preskota? Znaš li nešto o njemu?

– Samo to da je mlad čovek i da je relativno nedavno stupio na dužnost, upravniče.

– Da, da... Želi da zna jesmo li u poslednje vreme nekoga otpustili iz zatvora. Izgleda da je neki od naših „junaka” opet zapao u nevolju. Šta misliš?

– Vrlo verovatno, ser. Da li da telegrafišem šerifu Pajpetu da su jedina dva kažnjenika koja su otpuštena prošlog meseca Henk Marti i Greg Ekof?

– Naravno, Čarlse – složio se upravnik koji se nalaktio na sto i počeo nervozno da lupka prstima po njegovoj površini.

– Da bi on bio bolje informisan, dodaj da smo bili ubeđeni da ćemo pomenutu dvojicu vrlo brzo videti u zatvoru, jer se radi o nepopravljivim banditima. To će mu biti neka vrsta upozorenja, tako da zna kako da se ponaša ako mu se nađu na putu.

Simpatični Čarls se namršti.

– Ne bih voleo da sam šerif nekog malog grada i da imam posla sa tom dvojicom prokletnika, upravniče.

Lorens Kriši, upravnik državnog zatvora u Sedoni mogao je samo da klimne glavom. Naime, čak i u državnim, dobro obezbeđenim zatvorima gde su se mogli naći samo najgori prestupnici, bivši sobni drugovi Greg Ekof i Henk Marti smatrani su za prave okorele zločince.

Čak ni sam Lorens Kriši nije se mogao setiti koliko puta je svaki od njih bio poslat da izdržava deo kazne u samici, jer su se dvojica bandita stalno sukobljavali i pravili razne incidente. Ali, u tom svemu bilo je nečega sumnjivog, pošto su dvojica kažnjenika na početku bili

najbolji prijatelji i u svakom trenutku se izdvajali od ostalih. Kako je vreme prolazilo, sukobljavali su se sve češće i češće, da bi na kraju postali ogorčeni neprijatelji. Razlog za to nije mogao da odgonetne niko, pa je oštroumni i pronicljivi Lorens Kriši morao da prizna da je to i za njega bila prava zagonetka. Nekoliko puta je pokušao da dobije koju informaciju preko zatvorskih potkazivača, ali ni to mu nije polazilo za rukom.

Na kraju je počeo da se sumnja da za njihov sukob uopšte i postoji valjan razlog. Zagonetno. Konačno, on je dobro znao da su tajne i čudne i neobične stvari u svetu zločinaca i napasnika sasvim uobičajene.

* * *

Probudio ga je strahovit bol u ranjenom ramenu.

Henk Marti se pridigao na lakat i nekoliko trenutaka ostao nepomičan u tami pećine. Pokušao je rukom da dodirne ranu na ramenu, ali je posle tek lakog dodira, bolno zgrčio lice i jeknuo.

Naime, kuršum mu je prošao tačno kroz ramene mišiće: iako nije povredio kost, rame ga je pakleno bolelo. Mada je vreme odmicalo, nije se osećao ništa bolje.

Bila je to činjenica sa kojom se Marti morao da suoči prilazeći ulazu pećine na Puminom brdu koja mu je služila kao skrovište. Očistio je ranu ugrejanom vodom i viskijem, pažljivo je previo i vodio o njoj brigu onoliko koliko je mogao. No, rana ga je i dalje bolela, a rame mu je bilo otečeno i crveno. Znao je da se moglo desiti da već sutra dođe do infekcije.

U svakom slučaju, morao je da potraži pomoć lekara.

Otporan i izdržljiv kao i svi bivši zatvorenici, Marti nije strepeo od lekara: njega je mučilo nešto drugo. U stvari, nije mu se sviđalo da ovako ranjen na konju pređe četrdeset milja do najbližeg grada koji se zvao Piorija, a da iza sebe ostavi Preskot.

Pored svih neprijatnosti, to je takođe značilo udaljiti se četrdesetak milja od Kuganovog groba. Da, da, od večnog počivališta tog starog lupeža, a ako ga predosećanje nije varalo, četrdesetak milja od Ekofa.

Gladeći u hodu retku, ali grubu i čekinjastu bradu od svega nekoliko dana, Marti je izašao na mesečinu sa izrazom duboke zabrinutosti u očima. Kada je na groblju u Preskotu nepoznati strelac iz mraka otvorio vatru na njega, nije ni pomišljao na Grega Ekofa. Tog trenutka je bio suviše zaokupljen spasavanjem glave. Ali, malo po malo, sumnja je počela da mu se uvlači u misli i sada, u svom skrovištu u pećini u brdu izvan grada, on je o svemu tome razmišljao znatno drugačije.

Naime, nalazio je da se sve uklapalo.

Jer, Ekof je pušten iz zatvora u isto vreme kada i on. Njih dvojica nikada nisu razgovarali o Kuganu, ali je Ekof, isto kao i on, mogao doći do sličnih zaključaka koji su se odnosili na veliku pljačku banke i „izgubljenih” deset hiljada dolara. Ako je bilo tako, onda je njegov bivši drug iz ćelije sigurno pokušao da što pre dođe u ove krajeve i prvi „stavi šapu” na izgubljeni novac za koji su obojica verovala da leži skriven u Kuganovom kovčegu. I šta se onda desilo?

Pa, ljut što je njegov ogorčeni neprijatelj ipak uspeo za dlaku da stigne pre njega, Ekof je hladnokrvno pokušao da ga ubije.

Marti je osetio da ga hvata groznica i za trenutak pomislio da su sva ta nagađanja samo plod mašte i temperature od koje se sve više i više tresao. Možda je u ovom času Ekof već negde u Meksiku, jer je više puta govorio da će se uputiti tamo čim bude pušten na slobodu. Možda je noćni strelac koji je na njega pucao na groblju samo neki gradski čuvar ili pak šerifov pomoćnik. Zašto da ne, bilo bi bolje da je tako i da je sve ovo u vezi sa Ekofom samo plod njegove uobrazilje.

To je nateralo Henka Martija da se za kratko trgne i svim snagama pokuša da se održi u stvarnosti. Sada je tačno znao da mu groznica počinje da zamračuje svest i da muti njegov smisao za rasuđivanje. U roku od nekoliko sledećih časova moglo bi se desiti da mu se priviđaju bizoni koji lete, ili da počne da uobražava kako se nalazi u Meksiku i sa starim Ekofom mrežama za leptire hvata lepe senjorite trčeći po tlu koje je popločano srebrnim dolarima.

Znao je da što brže mora do lekara, ako ne želi da umre u groznici u toj skrovitoj i tamnoj pećini.

Kada je pojahao konja, nije bio svestan činjenice da se uputio nazad ka Preskotu, već je polusvestan krenuo tim pravcem zato što mu je bio koliko-toliko poznat. Nekoliko puta je potegao iz flaše sa viskijem i to mu je, bar na kratko, pomoglo da potpuno ne izgubi svest. U kratkotrajnim trenucima kada je bio potpuno normalan i razložan, raz-

mišljao je o tome kako bi sa dve-tri vešte laži mogao od sebe da otkloni svaku sumnju vezanu za neprijatan događaj na groblju. Uostalom, zaključio je, ljudi su mogli sumnjati i nagađati, ali niko nije imao bilo kakve dokaze u rukama. Osim toga, nije verovao da bi iko mogao da nasluti šta ga je tamo uopšte dovelo.

Uporno je jahao prema severozapadu i posle još nekoliko pređenih milja, ugledao je odsjaj mesečine na krovovima Preskota.

Samo da stignem do lekara, pomislio je. Otpio je još jedan gutljaj viskija i odmah se osetio bolje. Sada je znao da će izdržati.

* * *

– Ovde gore me najviše žiga – rekao je Gundalo Den Peri dodirujući se vrhom koščatog kažiprsta po uhu. – Naročito me „preseca” po hladnom vremenu, tako da se jedva da izdržati. Zlo jedno neviđeno.

Na licu lepe, zelenooke Debi Singer koja je stajala ruku oslonjenih na kukove nije se mogla videti ni trunka sažaljenja. Devojka je samo kratko odmahнула rukom.

– Gluposti! – odvratila je sa uzdahom.

Gundalo trepnu sa nevericom: naime, on i šerifova devojka se nikada nisu naročito slagali, ali... Nije mogao da se seti da je Debi ikada bila tako bezdušna prema njemu.

– Gospođice Debi, – obratio joj se glasom koji je podrhtavao – žao mi je što ovo moram da vam kažem, ali mislim da vi niste prava dama.

– Možda i nisam – odvratila je devojka odrešito. – Ali, bolje i da ne budem pra-

va dama, nego da svaki božji dan zbog nečega kukam i želim da me ljudi žale.

Iz Gundalovog smežuranog lica nestalo je poslednje kapi krvi.

– Časna reč, ovaj put ste otišli suviše daleko, gospođice Debi. Da znate da ću reći šerifu kako sa mnom razgovarate.

Devojka se osmehnu.

– Da, da, samo mu reci Peri. Naravno i ja ću mu kazati da, dok je on odsutan, provodiš vreme čitajući savete o „lekarijama” umesto da radiš ono što ti je posao.

– To je gnusna laž! – prasnu Peri, pokrivajući krpom koju je držao u ruci knjigu „Lekovi i lekovite trave”. – Bog će vas kazniti za ovo, gospođice Debi.

– Gluposti!

Dva puta izgovorena reč „gluposti” u roku od jednog časa bilo je više nego što je Den Peri mogao da podnese. Zato je, bez ijedne reči, natukao svoj veliki šešir do ušiju i izašao da potraži šerifa; bio je strašno ljut i što pre je želeo da mu kaže da ga njegova lepa i pričljiva devojka čeka u kancelariji, ali nije nameravao da propusti da saopšti ono što mu je rekla. Posle toga je nameravao da ode do apotekara Devina Heksona i zapita ga ima li australijskih trava na lageru, jer, kukovi su ga toliko žigali da je to bilo nesnošljivo.

Izašavši na glavnu ulicu i držeći čvrsto Erika Tomsona za okovratnik košulje, Bob Pajpet je ugledao svoga domara kako zamiče za ugao iza gradske štale. Prvo je hteo da ga pozove, ali je odustao iako je pretpostavljao da ga Gundalo traži. No, sada nije bio trenutak da razgovara sa njim, pošto mu je nadzornik

sa ranča Hot Rod zadavao dosta problema.

Naime, Erik Tomson je bio jedan od onih ljudi koji nikada ne bi trebalo da okuse ni kap alkohola. Trezan, on je bio jedan od najboljih i najvrednijih momaka u oblasti i svako se na njega mogao osloniti. Ali pijan, bio je naprosto pravi otrov, veoma agresivan i oštar na jeziku, a kavgu je zapodevao zbog jednog jedinog pogleda. Na sreću, ta pijanstva bila su veoma retka, jer se siroti nadzornik dugo posle toga stideo svojih ispada. No, oni su se s vremena na vreme ipak dešavali.

Te večeri Tomson je svima pokvario večer u salunu „Crveni fenjer” da, nasrnuo je na vlasnika i pokušao da se potuče sa konobarom. Zbog svega toga, bilo je izvesno da će noć provesti u ćeliji i platiti bar dvadeset dolara kazne. Ali, što je bilo još čudnije, on je još uvek nastavljao da se razmahuje pesnicama što je dodatno iznerviralo Boba Pajpeta.

– Prestani, Tomsone – grmnuo je u trenutku mladi šerif, izmičući se kako bi izbegao nadzornikovu desnicu. – Ne teraj me da te uspavam za nekoliko sati. Uostalom, idemo do ćelije i tamo ćeš imati vremena da se pošteno istrezníš.

No, Tomson je još jednom zamahnuo pesnicama kroz vazduh.

– Hapsiš sirote pijance, Pajpete, da, da, čudna mi čuda! Bolje bi ti bilo da nađeš one koji raskopavaju grobove i obračunavaju se na groblju! Zar to nazivaš održavanjem reda u gradu? Kada bih ja tako brinuo o govedima, onda bismo ovde gajili prerijske pse!

Bob stisnu vilice. Pucnjava na groblju bila je najuzbudljivija stvar koja se do-

godila u Preskotu za poslednjih godinu dana i on je osećao da su građani razočarani što akteri tog događaja još nisu otkriveni. Znao je da oni kojima nije simpatičan sada dižu glas i govore negativno o njemu; takav je, recimo, bio Čad Lerner, vlasnik i urednik lista „Truba”. Pored njega, tu su bili i agresivni pijanci poput Erika Tomsona.

– Šta? Zaćutao si, Pajpete? – procedio je nadzornik zaplićući jezikom. Ovaj ga je samo odmerio i pogledao niz glavnu ulicu u kojoj se, blok zgrada niže, na kolima pojavio bivši šerif Stark.

Ljut što mu Pajpet ne odgovara, Tomson je sa pola snage još jednom zamahnuo pesnicom koja, naravno, nije pogodila cilj. Mladog čuvara zakona sada je izdalo strpljenje, tako da je kratko zamahnuo levom rukom i pogodio uhapšenika tačno u bradu. Udarac je bio tačan i precizan i Tomson bi pao na zemlju da ga šerif nije uhvatio za ruke, podigao ga na ramena i odneo u zatvor. Idući korak po korak, šerif se kretao veoma lagano: kada je ušao unutra, tamo je zatekao Breta Starka i Debi Singer koji su ga nestrpljivo očekivali.

Za samo pola minuta, Pajpet je smestio Tomsona u ćeliju i vratio se u svoju kancelariju. Kada je ušao, Debi je baš kuvala kafu, dok je Bret stajao pored stola i listao zatvorske novine.

– Taj kauboj se nikada neće naučiti redu, šerife – dobacio mu je Stark. – Pre par godina ja sam ga hapsio bar pet ili šest puta, a ti činiš isto bar jednom mesečno. Nego, kako idu stvari, sinko? Upravo sada sam stigao sa ranča.

– Da, video sam te, Brete – odvratio je Bob kratko, obgrlio Debi za tren i

osmehnuo joj se pre nego što se lagano spustio na stolicu. – Sve je uglavnom kao i pre, sem one pucnjave na groblju. Verovatno si čuo za to?

– Ponešto – odvratio je Stark sedajući tačno preko puta njega. Kada je skinuo šešir, Bob primeti kako mu se kosa naglo proredila i osedela. No, čak i tako, Bret Stark je još uvek bio čovek impresivnog izgleda. Imao je nešto oko četrdeset i pet godina, bio je visok oko šest stopa, lepo građen i još uvek vitak. Lice mu je bilo odlučno i tvrdo, kao isklesano, a sedi brkovi davali su mu naročitu ozbiljnost. Njegove tamne oči posmatrale su svet oko sebe ostrim i pronicljivim pogledom. Bivši šerif još uvek je sa sobom nosio oreol autoriteta koji je stvorio za deset godina čuvanja zakona u Preskotu.

Naime, Bret Stark je vremenski najduže bio gradski šerif, a po kazivanjima najstarijih građana bio je bez sumnje i najbolji. On je bio primer na koga se Bob Pajpet ugledao na početku službovanja i tada je bez ikakvog snebivanja povremeno tražio pomoć starijeg i iskusnijeg kolege. Iako je za to znao, nije mu smetalo što još i danas jedan broj ljudi govori o Bretu kao o „svom šerifu”. Bila je istina da je on od Preskota stvorio miran i prijatan grad, pa je i sam krenuo njegovim putem. Video je da ga građani prihvataju i poštuju i to mu je bilo dovoljno.

Kafa je bila gotova i oni su uz razgovor, malo po malo, došli do događaja na groblju. Stark je više slušao, dok mu je Bob iznosio sve činjenice, upoznao ga sa dokazima koje je pronašao i na osnovu kojih je mogao da nazre identitet bar

jednog od učesnika. Naravno, dobro se čuvao da ne spomene razgovor sa Dokom Holidejem i činjenice na koje mu je ovaj ukazao; na taj način izbegao je da otkrije njegovu ulogu u stvaranju kompletne slike događaja koju je izložio svom starijem kolegi. Pogledao je Debi i shvatio da je njegova oštroumna, ali pričljiva devojka pomalo zbunjena Starkovim ćutanjem o celom slučaju. Poznavali su ga kao odličnog sagovornika i savetnika, posebno kada se radilo o stvarima vezanim za primenu ili kršenje zakona.

I pored toga što mu je šerifovo ćutanje bilo pomalo čudno, Bob nije mogao a da mu sa ponosom ne izloži detalje telegrama koji je dobio od upravnika državnog zatvora.

– Henk Marti – rekao je lupkajući kažiprstom po žutom obrascu. – On u potpunosti odgovara slici koju sam stvorio o uljezu sa groblja. Upravnik mi je javio da je pri otpustu Marti imao zeleni ogrtač... otprilike iste boje koju je nosio i onaj čovek na groblju.

– Da, da – umešala se u razgovor Debi – pre nego što si došao, Gundalo mi je rekao za upravnikov telegram, Bobe. Misliš li da je onaj drugi, Greg Ekof, bio sa Martijem kada je na njega pucano?

– Nema znakova da je prošle noći na groblju bio još neko, Debi – odvratio je mladić. – Onaj drugi, strelac, pucao je iz šumarka. U svakom slučaju, činjenica je da su Marti i Ekof otpušteni istoga dana. Osim toga, nekada su bih najbolji drugovi da bi kasnije postali najveći neprijatelji. Ne znam da li da sada razmišljamo i o Ekofu, ali... Mislim da je bolje da se koncentrišemo na Martija.

– Ako je to bio Marti – dobacio je Stark.

Bob iznenađeno podiže obrvu.

– Ti se ne slažeš sa pretpostavkom da bi u pitanju mogao biti baš ovaj bivši kažnjenik?

Bivši šerif lagano klimnu glavom.

– Mislim da zasnivaš svoje razmišljanje na prilično klimavim dokazima. Hoću da kažem, nekoliko otisaka čizama, dva-tri zelena konca...

Stark je zastao u pola rečenice i sa omalovažavanjem slegnuo ramenima. I dalje ne otkrivajući da zaključci nisu njegovi, Bob je vatreno nastavio da brani činjenice na koje je Holidej ukazao.

– Čuj, Brete, to su veoma važni podaci na osnovu kojih sam zaključio da se radi o visokom čoveku u zelenom ogrtaču koji nosi potkovane čizme. Kratka kosa i teške čizme su me podsetile na osuđenika, pa sam telegrafisao državnom zatvoru i ubrzo dobio odgovor da je Henk Marti, čovek koji bi mogao da se uklopi u celu sliku, pušten na slobodu tri dana pre ovog događaja. Znači, za to vreme je mogao da stigne ovamo, makar i na konju.

– Moram priznati kako delim Bobovo mišljenje, mister Stark – ubacila se Debi.

Ustavši sa mesta, Pajpet je počeo nervozno da šeta po sobi.

– Da li je moguće da neki ljudi veruju da je opljačkani bančin novac još uvek u Preskotu, Bobe? – zapitala je devojka.

– Posle pet godina? – odvratio je šerif pitanjem, a onda zavrteo glavom. – To bi bila prilično sumnjiva pretpostavka... Ali... bez obzira na sve i nju moram uzeti u obzir. Šta ti kažeš na to, Brete?

Stark je ustao i prišao vratima. – Želiš li stvarno moj savet? – zapitao je stavljajući šešir.

Tek u tom trenutku, Bob Pajpet je primetio da je svaki deo garderobe Breta Starka izuzetno skup i kvalitetan. Nekada siromašan čovek koji je teško živio od skromne šerifske plate, Stark je pre četiri–pet godina nasledio nekog bogatog srodnika što mu je omogućilo da se povuče sa svog šerifskog položaja i kupi lep ranč, „Srebrna potkovica” istočno od grada.

– Naravno, Brete – odvratio je mladić posle kratkog ćutanja. – Uvek sam smatrao da tvoj savet vredi koliko i zlatan dolar.

– Onda digni ruke od toga.

Bob začuđeno zatrepta. – Da dignem ruke? Zar tek tako?

Stark ga ozbiljno odmeri.

– Ja mislim da se sve desilo sasvim slučajno – kazao je. – Pretpostavljam da je neki probisvet u prolazu zaključio da bi vredelo okušati sreću sa raskopavanjem groba u nadi da će u njemu naći nešto što bi mogao da unovči. To se i ranije događalo u mnogim gradovima. Što se tiče pucnjave, mislim da je u pitanju običan slučaj svađe lopova.

Pošto mu niko nije odgovorio, Stark nastavi šireći ruke. – Oni su pobjegli i, ako ne računamo okrnjeni spomenik, nisu napravili veću štetu. Lično mislim da ti zajedno sa izvesnim brojem građana praviš buku ni oko čega. Ali, kao što sam rekao, ovo je samo moje mišljenje.

Dodirnuo je prstima obod šešira.

– Laku noć, gospodice Singer. Do viđenja, Bobe.

Ni mladi šerif nije verovao da bi neko posle pet godina mogao da bude takav optimista i traži davno nestalih deset hiljada dolara. I da se tako nešto dogodi, da li bi baš groblje bilo pogodno mesto za takav poduhvat?

Neko vreme u prostoriji je vladala tišina. Bob je uzdahnio i upitno podigao obrve. Onda mu je Debi prišla.

– Čudna stvar, Bobe. Ja sam, zapravo, došla kod tebe s namerom da te pozovem na večeru. Umesto toga, naljutila sam Gundala, a maločas sam od Breta Starka čula takav savet koji sam od nje mogla najmanje očekivati – kazala je uz blag osmeh. – Možda bi trebalo da se vratim kući i ponovim izlazak ne bi li veče počelo ispočetka.

– Ti se ne slažeš sa onim što je Bret rekao, Debi?

– O tome šta se desilo na groblju? Ne, ne slažem se. Priznajem da sam mislila kako se, telegrafišući u zatvor, hvataš za slamku, ali odgovor koji si dobio dokazuje da je tvoja teorija bila tačna. Po onome što se da zaključiti proizilazi da je taj „tajanstveni” čovek verovatno Henk Marti, mada ne mogu da shvatim kako bi to mogao da upotrebiš u istrazi.

Bob je obišao oko stola i obgrlio devojkicu oko struka.

– Da li si ikada pomislila da smo suviše vremena provodili u radu, a malo u zabavljanju, Debi?

Ona se mazno izvi.

– Znam ja ta šerifska lukavstva, dragi moj – odvratila je sa osmehom. – Ti očigledno nešto smeraš. Možeš li mi reći šta je to?

– Pa, dobro, šta kažeš na jednu večeru za početak? Možda baš onu o kojoj si govorila? Kasnije...

– I to baš onda kada su mi roditelji u poseti kod tetke Linde u Pioriji – prekinula ga je vragolasto se smešeci. – U kući nema nikoga osim sirote Debi...

–... kojoj treba zaštitnik, a to sam ja – dopunio je Bob i nežno je poljubio u obraz.

Oboje su se glasno nasmejali i izašli na trem ispred zgrade. Dok je zatvarao vrata, Bob je u polumraku uočio siluetu nekog vitkog čoveka koji je zastao na nekoliko koraka od njih. Kada su mu se oči privikle na tamu, jedva čujno je uzdahnuo: samo jedna osoba nosila je šešir golubije sive boje, crni sako dugih peševa, tanku kravatu boje vina i flanel-ske pantalone u boji šešira. Naravno, nije mu bilo teško da prepozna Doka Holideja koji je u međuvremenu izašao iz senke i pošao prema njima.

Iznenadeni njegovom pojavom, i mladić i devojka začutaše.

– Dobro je što sam vas „uhvatio”, šerife! – obratio mu se Dok pozdravljajući Debi laganim naklonom. – Izlazite li negde?

– Manje-više – odvrati mladić neodlučno. – Unutra imam jednog pijanca, ali kako mi se čini, mirno će spavati sve do jutro. Jeste li želeli da porazgovaramo o nečemu, mister Holideje?

– Pa... prolazio sam ovuda i pomislio da ne bi bilo zgorega da vas o nečemu obavestim. Bio sam večeras u salunu baš kada je naišao doktor Mekgvir. I zamislite, ispričao je nešto veoma zanimljivo! – dodao je Holidej, a onda začutao kao da uživa u napregnutoj tišini

koju su izazvale njegove reči. – Doktor kaže da je večeras previo nekog čoveka koji je pušćanim metkom ranjen... u rame. Opisao ga je kao visokog, grubog lica i sa kratko podšišanom kosom.

Pajpetu zaigra srce. – To je uljez sa groblja!

Dok klimnu glavom. – Isto sam i ja pomislio. No, treba proveriti da li ima zeleni ogrtač i potkovane čizme.

Bob se hitro okrete prema devojci. – Debi, da li bi imala nešto protiv, ako...

– Da li bih imala protiv? – prekinula ga je. – Za ime božije, Bobe, pa i ja sam radoznala da vidim tog čoveka! Gde je on sada, mister Holideje?

– Koliko sam mogao da zaključim, još uvek je u doktorovoj ambulanti.

– Hvala, mister Holideje – odvratio je Bob brzo i uzevši Debi za ruku, požurio prema kući doktora Mekgvira. Dok je pozdravio devojku podizanjem šešira i pre nego što su se udaljili, pozdrav pratio rečima – Još nešto, šerife. Doktor Mekgvir je pomenuo da se pacijent zove Henk Marti.

Jedan sat kasnije, Bob Pajpet je sedeo u svojoj kancelariji i završavao pisanje izveštaja. Debi Singer je otišla kući, a Gundalo Peri bio je poslat u mali salon preko puta da donese lonče pristojne kafe. Erik Tomson je hrkao u svojoj ćeliji, a šerif grada Preskota i bivši kažnjenik, Henk Marti sedeli su za istim pisaćim stolom.

– Da vidimo da li sam sve tačno zapisao – promrmljao je Bob, odlažući pero i uzimajući ispisan papir sa Martijevom izjavom. – Kažete da ste u sredu na noć, pre odlaska iz grada, zapazili na groblju neko sumnjivo kretanje. Prišli ste bliže

da proverite i videli ste jednog čoveka koji se vrteo oko nekog groba. On je šmugnuo, a vi ste na grobu zatekli rupu i alatke za kopanje: odmah ste pomislili da ste iznenadili nekog pljačkaša grobova. Pre nego što ste se udaljili, neko je pripucao iz mraka i vi mislite da je to baš onaj čova kog ste prepali. Vi ste odgovorili paljbom i posle kratke razmene zakačio vas je jedan kuršum. Tada je pljačkaš grobova odmaglio, krenuli ste za njim i gonili ga sve do Puminog brda kada vam je pobegao. Tada je počela da vas peče rana, pa ste se sklonili u najbližu pećinu i predahnuli. Kada ste shvatili da vam se rana inficirala, vratili ste se u Preskot i posetili doktora Mekgvira.

Mladić podiže glavu i pogleda u Henka Martija. – Da li je tako?

– Baš tako. Treba li da potpišem izjavu, šerife?

– Znae postupak, zar ne?

– Kao što vam je poznato, ja sam bivši osuđenik. Zato nema smisla da se pravim ono što nisam, je li tako? Uostalom, iz svega ovoga mi je jasno da ste shvatili ko sam i pre nego što sam se pojavio. Moram priznati da je za tako nešto potrebno biti đavolski oštrouman.

Bob uzdahnu i još jednom odmeri Martija od glave do pete. Dah zatvora još se osećao u njegovom ponašanju i izgledu, počev od kratko podšišana kose do grubih, potkovanih čizama.

– Sve je to stvar iskustva – odvratio je mladi čuvar zakona ustajući. – Mislim da si srećan što si živ, Marti.

Ovaj se podiže i rukom zagladi kratku, čekinjastu kosu.

– Zar mislite da ja to ne znam? – dobacio je šaljivo, ali se odmah zatim uozbiljio

čim mu se pogled susreo sa Pajpetovim. – Dvostruko sam srećan što sam naišao na pametnog šerifa. Hoću da kažem, ja one noći nisam učinio ništa nečasno ni protivzakonito: baš naprotiv, mislim da sam postupio ispravno. Ali, od toga se napravila velika buka i stvar je strašno naduvana. U stvari, moram da vam priznam da sam pomalo i zazirao da se vratim, jer sam pretpostavio da može biti neprilika zbog tog prokletog puškaranja. No, da sam znao da je šerif čovek poput vas, ne bih časio ni časa.

Bob nevoljno klimnu glavom. – Pa lepo, Marti. Ako hoćeš da budemo u dobrim odnosima, onda se ponašaj kao i svi ostali građani. Ako sam te dobro razumeo, planiraš da ostaneš ovde neko vreme?

– To mi je namera. Dopada mi se ovaj miran i uređen grad. Dosta mi je gluposti i planiram da potražim neki posao.

– Uvek se nađe posla za dobrog radnika – odgovorio je Pajpet i izvadio cigaru iz malog džepa na prsluku. – Jesi li video Grega Ekofa otkako ste otpušteni iz zatvora?

Ovaj odmahnu glavom.

– Ne, ni govora. Zašto pitate, šerife?

– Samo sam radoznao. Dobro, možeš ići, Marti. Pazi kako se vladaš i nećemo doći u sukob. Jasno?

– Jasno kao dan, šerife Pajpete. Hvala još jednom!

Stojeći u dovratku i lagano odbijajući dimove, šerif je pogledom ispratio čoveka koji se udaljavao. Hm... ako bi svi prestupnici bili tako jasni i otvoreni kao Marti, onda bi šerifski posao bio mnogo lakši.

No, možda je Marti bio previše jasan i otvoren?

Ta, misao već neko vreme mu se motala u podsvesti i jednostavno nije mogao da je se oslobodi. Naime, njegov instinkt policajca govorio mu je da je priča Henka Martija o događajima na groblju bila previše „upakovana” i... ne baš realna.

Naravno, on je žarko želeo da veruje u sve što je bivši bandit rekao, jer bi mu to omogućilo da aferu na groblju svrsta među „rešene stvari” i posveti se drugim problemima. Ali žaoka sumnje nije mu dala mira... Na kraju je nervozno bacio opušak, žurnim koracima se vratio u kancelariju i sa pisaćeg stola ponovo uzeo dosije koji je govorio o nepoznatom banditu i pljački Vels Fargo banke koja se odigrala pre pet godina.

Čitanje papira i starih izveštaja ga je toliko zanelo da je u potpunosti zaboravio obećanje da će posetiti Debi kada završi sa Martijem. Duboko se zamislio čitajući rukom ispisan Starkov izveštaj o događaju koji se odigrao u gradu jednog vetrovitog popodneva 1874. godine; čak i sada je na njega ostavljao veoma dubok utisak. Tog 6. novembra 1874 odblesci munja koje su se ukrštale iznad Puminog brda bacao je preteće svetlo na grad i petoricu bandita koji su krenuli da opljačkaju banku: Larkina Mek Lina, Džozefa Pipena, Marfija Delgada, Džona Malstina i njihovog vođu, čoveka oštih crta lica koji nije imao ime.

Tajanstveni vođa je još mnogo ranije skovao plan, podelio zaduženja i stvari su se odvijale onako kako su želeli. Naime, osoblje banke i nekoliko klijenata bili su svezani u direktorovoj kancelariji; Pipen i Malstin trpali su svežnjeve

novčanica u vreću od nepromočivog platna; Mek Lin je čuvao konje u sporednoj ulici, a brzoruki Delgado lagano šetao ispred banke sa dva zapeta kolta ispod kišnog ogrtača.

Bezimeni vođa je sve to nadzirao. Pošto je bio „mozak” celog poduhvata, nije ni nameravao da se angažuje, sem u slučaju najveće nužde. I već kada se ponadao da će sve proteći onako kako je predvideo, morao je da se umeša kada je hrabri blagajnik Adam Ston uspeo da se odveže i dočepa se svog revolvera.

Naime, Adam Ston je bio jedan od najuspešnijih strelaca u Preskotu. To je sada i dokazao kada je, hitro skočivši na noge, odmah „skinuo” Malstina i Pipena pred vratima trezora, a zatim uperio oružje na Delgada koji je, uznemiren pucnjavom, dotrčao unutra.

U tom trenutku umešao se i vođa bande, pa su on i Delgado sredili Adama Stona u grmljavini koltova i to onoga trenutka kada se na grad stuštila oluja... Ipak, svi su čuli da se nešto dešava, pa se Preskot „trgao i zabrujao” kao zoljino gnezdo. Ljudi sa puškama istrčali su na ulice baš kada su banditi uzjahali konje i spremali se na beg.

Vreme je bilo strašno i koprena jake kiše omogućila je beguncima da jurnu sporednim ulicama pre nego što je prvi metak pogodio svoj cilj. Mek Lin je bio pogođen u srce, a njegov konj je prosto izrešetan pod kišom tanadi koja je zapraštala iz svih pravaca. Drugi bandit, Marfi Delgado, uspeo je da se dočepa jedne polumračne ulice, ali ga je nasumce ispaljeni plotun „presekao” i on se sručio u veliku žućkastu baru, dok su dva konja bez jahača pojurila niz ulicu.

Dva konja bez jahača...

Negde između mesta gde je Mek Lin oboren iz sedla i ulaza u sporednu ulicu u kojoj se Delgado sručio mrtav, nestao je vođa bande zajedno sa vrećom od nepromoćivog platna nabijenoj banknotama.

Organizovani i predvođeni šerifom Bretom Starkom, razbesneli građani čvrsto su verovali da će, uprkos oluji, naći petog bandita. Ali, u tome nisu uspeali.

Naravno, samo vešt nevaljalac uspeo je da se provuče kroz tako gust obruč, jer je bio iskusan i ranije se nalazio u sličnim nevoljama. Izmakavši poteri, on se sakrio na tavanu jedne napuštene pekare i tu ostao puna četiri časa dok se dole za njim razvijala besomučna potraga.

Bio je još gusti mrak kada je sišao dole i provukao se uskim uličicama, sve do pogrebne sale Majkla Filda, vlasnika velike radnje koja je prodavala pogrebnu opremu, ali i obavljala sve poslove oko sahranjivanja. Jer, grad je bio potpuno opkoljen, tako da ni vešt čovek poput njega nije mogao da nađe bilo kakav izlaz. Pa ipak, bandit je bio uveren da će se nekako spasti. Znao je mnogo trikova i imao veliko iskustvo u koje se najviše pouzdao.

Kada je napokon ušao unutra, zadnja prostorija iza svečane dvorane bila je prazna i jarko osvetljena. Pogrebnik je završio posao i zatvorio jedan od poslednjih kovčega u kojima su ležala tela četvorice bandita, blagajnika Adama Stona i jednog nesrećnika koga je zalutali metak „pronašao” na ulici.

Pored pomenutih, tu je bio i sedmi, otvoreni kovčeg koga je Majkl Fild spre-

mio za svaki slučaj. Pljačkaš je stao baš pored njega i lagano se obazreo oko sebe: odahnuo je sa olakšanjem verujući da se spasio i da će biti dobro da se negde sakrije. Nije obratio pažnju na to šta se dešava oko njega, već je počeo da šeta po prostoriji. Na drugoj strani, Majkl Fild je u susednoj prostoriji vrlo jasno čuo šumove i odmah posegao za oružjem. Slutio je da nešto nije u redu i bio je u pravu. Naravno, čim je pored praznog kovčega ugledao visokog neznanca umrljanog blatom, odmah je shvatio o kome je reč. Laganim, ali odlučnim glasom naredio mu je da digne ruke uvis...

A onda je, drugi put u jednom istom danu, gradsku tišinu prekinula zaglušujuća pucnjava.

Prvi čovek koji je stigao na lice mesta, šerif Bret Stark, našao je bandita i Majkla Filda kako nepomično leže u ogromnoj lokvi krvi. Sa olakšanjem je odahnuo kada je video da je peti i poslednji bandit dobio svoje...

No, nikada nisu saznali ko je on bio, niti su ikada utvrdili šta je uradio sa deset hiljada dolara pre nego što mu je srce razneo snop tanadi iz Fildove dvocevke.

* * *

Pod mesečinom obasjanim krovovima ceo Preskot je spavao mirnim, okrepljujućim snom. No, budan je bio čovek koji se nalazio u sobi na prvom spratu pansiona, kao i došljak koji je tiho pokucao na njegova vrata.

Henk Marti se lagano trgao iz sna. Doktor Mekgvir mu je dao sredstvo za umirenje i od tada je spavao dubokim,

tvrdim snom. I sada je hteo da nastavi da spava, ali dosadno kucanje se produžilo.

– Ko je to, dovraga? – progundao je sebi u bradu. Nervozno je protrljao oči i zaškripao zubima. – Odlazi odavde, pasji sine, pre nego što izađem i izbušim te kao staro bure!

Noćni posetilac je verovatno poznao Henka Martija i stoga je veoma ozbiljno shvatio njegovu pretnju. Nekoliko trenutaka napolju je vladala tišina, a onda je jedan ozbiljan glas tiho i kratko rekao: „Ćelija 13”.

Iako mu je ruka bila na dršci revolvera, Marti se u trenu ukočio. Tog časa se potpuno razbudio, hitro ustao, upalio stonu lampu i prišao vratima. Otključavši ih, stao je u stranu i uperio zapet kolt prema vratima.

– Uđi! – rekao je muklo.

Vrata su se otvorila i unutra je ušao jedan debeljuškasti čovek prerano osedele kose, veoma kratko podšišan. Šešir mu je visio na leđima pričvršćen tankim vezivnim kajasima, a na nogama je imao klincima potkovane čizme slične onima koje su izvirivale ispod Martijevog kreveta. I on je nosio kolt kalibra „45”, ali kada je ušao i zastao da osmotri mutnim svetlom obasjanu sobu, ruka mu se nalazila daleko od pištolja. Ugledavši uperenu revolversku cev, iskrivio je usta u pomalo čudan osmeh.

– Zdravo, Marti, stari druže – dobio je ljubazno i nogom zatvorio vrata. – Hajde, makni se, taj revolver ti neće trebati.

Marti se ispravio i oborio cev pištolja: spustio je obarač, ali je ipak zadržao prst na okidaču. Jer, samo potpuni idiot

mogao bi bezrezervno da veruje njegovom bivšem kompanjonu iz ćelije.

– Vražji sine, Ekofe – izustio je prilazeći. – To si, dakle, bio ti?

– Šta sam bio ja, stari druže?

Marti je pružio ruku i uzeo kolt iz Ekofove futrole.

– A sada skriveni pištolj, Ekofe.

– Kakav skriveni pištolj?

– Uvek si se hvalio da nosiš skriveni pištolj, sijalo sunce ili padala kiša, Ekofe.

– Imaš dobru memoriju, Marti – odvratio je ovaj žmireći. Oči su mu bile crne i nekako hladne, izraz lica lukav, čak i pomalo surov. Da, Greg Ekof verovatno nije bio najjači čovek u državnom zatvoru, ali je sigurno bio jedan od najopasnijih.

– Ja ništa ne zaboravljam – dobio je Marti hladno. – Ni jednu jedinu stvar. Pogotovo ne mogu da zaboravim kako si se bez ikakvog razloga okrenuo protiv mene.

– Marti, prokleti licemeru, dobro znaš zašto je to bilo!

– Najpre skriveni pištolj, a onda ćemo razgovarati, Ekofe. Hajde, daj...

Uz glasan uzdah, Greg Ekof se sagnuo i iz sara čizama izvadio, maleni „derringer” koji je iz blizine bio podjednako ubitačan kao i najbolji kolt.

Marti ga je zgrabio i u nekoliko koraka se povukao do kreveta. Oba revolvera stavio je na noćni sto i lagano seo.

– Trebao bih da ti prosviram kuršum kroz glavu, Ekofe – rekao je uvređeno.

– Da znaš da ne bih oklevao, samo kada bih bio siguran da ću se izvući. Ali, nisi vredan toga da zbog tebe čovek visi.

– Ružne reči, Marti – odvrati ovaj mršteći se. – A zbog čega želiš da mi prosviraš kuršum kroz glavu?

– Prošle noći si pokušao da me ubiješ na groblju, pokvareni kućkin sine. Lažljivče.

Ekof nije odmah odgovorio, već se lagano spustio na stolicu koja je zaškripala. Nekoliko trenutaka odmeravao je Martija, a onda jedva primetno klimnuo glavom. – Pa, možda je došlo vreme da budemo potpuno otvoreni, Henk. Došao sam noćas da ti predložim da se udružimo, baš kao nekada u zatvoru.

– Mi da se udružimo? Zbog čega?

Ekof lukavo žmirnu.

– Mislim da bi morao da pogodiš, Marti.

Ovaj se namršti.

– Nemam nameru bilo šta da pogađam! Hajde, reci!

– No, dobro... Ja nikada nisam bio previše stidljiv i zato ću početi prvi – dodao je Ekof, naginjući se na stolici kako bi bio što bliže svom bivšem prijatelju. – Došao sam ovde da nađem onih deset hiljadarki, Marti. Baš kao i ti, drugar.

Marti oseti kako odjednom popušta napetost koja ga je obuzela. Sada, kada su stvari izašle na čistinu, osećao se bolje. Namestivši zavoj na ramenu, udobnije se naslonio na ogradu kreveta i uzeo duvankesu.

– I ti si, dakle, mislio na Kugana, Ekofe? Pa da, pretpostavljao sam da stalno misliš o tome.

– Isto kao i ti, Marti – odvratio je Ekof ležerno i uz uzdah ispružio svoje snažne mišićave noge. – Kakav smo mi par robijaša bili, a? Kada su Kugan i njegova banda opljačkali banku, obojica smo bili

sigurni da znamo gde je taj lisac sakrio plen. No, pošto smo, izgleda, i jedan i drugi po prirodi nepoverljivi i pohlepni, ćutali smo i sanjali o tome da „doletimo” ovamo i šcepamo onih deset hiljadarki. U nama se probudila pohlepa, prestali smo da razgovaramo, a ubrzo je stiglo i hvatanje za gušu: onda su nas premestili u odvojene ćelije i zamrzili smo jedan drugog... Kada sada pogledaš na sve to, shvatiš da je bilo budalasto, zar ne?

Marti slegnu ramenima.

– Možda. Ali, žarko sam želeo tih deset hiljadarki, Ekofe. I još uvek me nije popustilo...

– No, sada si voljan da ih поделиš, zar ne? Fifti-fifti?

Marti podiže obrve.

– Hoćeš da kažeš da nas dvojica treba zajedno da potražimo tu lovu, Ekofe?

– Tačno, Marti. I bilo bi dobro da ne budeš zlopamtilo... Mislim... zaboravi ono što se desilo na groblju, hoćeš li? Znaš... kada sam stigao tamo i video te da kopaš... jednostavno sam pomahnitao, I eto... Nisam te baš ozbiljno dokačio, druškane?

– Preživeću.

Možeš biti siguran u to... ako se udružimo.

Pretnja nije mogla biti jasnije izrečena. Martiju se to nije dopalo, ali je bio svestan da mora da prihvati postojeće stanje stvari. Polovina sume od deset hiljada bila je bolje rešenje od rata sa Ekofom, zatvora ili mesta na groblju u Preskotu.

Zato je sa uzdahom uzeo maleni, „deringer”, držao ga u ruci nekoliko trenutaka, a onda ga bacio Ekofu koji ga je

spretno zgrabio. Pritom se banditovo lice razvuklo u osmeh.

– Pretpostavljam da ovo znači kako smo opet ortaci, Marti?

– Pogodio si, Ekofo. Za sada.

* * *

Štale u kojima je Bret Stark držao rasne konje koštale su više nego dvosobna kuća u kojoj je deset godina živeo kao šerif Preskota. Izgrađene od cigle i drveta sa ventilacionim sistemom koji je sam smislio, sve prostorije su strujanjem vazduha mogle leti da se hlade, a zimi da se greju do potrebne temperature.

Stark se sada bavio uzgojem rasnih konja i takav život mu se jako dopadao. Imao je ugovor sa vojnom komandom u Trekstonu, a s vremena na vreme bogatim rančerima je isporučivao punokrvne jahače za ličnu upotrebu. Svi konji su bili arapske rase i prodavao ih je s ponosom, osim jednog pastuva na čijem boksu je lepim, kitnjastim slovima bilo ispisano ime „Džoj”.

To izvanredno grlo koštalo je bivšeg šerifa dve hiljade dolara i on je bez problema platio tako visoku cenu. Jer, Džoj je toliko i vredeo. Pored toga što mu je dao odlične potomke, on mu je postao pravi miljenik i najbolji drug: s njim je razgovarao i poveravao mu tajne koje ne bi rekao ni ženi, a kamoli nekom drugom.

Kada je pre pet godina Stark „okačio o klin” svoj kolt i zvezdu da bi preuzeo „Srebrnu potkovicu”, ranč je bio oronuo, zapušten i na rubu propasti. Stark je neštedimice uložio svoj rad i novac, čak je možda i preterao, jer se njegova žena

žalila prijateljicama da Bret više misli na ranč nego na nju. On je to uglavnom poricao, kratko i odlučno, a kada bi ogorčena gospođa Stark preterala sa primedbama, nije joj čak ni odgovarao.

Ponekad, kao recimo toga dana, bivši šerif je stajao naslonjen na male vratnice i sećao se prohujalih vremena, doba kada se mogao „pohvaliti” samo sa dve košulje. Tada je često morao da rizikuje život za platu od pedeset dolara mesečno i nije se baš osećao prijatno. Davno bilo, nikada se ne povratilo, pomislio je posmatrajući svoje nepregledno imanje.

– Brete!

Bio je to glas njegove žene koji ga je trgao iz razmišljanja. Lagano se okrenuo ka kući, odnosno prostranoj i hladovitoj verandi okruženoj ružama. Žena mu je mahnula sa trema i doviknula.

– Dolazi neki konjanik!

Stark se okrenuo prema putu i posmatrao konjanika koji se upravo pojavio iza prevoja. U pitanju je bio visok čovek sa svetlim šeširom na glavi, tamnim i dugačkim sakoom i svetlim pantalonama, ne baš pogodnim za jahanje. Kada se malo približio, video je da čovek nosi tanku kravatu boje vina i košulju snežno bele boje ispod svilenog prsluka.

Stark se jedva primetno namrštio i pošao posetiocu u susret, dok ga je pastuv pratio u stopu. Gosti na njegovom ranču obično su bili dobrodošli, ali danas to nije bio slučaj. Naime, radilo se o čoveku koga domaćin jednostavno nije voleo. I šta je kod njega mogao tražiti Dok Holidej, čovek koga je jedva poznavao? Na to pitanje nije imao odgovor kao što nije mogao da odgonetne razlog

neobične neprijatnosti koja ga je iznenada obuzela.

Pošto se konjanik lagano približavao, on je imao vremena da zatvori pastuva u boks ispod štalske nadstrešnice i da, naslonjen na niske vratnice, još neko vreme nežno miluje konja po gubici.

Nekoliko minuta kasnije, Dok Holidej je ujahao u dvorište, dodirnuo prstima obod šešira i ljubazno se nasmejao. Njegov dubok i prijatan glas prosto je zazvonio kroz miran jutarnji vazduh.

– Dobar dan, šerife – pozdravio ga je ljubazno. – Ne ljutite se što vas oslovjavam kao neki vaši sugrađani? Jeste li željni da čujete poslednje novosti iz grada?

– Nisam baš zainteresovan za novosti – odvratio je Stark trudeći se da mu glas zvuči ravnodušno. – No, sjašite kada ste već tu... Pretpostavljam da niko nije mrtav?

– Ne, nije – odvratio je Holidej i skočivši iz sedla, gipko se dočekao na noge.

– Naprotiv, poslednjih dana kao da i mrtvi žele da ustanu.

– Mislite na slučaj sa groblja?

– Da – odgovorio je kratko Dok i osmehnuo se. Stark je zatreptao tražeći iza tog osmeha neku skrivenu nameru, ali su čelično sivo-plave oči Doka Holideja ostale zagonetne. – U stvari, taj događaj kao da je oživeo neke stare zagonetke. Uzgred, znate li da je vaš naslednik Pajpet bio u pravu?

– A u čemu to? – zapitao je Stark oprežno.

– Pa, u Preskotu se pojavio čovek koji je ranjen na groblju. Ispostavilo se da je u pitanju bivši robijaš po imenu Henk Marti. Naime, Marti je došao da potraži

lekarsku pomoć i pritom je dao izjavu da je, prolazeći pored groblja, video nekoga ko je hteo da raskopa grob; kada je pokušao da ga spreči, neznamac je pripucao i ranio ga.

Dok je slušao Holidejevo prepričavanje Martijeve izjave, Stark je bio veoma miran. Kada je Dok završio, brzo je upitao – Verujete li vi u tu izjavu, Holideje?

– Obojica dobro znamo da treba biti oprezan u pogledu svega što kaže neki bandit takvog kova. Ako je njegova izjava istinita, onda postoji nešto što me još više zbunjuje. Naime, ako taj „čova“ stvarno nije pokušao da opljačka grob, ko je onda to učinio? I zbog čega?

– Zaista ne znam – odvrati bivši šerif prižajući Džoju kocku šećera koju je izvadio iz džepa kožne jakne. – A zbog čega vas to interesuje?

Dok glasno uzdahnu.

– Začudićete se, mister Stark, ali došao sam na ideju da napišem novinsku priču o nekom interesantnom događaju. Učinilo mi se da bi ovo mogla biti pogodna tema.

– Raskopavanje groba? Smešno!

– Pa, možda i nije – odgovori Dok lagano. – Radi se o grobu tajanstvenog bandita i ako se to dovede u vezu sa pljačkom koja nikada nije razjašnjena do kraja, sve bi dobilo mnogo interesantniji prizvuk. Jutros sam jahao i razmišljao o tome, pa mi je palo na pamet da ste vi taj koji bi mi mogao pomoći.

– Ja? – zabezeknu se Stark. – A kako?

– Pa, vi ste bili direktan akter tog događaja. Sinoć sam se uz čašicu do detalja prisetio svega što je napisano o tom događaju. Što sam više razmišljao, sve

više me je čudila činjenica kako je novac nestao.

– Tako je bilo... jednostavno je nestao.

– Da, da, znam to. Ali, ima li nečega što se možete prisjetiti, nekog detalja koji biste uneli u zvanične izveštaje? Nešto što bi nudilo objašnjenje? Recimo, neko vaše nagađanje? Znam da šerif ne stavlja u zvanični izveštaj nedokazane pretpostavke, ali ako imate neku...

– Mislite da je događaj na groblju povezan sa nestankom novca? – prekide ga Stark nervozno.

– Ništa drugo mi ne izgleda logično.

– Vi ciljate na nešto, mister Holideje? Mogu li da znam šta je to?

Dok nabra čelo i posle kratkog ćutanje tiho odvrati.

– Mislim da je novac još uvek negde u Preskotu.

– Nemoguće. Grad je pretresen ne jednom nego deset puta. Da je sakriven bilo gde, sigurno bismo ga našli.

Holidej klimnu glavom.

– Znam da će vam ovo možda izgledati luckasto, ali možete li da poverujete da je novac bio kod bandita koji je poslednji likvidaran i sahranjen?

Stark odrečno odmahnu glavom.

– Nije moguće da mi ozbiljno postavljate takvo pitanje, Holideje...

– Pa, rekao sam vam da će zvučati luckasto.

– Ma kakvi... Temeljno smo pretresli njegovo odelo u nadi da ćemo ga identifikovati. No, ništa od toga. Našli smo pedeset dolara u čarapi uz zahtev da se novac iskoristi za pristojnu sahranu. Ispoštovali smo tu želju, bez obzira što se radilo o banditu i pljačkašu banke. Eto,

sada i sami možete da zaključite koliko smo bili detaljni.

– Vi kao da se ljutite, mister Stark. Nisam to nameravao.

Stark stisnu zube i uzdahnu.

– Uvek se ljutim kada se suočim sa glupostima, Holideje – odbrusio je mrgodno. – Kako ste samo, dođavola, došli do te glupe ideje da je bandit mogao biti sahranjen sa novcem... – rekao je bivši šerif, a onda iznenada začutao kao da je nešto shvatio. – To je, dakle! Pokušaj raskopavanja groba... Vi mislite da je lopov tražio nestali novac, zar ne?

– To je samo moja „gola” pretpostavka, mister Stark – odvrati Holidej osmehujući se. – Iskreno rečeno, moram priznati da su moje pretpostavke uvek smeće i neobične.

Još nekoliko trenutaka lice Breta Star-ka bilo je u nekom grču. Onda se opustio i čak uspeo da se osmehne.

– Vi ste vrlo zanimljiv čovek, mister Holideje. Uživajte veliki ugled kao „kralj revolveraša”, a u isto vreme se bavite ovakvim fantastičnim kombinacijama. Mislim da ste realan čovek i zato me čudi što ste ovako nedosledni. Rekao sam vam jednom i opet ponavljam: previše se razmišlja o toj pucnjavi na groblju! Pustite vragu takve spekulacije i nemojte tako nešto povezivati sa događajem koji se desio pre čitavih pet godina! Pored toga, neko može pomisliti da ste lovac na senzacije, pa možete imati i ozbiljnih problema.

No, Holidej nije odustajao. – Može biti da ste u pravu, mister Stark – odvratio je mirno. – No, takav članak za novine zaista bi mogao da bude interesan-

tan... Vreme je da pođem. Adios, mister Stark.

Bivši šerif se osmehnu. – Adios – otpozdravio je Holideju. – Sa srećom!

I dok je posmatrao kako se konjanik lagano udaljava preko travnate prerije, Bret Stark je izgledao miran i opušten. Ipak, kada mu se Džoj tek malo očesao o rame tražeći šećer, on ga je udario po gubici i opsovao. Iznenaden udarcem, pastuv je ustuknuo i zbunjeno zakolutao očima. No, već sledećeg časa njegov vlasnik se pokajao.

– Dodavola, stari moj... Izvini, druže, razmišljao sam o nečem drugom – dodao je i odmah izvadio iz džepa tri slatke kocke. – Evo, uzmi još... slobodno. Uzmi sve, hajde...

Odmah zatim, ždrebac je zarzao i pokupio sav šećer sa Starkovog dlana. On ga je nežno pomilovao po ušima i govorio – Džoj se neće naljutiti na svog starog druga, zar ne? Naravno, ni u kom slučaju... Pa, toliko vremena smo već zajedno...

Ždrebac je zadovoljno mahnulo repom i sve je bilo u redu. S druge strane, Starkova žena koja je sve posmatrala sa prozora dnevne sobe, ogorčeno je stisnula usne. Znala je da je to bilo ludo, ali... skoro da je osećala ljubomoru prema tom đavolskom konju. Bret nikada nije tako nežno postupao prema njoj, pomislila je ogorčeno...

Nekoliko trenutaka kasnije, na um joj je pala jedna činjenica. Naime, ona ga je koštala samo jedan venčani prsten i obećanje da će je voleti, poštovati i slušati do kraja života... To je, zaključila je ljutito, mnogo manje od dve hiljade dolara koliko je on dao za tu prokletu

životinju. A tek vreme koje joj je posvećivao...

Bilo je to žalosno, ali otkako je postao vlasnik ranča, Bret Stark se potpuno promenio. Nensi Stark duboko uzdahnu i požele da ponovo živi u malenoj kući u gradu, makar i sa pedeset dolara mesečno.

* * *

Zemlja na groblju u Preskotu bila je crvena glina, prilično teška za kopanje, a naročito kada je dan vruć, a čoveka mori mamurluk.

Donovan Voker je nastavio da kopa i naslonivši se na držalje lopate, pljunuo nekoliko puta u šake. Iz tri stope duboke jame koju je kopao za starog Patrika Zaharonija, vidik je bio ograničen na nekih stotinu metara ispunjenih puzavicama, desetinama nadgrobničkih spomenika, ogradom od zardale bodljikave žice i, tamo pri kraju, krošnjama drveća iza kojih se videlo nebo bez ijednog oblaka.

Sve je bilo tako tiho i mirno da se tišina skoro mogla čuti; baš onako kako je Voker voleo.

Žena ga je često kritikovala i tražila da nađe neki bolji posao. Naravno, nije joj bilo drago što Donovan kopa grobove, a kasnije popije dobar deo zarade.

– Samo kopaš i piješ, kopaš i piješ – često je govorila. – Kakav je to način života za jednog časnog i poštenog čoveka? Zašto se ne prihvatiš posla na liniji dilažanse ili ne pođeš u seču šume sa Vesom Kenetom? Oh, pa sve bi bilo bolje od traćenja vremena na brdu, i u društvu mrtvaca! Onda piješ da bi zaboravio šta si toga dana radio i sve opet

iznova... Hoćeš li se ti nekada osvestiti, čoveče?

Budući da je bio čovek pomirljive naravi, Donovan je mirno podnosio ova zvicanja i nastavljao po starom. Žena nije mogla da razume ono što mu je bilo najvažnije, a to su rad u samoći i tišini. Voleo je da bude okružen prirodom, a ne ljudima. Pored toga, on je na groblju mogao da radi svojim, laganim tempom, da ćaska sa „duhovima“ ako je raspoložen ili da ćuti, ako mu se ne razgovara. Što se tiče pića, njegova žena se tu varala; on nije pio da nešto zaboravi, već zato što mu se to dopadalo.

I ovoga puta svuda okolo vladala je ona divna, veličanstvena tišina koju je toliko voleo. Zato je skoro pretrnuo od straha kada se, baš kada je uzeo lopatu u ruke, tačno iznad njegove glave začuo muški glas.

– Dobar dan, prijatelju.

Voker se okrenuo, brzo podigao glavu i ugledao visokog čoveka kratke kose zaogrnutog zelenim ogrtačem. Stojao je na ivici rake tako da su mu jasno izvirevali vrhovi čizama koje su bile potkovane klincima. Donovanu je to odmah palo u oči, pa se upitao kako je čovek mogao da mu priđe, a da nije čuo bilo kakav šum...

– Sto mu muka! – progundao je mrzovoljno. – Vi se tako šunjate da ste me dobro preplašili, mister!

– Izvini, prijatelju, teško se oslobađam starih navika. Malo se šetkam ovuda, pa sam pogledao šta radiš. Imaš li nešto protiv?

Donovan zažmiri.

– Ovo je slobodna zemlja, mister. Nego... niste li vi onaj „čova“ koji je

prošle noći ovde ranjen? Marti, nije li tako?

– Jeste, tačno je. Što ne dođete gore da „trgnemo“ po jedan gutljaj?

Voker nije mogao da odbije takav poziv. Za tren oka popeo se gore i dobro potegao iz flaše. Reč tamo, reč ovamo i oni uz piće, počеше da pretresaju gradske novosti. Kao uzgred, Henk Marti se interesovao da li su posle puškaranja na groblju preduzete neke posebne mere sigurnosti?

– Ne, koliko je meni poznato – odvratio je Donovan iskreno. – Ja bih o tako nečem već znao, jer živim na putu između grada i groblja.

Marti odahnu.

– Pa, jedino što čovek može da očekuje je da se slučaj ne ponovi – rekao je i hitnuo praznu bocu u žbun požutelog rastinja. – Uvek sam govorio da je pljačkanje grobova zločin prema Bogu – dodao je ispravivši se do pune visine. – Idem ja dalje, Donovane. Neću više da te zadržavam, pošto znam da moraš završiti posao. Hm... ni sam ne znam da li je bolje da odmah krenem u grad.

– Hvala za piće, Henk – odvratio je Donovan važno, osećajući kako mu je viski dao novu snagu. – Dakle, hoćeš li još malo biti u okolini ili odlaziš?

Marti važno otpuhnu. – Mislim da ću pravo u grad, na još jednu čašicu.

– Pravi si srećnik – promrmljao je Donovan vraćajući se nazad u raku. Snažno je pljunuo u šake dajući sebi reč da će raditi bez prestanka, ne bi li završio ranije i stigao da gucne jednu u „Buretu baruta“.

Vreme je prolazilo i crvena grobljanska zemlja sve brže je letela iz sve dublje

jame. Donovan je već bio dobro oznojan; još samo nekoliko zamaha i sve će biti gotovo...

I baš kada je lagano izašao iz rupe, gotovo se sudario sa novim posetiocem. Iako je susret bio iznenađan, na grobarevom licu odmah se pojavio osmeh. Naime, Dok Holidej je bio nešto posebno i sirotom grobaru je bila čast što je stao pored njega. To je značilo da hoće da porazgovaraju, a to nije bila mala stvar. Jer, Donovan Voker se slagao sa mišljenjem većine stanovnika u gradu da je Dok Holidej bio nesumnjivo najznamenitija ličnost koja je nogom kročila u Preskot. Priču sa takvim čovekom, grobar je smatrao privilegijom kojom će dugo moći da se hvali.

Naravno, čim je Dok zapitao šta je Marti želeo, Donovan mu je ispričao njihov razgovor gotovo od reči do reči.

– Je li vam ta skitnica važna, mister Holideje?

– Recimo da jeste – odvratio je Dok odmeravajući spomenik nepoznatom banditu koji se nalazio nešto malo dalje. Zatim se okrenuo na drugu stranu posmatrajući grobarevu kućicu koja se nalazila tačno uz put kojim se penjalo na groblje.

– Donovane – kazao je posle kraćeg ćutanja. – Ako noćas primetiš da se na groblju nešto dešava, nemoj obraćati pažnju.

– Naravno, ako vi tako kažete, mister Holideje. Ovaj... mislite li da se može desiti da neko noćas opet kopa po groblju?

– Možda.

– I mislite da će opet biti pucnjave?

– Nikad se ne zna.

Donovan napravi grimasu i nasloni se na lopatu.

– Znae, mister Holideje, čuo sam da se takve stvari događaju, ali u Preskotu niko još nikada nije oskrnavio bilo čiji grob. Baš zato mi se ovo što se dogodilo čini veoma čudnim. Šta mislite, ko bi mogao biti zainteresovan da iskopa nekog mrtvaca posle pet godina?

– I ja se pitam. Jesi li ti nešto video one noći?

– Nisam. I to sve zbog moje žene...

– Žene? A kakve veze ona ima s tim?

– Čim je počela pucnjava, trgao sam se i pošao da vidim u čemu je stvar. No, ona se baš tada onesvestila!

– Onesvestila se?

– Da. Kao što znate, to su ženska posla. One uvek padnu u nesvest kad ne treba.

– Da, da, žene su baš takve – složi se Holidej. – Čuj, već sam te dosta zadržao. Pretpostavljam da planiraš na čašicu u „Bure baruta“?

Voker odjednom pocrvene.

– Pa... nameravao sam – progundao je tiho, izbegavajući da pogleda Holideja u oči. – Samo, ne znam da li...

– Odlično – prekide ga Dok i osmehnu se. – Čašica viskija pre večere, to mu dođe kao lek, zar ne? No, kada već si-laziš u grad, bilo bi dobro da nešto učiniš.

– Ako je to za vas, učiniću sa zadovoljstvom, mister Holideje – dobaci grobar važno.

Dok se osmehnu, dirnut očiglednom čovekovom iskrenošću.

– Pa, nije baš za mene, ali je uopšte uzev dosta važno. U stvari, svakako bi trebalo da potražiš šerifa Pajpeta i da

mu ispričaš tvoj razgovor sa Martijem. Jesi li zapamtio? Obavezno to uradi!

Donovan klimnu glavom, mada mu nije bilo jasno zašto čovek kakav je Holidej pridaje važnost njegovom razgovoru sa nekim sumnjivim tipom. Ipak, nije mu palo na pamet da se suprotstavi.

– Kako vi kažete, mister Holideje – kazao je poslušno. – Obavezno ću mu ispričati.

– U redu, Donovane. Veruj mi da ću ceniti tvoju pomoć.

– Ali, to nije ništa. Imate moje obećanje, mister Holideje.

– U redu. Nadam se da ćeš ga održati.

– Ništa ne brinite.

* * *

Greg Ekof je znalački mljacnuo usnama. – Odličan viski.

– Više nego odličan – odvratio je Henk Marti.

– Uostalom, kako bi čovek mogao da kaže nešto drugo? – nastavio je Ekof.

– Posle zatvora, čovek bi kroz mrežu od bodljikave žice popio i sok od kaktusa da bi se odmah posle toga zakleo da je to najbolji viski koji je ikada probao! Hm... zar nisam u pravu, drugar?

Odsutan duhom, Marti je ćutke klimnuo glavom i pružio ruku prema flaši. Dvojica bivših osuđenika sedeli su u najmračnijem uglu saluna i čekala. Noć je bila tiha, a večer dosadno i nekako sporo. U salunu je sedelo još nekoliko igrača pokera, dok se par pijanaca pridržavalo za šank, a konobar i klavirista su dremuckali trzajući se na svaki šum. Nekoliko devojaka se takođe dosađivalo pogađajući koja će od mušica prva sleteti na abažur stone lampe... Jednom

rečju, sve je bilo nekako usporeno i dremljivo, izgledalo je da se kreće jedino zidni časovnik iznad velikog ogledala sa leve strane šanka.

Bila je to divna noć za kopanje... ili pak, za prepričavanje događaja iz prošlosti kako bi se ubilo vreme do početka sledećeg poduhvata.

– Kada si ti prvi put ukapirao, Henk? – zapitao je Ekof u poverenju. – Mislim, kada si prvi put shvatio sve u vezi te pljačke banke?

– Pretpostavljam u isto vreme kada i ti – odvratio je Marti, otpio gutljaj viskija i još jednom odmerio zaobljena bedra salunskih zabavljačica. Naravno, posle svih tih godina u zatvoru, Henk Marti je žarko žudeo za mekim oblinama žene, no, znao je da se uzdrži i da kaže sam sebi: sve u svoje vreme, drugar. Bilo mu je jasno da će, ako uspe u onome što je naumio i dođe do novca, moći da uživa u ženskom društvu do kraja života.

– Znači, to je bilo čim smo čuli da je bezimeni vođa bande ubijen u mrtvačnici, a novac koji je nosio nikada nije pronađen? – navaljivao je Ekof. – Jesu li ti već tada stvari postale jasne?

– Otprilike tako – odvratio je Marti kratko. – U svemu tome osećala se Kuganova ruka.

Ekof glasno uzdahnu.

– Kugan, naravno... Hteli, ne hteli, moramo da priznamo da je to bio vrlo oštrouman čovek, Henk.

– Nikada nisam upoznao sposobnijeg i oštroumnijeg.

Obojica su neko vreme ćutali, obuzeti mislima o Dejmonu Kuganu, banditu i pljačkašu banaka; jedno vreme i stanovniku državnog zatvora, tačnije rečeno,

ćelije broj 13. Kao jedan od uspelijih pljačkaša u Arizoni, smeli Dejmon Kugan se nikada nije trudio da od sobnih drugova sakrije tajne svojih uspeha.

Svestan da ga je priroda obdarila izuzetnom inteligencijom, znao je da ne treba da bude sebičan i zato je svoje metode često izlagao manje oštroumnim lopovima kalibra Ekofa i Martija: smelo i otvoreno, bez dlake na jeziku, on im je demonstrirao svoje zaključke i veštine, pokazivao im razne trikove i govorio kako da postupe u određenim situacijama.

„Momci”, govorio je često „nikada ne spavajte na istom mestu na kome sebi spremate večeru. Na račun te neopreznosti policajci su uhvatili mnogo dobrih momaka dok su hrkali pored vatre koja se mogla videti miljama unaokolo. Hm, verujte mi da je na taj način uhvaćeno više spretnih lupeža nego pomoću svih mogućih policijskih potera.”

Naravno, bilo je tu i drugih saveta da se prežive sva iskušenja banditskog života. Marti i Ekof su ih se dobro sećali, a na jedan su istovremeno pomislili baš kada su, nekoliko meseci po Kuganovom izlasku iz zatvora, čuli za veliku pljačku banke u Preskotu.

„Nikada ne treba reći svoje pravo ime ljudima sa kojima radite na istom poslu”, učio ih je Kugan dok su zajedno sedeli u hladovitoj ćeliji broj 13. „Ime nikome ne treba reći, momci. Jer, ako neki vaš ortak bude slučajno uhvaćen, brzo će moći da propeva pred žacama i tako omogućiti da se za kratko vreme poternice sa vašim imenom, prezimenom i fotografijom pojave na svim važnim mestima u državi. I pre nego što uspete da

potrošite ijedan dolar od uspešnog plena – ponovo ste u zatvoru. Zato je ovako mnogo bolje: nema imena, nema velikih, ružno odštampanih slika prikucanih za svako drugo drvo. Ali, pre nego što sam se toga dosetio, radio sam kao ostali i dospeo pravo ovamo. Pa sada vidite šta je ispravno.”

Posle izveštaja da niko nije bio u stanju da kaže ko je bio ubijeni vođa bande koja je opljačkala banku u Preskotu, sobni drugovi u ćeliji broj 13, Marti i Ekof, načuljili su uši i pomno slušali.

„Samo budala će pokušati da posle obavljenog posla odmah odmagli sa plenom”, govorio im je Kugan više puta i oni su se sada prisetili i tih reči. „Vešt i inteligentan lopov će negde skloniti novac i nedužan kao ptičica sve dok se stvar ne stiša; tek posle toga vratiće se da uzme ono što je ostavio, a onda će se lagano i gospodski udaljiti.”

„A gde bi, dođavola, čovek mogao da skloni novac?” pitao je tada Henk Marti. „Ako bi ljudi u gradu znali da je novac sakriven negde u blizini, prevrnuli bi svaku kuću od podruma do tavana, sve dok ga ne bi našli.”

„Hm... čudno je to gde su sve ljudi u stanju nešto da sakriju, traže ili ne traže”, ponovio je Kugan više puta, uz onaj vraški lukav izraz lica koji su Marti i Ekof tako dobro poznavali. „Ljudska priroda je takva kakva jeste, poštenih ljudi je isto toliko koliko i onih van zakona, tako da se mnogi od njih klone onih mesta koja su za druge sasvim normalna. Recimo, ja bih radije sakrio neku lepu stvar ili deo plena u drveni klozet, nego u bilo koji tavan ili podrum koji mi stoji na raspolaganju. Na kraju krajeva, ko bi

plen ili novac tražio u jednom običnom klozetu. Interesantno, zar ne, momci?"

Kao i obično u to vreme, njih dvojica morali su da priznaju da je i ta Kuganova „mudrolija” odlično smišljena i da ono što on priča ima neku logiku. Naravno, Kugan je tu temu „obrađivao” i dalje i može se reći da ju je razradio do najmanjih pojedinosti. Govorio im je da su i groblja odlična mesta na kojima se svašta moglo sakriti baš zbog toga što je retko ko spreman da raskopava i pretresa grobove ukoliko to zaista nije neophodno. A mrtvački kovčeg? Oh, pa to je bilo nešto još mnogo bolje! Kakav bi to bio čovek koji bi preturao po kovčegu nekog mrtvaca? I kako bi uopšte neko razložen i normalan zaključio da je mrtvački sanduk iskorišćen kao skrovište za opljačkani plen.

„Ja bih naravno to uradio”, govorio je Kugan kriveći lice u nešto što je trebalo da predstavlja osmeh. „I ranije sam pokušavao nešto slično i mogu reći da je uspelo. A sada, poslednja lekcija za danas, momci: imajte uvek pri sebi dovoljno novca za pristojan pogreb. Nemojte dopustiti da vas neko sahranjuje kao siromaha.”

Greg Ekof je uzdahnio i vratio se u stvarnost sanjive noći u „Buretu baruta”.

– Jadni stari Kugan... takvi se više ne rađaju – kazao je tiho i lagano podigao obrvu. – Vidiš, Henk, mi smo u zatvoru pokušali da prevarimo jedan drugog. Evo, lično sam zaključio da sam jedino ja taj koji je shvatio šta se te noći dogodilo u Preskotu: naravno, nikome o tome nisam rekao ni reč, jer sam sve ljubomorno čuvao za sebe. Sa tobom se

dešavalo nešto slično, tako da smo postali krajnje nepoverljivi i neprijateljski raspoloženi jedan prema drugom. Onda smo počeli da se svađamo, da bi nešto kasnije završili kao ogorčeni neprijatelji. Obojica smo jedva čekali dan kada će nas pustiti kako bi dojurili ovamo i pokušali da pronađemo Kuganovo skriveno blago.

– Da, da, u pravu si – potvrdio je Marti zamišljeno.

Ekof raširi ruke.

– I tako smo obojica u razmaku od jednog dana dojurili ovamo, pronjuškali i skupili informacije do kojih smo mogli da dođemo. Tako smo saznali da se Kugan pre pogibije ušunjaao kod pogrebnika, gde je zatekao nekoliko punih i jedan prazan kovčeg...

– U kome je on završio život – dobacio je Marti mumlajući. – I onda...? Pošto je Kugan stradao, od novca ni traga ni glasa. Znaš, sigurno je sakrio novac tamo... Naravno, ne znajući da će koji minut kasnije i sam stradati. Dakle...

– ...stavio je novac u kovčeg u kome je već sutrađan sahranjen – dopunio ga je Ekof mirno, jer ga je piće već počelo hvatati. Zato se lagano nagnuo preko stola i prošaputao:

– Oh, Henk, stari druže – kakve smo mi budale bili! Svađali smo se i krvili, a sve je bilo potpuno nepotrebno. – Mi smo par promućurnih tipova, a to smo dokazali time što smo istovremeno nanjušili veliki plen. Nije trebalo da pokušaš da umakneš i kreneš u potragu pre mene, a ja nisam trebao da pucam u tebe, pošto je to bilo strašno glupo. No, to je sada prošlo. Najvažnije je da smo ponovo tandem, zar ne?

– Tako nekako, Ekof, stari...

– Mislim da nas je i sam Kugan cenio, jer je nastojao da nas nauči tolikim korisnim stvarima. Dobro smo shvatili te njegove pouke i sada smo ovde nadajući se da ćemo ostvariti svoje snove. Od njih nas deli samo koji sat kopanja. Treba da budemo zadovoljni što smo nadomak cilja koji ćemo i ostvariti ako budemo zajedno. Zato, daj ruku!

Henk Marti prihvati ponuđenu ruku. Bio je to nemi dogovor dvojice dojučerašnjih neprijatelja. Obojica su se smešili, ali atmosfera oko njih bila je čudno napeta. No i njihova ozbiljna lica nagoveštavala su složenost situacije. Sada su bili zajedno, jer su na to bili primorani. A šta će se desiti kada dođu do cilja?

To sada niko nije znao.

No, pre nego što je bilo moguće da dođe do bilo kakve prevare ili izdaje, trebalo je kopati. Pogledali su na sat i uzdahnuli videvši da se mala kazaljka baš „namestila” na devet.

Obojici je bilo strahovito dosadno: trebalo je straćiti još tri časa pre nego što pođu u prvu ozbiljnu akciju otkako su na slobodi.

* * *

Te noći sijao je pun mesec žut kao zlatna kugla. Grad je mirno spavao, a krovovi su se presijavali pod žućkastim sjajem, dok su prazne ulice ličile na sjajne srebrnaste trake i bile u kontrastu sa tamnim senkama kuća.

Tačno pred ponoć počeo je da duva vetar. Lagano je zanjihao široko, travnato lice uspavane prerije i u dugim, širokim valovima zatalasao more zelene trave. Poneki oblačić za tren bi zaklonio deo

meseca, ali je uzvišenje na kome se nalazilo groblje bilo obasjano jasnom svetlošću.

Mesto mira i tišine po danu, groblje na brdu bilo je noću ispunjeno neodređenim senkama i čudnim, zastrašujućim šumovima.

– Ako bih ja imao pravo da odlučujem, šerife – rekao je Gundalo Peri – iskreno vam kažem da bih radije bio na svakom drugom mestu nego na ovom prokletom groblju.

Stojeći pored njega u tami, Bob Pajpet ljutito progundā – Ako samo još jednom pisneš, znaj da ćeš ostati ovde i kada se sve završi, Peri. I to zauvek!

Gundalo je dobro poznavao šerifa i shvatio da je mladi Pajpet krajnje napet i nervozan. Zato nije ništa odgovorio, već se samo bolje namestio i ponovo zapao u mučno ćutanje. Okrugli mesec je iznenada zašao za veliki oblak i ceo predeo je odjednom uronio u tamu.

Uprkos iznenadnoj tami, Bob Pajpet se dobro snalazio, jer su mu se oči već privikle na mrak. Naime, on i Gundalo su se već nekoliko sati nalazili kod groba Čarlija Potera oko čijeg spomenika se nalazila ograda i prava kapija od kovanog gvozda. Bio je to „idealna položaj”, jer su kroz malo odškrinuta vrata kapije mogli dobro da vide oštećeni nadgrobni spomenik bezimenog bandita kao i okolne spomenike koji su ga okruživali. Znači, niko nije mogao da se približi bezimenoj nadgrobnoj ploči, a da ne bude primećen.

Posle nekoliko minuta oblaci su se razmakli i sve je postalo mnogo jasnije, zbog toga nije bilo problema uočiti silu-

ete dvojice ljudi koji su se lagano približavah grobu bezimenog bandita.

– Glavu gore, Gundalo – šapnuo je Bob i rukom dodirnuo Dena Perija koga je uhvatio lagani dremež. – Izgleda da nam dolazi društvo.

Ovaj se prenu.

– Gle, zaista! Pa to su one dve zatvorske ptičice, Marti i Ekof! – progundao je dugonja i hitro se ispravio, spreman za borbu.

Mladi šerif se osmehnuo krajičkom usana i ponovo se usredsredio na Martija i Ekofa koji su skinuli lopate sa leđa i posle kratkog razgovora počeli da kopaju. Minuti su prolazili, a oni su radili ćutke i ujednačeno, kao ljudi koje ništa ne može odvratiti od željenog cilja.

Sada nije bilo sumnje da dva lupeža traže nešto u grobu ili čak u kovčegu bezimenog bandita.

– Hoćemo li, šerife? – upitao je najzad Gundalo. – Sada nam je jasno da je onaj Marti lagao u izjavi i da lupeži žele da opljačkaju grob.

Pajpet se kolebao. Gotovo da je odlučio da ih pusti da nastave sa kopanjem u nadi da će moći da otkrije šta ih tera da rade taj sumoran i nedozvoljen posao. No, tome se usprotivilo njegovo osećanje poštenja i davši pokretom glave znak svom pomoćniku, on se lagano provukao pored gvozdениh vratnica i uputio se prema banditovom grobu.

Bili su oprezni i tihi, tako da ih Marti i Ekof nisu primetili sve dok nisu stigli sasvim blizu. Henk Marti koji je već imao posla sa Pajpetom, zastao je potpuno sleđen nevericom, držeći u ruci lopatu zarivenu u zemlju. No, Ekof je posle početnog iznenađenja izustio gadnu

psovku, a onda zavitlao lopatu na mladog čuvara zakona.

Posle toga se sve odigralo veoma brzo.

Uzmaknuvši pred bačenom lopatom, Pajpet se u dva skoka našao pored Ekofa i lupio ga drškom svoga kolta u čelo. Izgubivši ravnotežu, bandit je kleknuo na zemlju, ali je pritom pokušao da povuče Pajpeta za noge. No, ovaj ga je snažno odgurnuo šakom i ponovo ga tresnuo koltom po glavi. Dežmekasti bandit se zaljuljao, a onda pao u rupu koju su njih dvojica prethodno iskopali i ostao tamo nepomično da leži.

Henk Marti je digao ruke uvis.

– Za nedoraslog čuvara zakona dobro udarate, mister – izustio je tiho.

– Štedi priču za kasnije, Marti – odbrusio mu je Bob vadeći iz džepa lisice. – Imaćeš mnogo toga da mi objasniš, drugar.

* * *

U malom restoranu bivalo je sve toplije, pošto su se sunčevi zraci probili kroz prozore direktno na sto za kojim je, sa obaveznom cigarom u ruci, sedeo Dok Holidej. Pred njim je stajala upola ispijena šolja sa tamnom tečnošću, dok je miris jake kafe i duvana lebdeo u zagrejanom vazduhu.

Časovnik na zidu iza šanka pokazivao je jedanaest časova. Bilo je kasno za doručak, ali previše rano za ručak. Holidej uzdahnu: tako obično biva kada, posle dugotrajne partije karata, ujutru dugo ostane u postelji. Ali, bez obzira na to, odmah je saznao da su se njegova predviđanja obistinila. Naime, dvojica bivših zatvorenika, Marti i Ekof, uhvaćeni su

prilikom raskopavanja groba nepoznatog bandita, a šerif Pajpet ih je uhapsio na licu mesta.

Mladi čuvar zakona bio je simpatičan čovek, ali Dok je odmah shvatio da nema dovoljno iskustva i da nije dorašao komplikovanim situacijama. Incident na groblju od pre nekoliko dana kao i očekivanja građana da se stvar što brže razreši, dodatno su ga opterećivali, tako da je reagovao nestrpljivo i uhapsio lupeže pre nego što je utvrdio šta su, u stvari, tražili. Ovako, pomisli Dok uz uzdah, nije bilo sigurno da li će se ikad saznati šta su Marti i Ekof tako uporno tražili. On je pretpostavljao da je to bio ukradeni novac koji je nestao pre pet godina, ali, naravno, nije imao nikakav valjan dokaz kojim bi potkrepio tu tvrdnju.

Prineo je cigaru usnama i pogledao kroz prozor. Preko ulice je prelazio niko drugi nego baš šerif, Bob Pajpet. Po licu mu se videlo da je bio neveseo i umoran, što Holideja nije nimalo začudilo. Trebalo je mnogo više energije da se izdrži ono što je pritiskalo tog mladog čoveka.

Već posle nekoliko trenutaka, Pajpet je ušao u restoran. Još sa vrata poručio je kafu, a onda lagano prišao šanku. Holidej je sačekao da se, osmatrajući prostoriju, okrene prema njemu, a onda ga pozvao pokretom ruke.

– Pridružite mi se, šerife – rekao je. – Kafa će vam više prijati ako sednete i popijete je u društvu.

Mladić je klimnuo glavom, prišao mu umornim korakom i gotovo se sručio na stolicu.

– Već je prošlo deset časova od hapšenja, a oni uporno ćute – rekao je posle pozdrava.

– I šta ćete raditi ako ne budu hteli da daju izjave? – upitao je Holidej.

On slegnu ramenima.

– Ne znam ni sam. Marti tvrdi da su tražili njegov časovnik koji je, navodno, izgubio baš one noći kada ga je nepoznati napadač ranio.

Dok se osmehnu.

– Ne verujete li valjda u to?

Pajpet je izbegao njegov pogled.

Bilo mu je teško da kaže kako shvata da je to laž i da otvoreno prizna svoju nemoć.

– Pa... naravno da ne... – odvratio je najzad. – Ali... sada ne znam šta da radim – dodao je jedva čujno.

– Imate dve mogućnosti: da ih optužite ili da ih pustite na slobodu – rekao je Dok.

– Da ih pustim na slobodu? – ponovi mladić zgranuto. – Znate li šta bi mi građani uradili?

Holidej je ćutao. Savršeno je razumeo koliko je za Pajpeta bilo opasno da primeni „meki kurs” i pusti iz zatvora dvojicu bandita. Mada je sknavljenje grobova u Arizoni bilo prava retkost, ipak je od javnosti to bilo okarakterisano kao sraman i težak zločin koji se ne retko okončavao linčom. Tako su i građani Preskota očekivali da će Marti i Ekof biti strogo kažnjeni, a Holidej je bio ubeđen da će Pajpet popustiti pred njihovim zahtevima. Ali tako nešto bi, po njegovom mišljenju, bila velika greška. Trebalo je, dakle, diskretno navesti čuvara zakona da učini nešto sasvim suprotno.

– Kazao sam da je to samo jedna od mogućnosti – ponovio je Dok mirno.

– Tačno. Druga je da pozovem sudiju, zar ne? I mislim da ću tako nešto učiniti.

Holidej se zamisli. Sada je trebalo biti mudar i odigrati „na pravu kartu”.

– S obzirom na krivicu i stanje u gradu, oni će biti osuđeni. I šta onda? Otići će u zatvor, a da nikada ne znamo zbog čega su tako nešto učinili. A razlog postoji, u to smo obojica sigurni, zar ne?

Pajpet nije znao šta da odgovori čuvenom kockaru. Intimno je osećao da je u pravu, ali nije video izlaz iz situacije.

– Na vašem mestu ja bih „zagrizao do kraja”, šerife – nastavi Holidej brzo, svestan da je mladić nesiguran i da se koleba. – Rizikovao bih da se na mene sruči opšte negodovanje, ali bih pokušao da razrešim problem do kraja. U slučaju uspeha u koji verujem, bili biste slavljani više nego ijedan šerif u istoriji Preskota. Naravno, sve to sa sobom nosi određeni rizik, ali...

– To bi bilo pakleno – prekide ga šerif dižući pogled. – Zna li vi da, u tom slučaju, čak ni moja devojka ne bi govorila sa mnom? I šta bi se desilo ako ne uspem? Da li ste mislili i o tome?

– Rizik uvek postoji – odvrati Holidej mirno. – No, svesni ste da banditi ne govore istinu, zar ne? Nije moguće da su tako naivni i tačno u ponoć raskopavaju nečiji grob, takoreći ni zbog čega. Čista glupost! Garantujem vam da se iza svega nešto skriva i to nešto veoma krupno! Ja bih vam savetovao da budete hrabri, pustite lupeže na slobodu i motrite na njih. Oni nisu džaba došli ovamo u vrlo brzo će razotkriti karte. I još nešto... –

dodao je posle kratke pauze – mislim da bi bilo dobro poslati još jedan telegram upravniku zatvora. Tražio bih od njega da mi dostavi detaljne podatke ne samo o njihovom vladanju, nego i o svim važnim pojedinostima i saznanjima do kojih je došao dok su ta dva lupeža boravila u zatvoru. Mislim da bi taj izveštaj mogao da bude veoma interesantan.

Pajpet je neko vreme zamišljeno ćutao. Najzad je srknuo ohlađenu kafu, a onda se namrštio i naručio drugu. U svakom slučaju, on nije imao nikakav plan šta dalje da preduzme, tako da mu se Holidejev predlog učinio kao „slamka spasa”.

Nekoliko trenutaka kasnije, na vratima se pojavila mršava figura doktora Mekgvira. On se upravo vratio iz zatvora gde je pregledao Ekofa koji se žalio na vrtoglavicu izazvanu udarcem pištolja.

– Nije ništa opasno – reče doktor pre nego što ga je Pajpet bilo šta i upitao. – To je tvrda „tikva” koja može da izdrži još mnogo toga. „Čova” je lukav i traži sažaljenje. Ali, ni mi nismo baš tako naivni.

– Pretpostavljam da vam ništa nisu rekli dok ste ih pregledali, doktore? – upita Pajpet nestrpljivo.

– Ni reč. Mislim da ih je Bret malo uplašio pa...

– Bret? Otkuda on tamo?

Doktor namesti naočare i slegnu ramenima.

– Pa, ne znam... zaista... Dojahao je čim ste vi izašli – kazao je. – Hmm... dok sam slušao kako ih ispituje, setio sam se dobrih starih vremena – dodao je uz osmeh, a onda se odjednom uozbiljio. – Nemoj da se plašiš, nema sumnje

da on neće maziti tu dvojicu koja su se usudila da skrnave groblje. Svi znamo da nije bio blag ni kada je nosio šerifsku značku, zar ne?

Šerif nije odmah odgovorio. Brzo se pozdravio sa doktorom i Holidejem i požurio prema kancelariji. Dok je išao ulicom i odgovarao na pozdrave, razmišljao je o doktorovom rečima. Osećao je da dobar deo ljudi misli ono što je iskreni Mekgvir i nehotice rekao: da je on suviše blag i da ne veruju da će moći da se nosi sa postojećim problemom koji se trenutno nalazio u gradskom zatvoru. Čudi me, pomislio je razočarano, da već nisu počeli da pričaju kako sam naklonjen Martiju i Ekofu.

Kada se približio zgradi zatvora, na vratima kancelarije se pojavila ozbiljna figura Breta Starka. Jedan pogled na njegovo lice uverio je Boba da ni on nije imao uspeha u ispitivanju bivših osuđenika. Osim toga, dobro je poznavao Breta Starka i tačno mogao da odredi kada je ovaj nespokojan i uznemiren: sada je bio baš takav, mada Bob nije mogao da dokuči zašto.

– Pitao sam se kada ćeš se pojaviti, Pajpete – obratio mu se Bret umesto pozdrava. U drugim situacijama, mladom šerifu nije smetalo što se Stark postavlja pokroviteljski i često mu da je savete, ali sada se osećao uvređenim, jer nije shvatao zašto mu se neko ko je već dve godine u penziji otvoreno meša u posao.

– Trebalo je da zatražiš moje odobrenje pre razgovora sa tim ljudima, Brete – kazao je muklo. – Biću ti zahvalan ako sledeći put tako uradiš – dodao je penjući se na trem.

Stark je napravio uvređeno lice, ali Bob nije reagovao. Umesto da se povuče, hrabro je pogledao svog prethodnika u oči, tako da je ovaj najzad skrenuo pogled u stranu.

– Izvini, Pajpete. Sve je to zbog toga što sam čuo šta se desilo, pa sam pomislio da dođem i vidim mogu li pomoći da se ta misterija konačno razjasni. Nažalost, nisam imao sreće. Oni su smislili svoju priču i odlučili da je se čvrsto drže.

Nekoliko trenutaka je vladala tišina, a mladi čuvar zakona je s čuđenjem zapazio tanke, duboke bore oko Starkovih usana i nervozno treptanje očima kad god bi bacio pogled na ulicu. Začuden, nije mogao da utvrdi razloge nervoze skoro uvek mirnog i staloženog Breta Starka.

No, sada nije mogao da razmišlja o tome. Trebalo je prvo rešiti problem sa Martijem i Ekofom...

– Svi očekuju od mene da pozovem okružnog sudiju i zatražim da ih osudi, Brete. Pretpostavljam da si i ti tog mišljenja?

– Vrag me odneo ako jesam, sinko. Zašto bi se izlagali svim tim troškovima i trzavicama zbog dvojice prezrenih skrnavitelja groblja? Ja lično znam šta bih učinio sa njima da sam još uvek odgovoran za sprovođenje zakona.

– Šta bi to bilo?

– Oterao bih ih iz grada, eto šta. Najozbiljnije bih im pripretio da se klone Preskota od sada pa zauvek ili ću ih u suprotnom dobro „pričepiti”. Ali, zaista nema smisla trošiti novac poreskih obveznika da bi se „ratosiljali tog šljama”! Njih jednostavno treba „počistiti”.

Posle ovih reči zavlada je tišina.

Bob Pajpet je stajao naslonjen na stub trema i krajnje zbunjen posmatrao Starkov profil. Bret ne samo da je bio nervozan, zaključio je, nego se ponašao sasvim drugačije nego što bi za njegov karakter bilo dosledno. Pored toga, dobro je znao da su jedini prekršioc zakona koje je jedan odgovoran čuvar reda mogao da protera iz grada mogli biti sitni lopovi, svađalice, pijanci, kav-gadžije i njima slični. S drugim ljudima koji bi počinili neki ozbiljniji prekršaj kao što je, recimo, sknavljenje groblja, predstavnik zakona je morao postupiti drugačije: pustiti ih na slobodu ako ne postoji uverenje da bi se na osnovu postojećih dokaza mogla obezbediti pravilna osuda ili ih izvesti pred sud ako su činjenice dovoljno jasne.

U ovakvim slučajevima izgnanstvo iz grada nije dolazilo u obzir. To je bila jedna od mnogobrojnih lekcija koje je mlađi šerif naučio ni od kog drugog, nego od Starka lično.

– Brete – obratio mu se konačno – imaš li nešto na umu? Nešto što ja ne znam i o čemu bi možda želeo da porazgovaramo?

Ovaj se hitro okrete i ljutito ga odmeri. – Šta to sada, dođavola, znači? Da li ti to mene saslušavaš?

– Samo sam te pitao, Brete. Nema nikakvog razloga da se ljutiš.

– E pa, dobro, možda se i ljutim – odvratio je Stark i uperio kažiprst prema vratima. – Bolje reći, nerviram se zbog ove dvojice zlikovaca koji su unutra i voleo bih da znam šta nameravaš da učiniš sa njima?

Bob nije oklevao. Naime, još dok je, posle razgovora sa Holidejem i dokto-

rom, žurio prema zgradi zatvora, doneo je odluku. U stvari, čvrsto je odlučio da prihvati Holidejev savet.

– Pustiću ih, Brete – odvratio je mirno. – Ubeđen sam da nisu hteli da oskrnave grob, već da su, kao što su i izjavili, samo tražili Martijev sat.

Lice bivšeg šerifa pobledelo je kao krpa, dok su mu se usne stisnule u tanku liniju. Napravio je ljutit pokret glavom, a onda se okrenuo i žurno udaljio bez ijedne reči. Nekoliko trenutaka čuo se samo odjek potpetica po drvenom trotoaru, a onda se sve utišalo.

U međuvremenu, na vratima se pojavio Gundalo Peri.

– Jesam li ja to dobro čuo šta ste rekli, šerife? Nameravate da pustite na slobodu one lupeže zbog kojih smo rizikovali glavu?

– Ne da planiram, Gundalo. Čvrsto sam odlučio da ih pustim.

Ovaj se namršti. – Mislim da pravite veliku grešku, šerife.

– A ko tebe pita? – ljutito se obrecnu mladić.

Sada više nije bilo nikakve sumnje. Celokupna napeta atmosfera uticala je i na šerifa Boba Pajpeta, čim je, što nikada nije činio, mogao tako da se izdere na svog domara i pomoćnika.

Više niko ništa nije rekao. Dvojica ljudi ćutke su ušla u kancelariju i zatvorila vrata za sobom.

* * *

Naginjući se ka zidnom ogledalu preko lavora na umivaoniku, Bob Pajpet je lagano prevlačio brijač preko brade. Onda se na vratima njegove sobe začulo kucanje.

– Napred – odgovorio je i mirno nastavio da se brije.

Držeći šešir u ruci u sobu se gotovo nečujno ušunjaao Peri i odmah podneo izveštaj: Marti i Ekof još uvek su igrali poker u „Buretu baruta”. Nisu bili pijani, ali nisu bili ni sasvim trezni. Igrali su jedan protiv drugog, pošto niko drugi nije hteo da igra sa njima. Gundalo je, nadalje, želeo da zna da li i dalje treba da ih drži pod prismotrom, dodavši da njegov išijas nije ništa bolje i da će mu se žena verovatno ljutiti ako ostane još duže.

– Samo ti idi kući, druže moj – odvrati Bob završavajući brijanje. – Ja ću odsad preuzeti stražarenje.

Nešto kasnije, Pajpet je obukao čistu sivu košulju i privezao maramu oko vrata: zatim je dodao kožni prsluk, pripasao opasač sa revolverom, uzeo šešir i lagano izašao na ulicu.

Posle zalaska sunca nastupilo je uobičajeno večernje zahlađenje: vazduh je bio prijatan i prilično svež. Okupljeni u grupama, ljudi su stajali na trotoarima duž centralnog bloka zgrada, naslonjeni na izloge trgovina ili su ćaskali kod privezišta za konje. Razgovarali su tiho, bez galame, a tu i tamo bi se ponegde zacrveneo plamičak zapaljenog palidrvca ili pak vrh užarene cigarete.

Kada bi im se Pajpet približio, gotovo svi su začutali, jedva primetno mu klimnuli glavama i nastavljali razgovor tek kada se šerif našao na „sigurnoj” udaljenosti. Bob Pajpet je to osećao, ali se trudio da ne obraća pažnju, jer je znao da drugačije neće izdržati. Ipak, i pored toga se pitao kako se grad može izmeniti za tako kratko vreme... Još koliko ju-

tros, tretiranje kao neka vrsta heroja s obzirom da je predvideo ponovni napad na groblje i uhapsio bivše robijaše bez ijednog metka.

A večeras?

Večeras je osećao kako ga svi kritikuju, počev od običnog gradskog pijanca, pa sve do Debi i Gundala Perija. Napetost i nervoza prosto su strujali u vazduhu i gotovo su se mogli opipati rukom.

Zastavši na uglu da pripali cigaretu, Bob je pogledao kroz prašinom zamagljen prozor „Bureta baruta” koji se nalazilo na nekoliko koraka ispred njega.

Henk Marti i Greg Ekof sedeli su za jednim stolom u pozadini, odmah pored klavira. Marti se kezio i privlačio sebi poveću gomilu žetona, dok je Gregovo mrgodno lice govorilo da je on taj koji gubi. Međutim, kada je uzeo čašu i primeo je usnama, izgledao je opušten i miran, odnosno kao čovek koji nema nikakvih briga.

Bob je nastavio dalje i noge su ga jednostavno odvele u jednu sporednu, lepo uređenu ulicu gde se zaustavio pred zelenom kapijom, tiho je otvorio i polako ušao u baštu. Kada je na terasi ugledao siluetu žene koja se ljuljala u starinskoj drvenoj stolici, srce mu je i nehotice zaigralo.

Ali, već sledećeg trenutka, žena ga je spazila i ritmično ljuljanje je iznenada prestalo. Bilo je nečeg neodređeno pretećeg u tišini koja je vladala svuda okolo, posebno dok se peo na terasu. Bob je to osećao i znao je o čemu se radi; za trenutak je sklopio oči i činilo mu se da može da vidi ljutnju i gnev u Debinim zelenim očima. Znao je da nije zadovolj-

na, ali se nadao da će sve moći da joj objasni.

No, stvari su krenule sasvim drugim tokom. Naime, Debi je odmah izrazila svoje negodovanje, tako glasno i otvoreno, da je navela Boba da joj odgovori kako bi bilo najbolje da vodi svoj butik, a njemu prepusti šerifske poslove. Ljuta zbog toga što je mladić prvi put grub prema njoj, devojka je nastavila da ga napada optužujući ga za blagost prema zločincima, dodajući da je ubeđena kako se radi o lošem uticaju Doka Holideja na jednog mladog i neiskusnog čoveka.

Usana stisnutih od gneva, Bob je kao i uvek bio kratak i jezgrovit. Kazao je da je mogao tako nešto da očekuje od čoveka sa ulice koji nema uvid u pravo stanje stvari, ali je od devojke koju voli i koju namerava da uzme za ženu očekivao mnogo više.

– Nameravao – ispravila ga je devojka besno. – Prošlo vreme, šerife Pajpete?! – dodala je, a onda uletela u kuću besno zalupivši vratima.

Vrativši se u glavnu ulicu, Bob nije imao vremena za svođenje računice o promenama ljudskog ponašanja, a posebno o nestalnosti ženskog pola. Čim je stigao do hotela, do njega je dotrčao neki čovek i kazao mu da se kod „Bureta baruta” događa nešto opasno. Tamo je Bret Stark govorio neke nezgodne stvari Henku Martiju i njegovom prijatelju, tako da je svaki čas moglo doći do sukoba.

Pretrčavši pola bloka, Pajpet je ušao u „Bure baruta”, stao između zavađenih strana, sa nekoliko reči učutkao Martija i Ekofa, a zatim uzeo Breta Starka za ruku i izveo ga na hladan noćni vazduh.

Tu mu je održao kratku lekciju o tome kako treba održati red i mir u gradu.

Scena ispred „Bureta baruta” privukla je grupicu posmatrača koji su pomno pratili šta se događa. Skoro svi oni su sa zbunjenošću i nevericom propratili situaciju u kojoj je Bret Stark mirno poslušao lekciju Boba Pajpeta, a onda uzjahao konja i bez reči odjahao iz grada.

Naravno, glas o tome se brzo raširio i od tada su građani gledali mladog šerifa drugim očima. Nije da su zaboravili ovo sa robijašima, ali ipak... trebalo je da neko bude zaista energičan i hrabar i onako postupi prema Bretu Starku. Građani Preskota su znali da takvog nema među njima i zato je šerifov postupak potajno izazivao opšte divljenje.

Dok je išao prema telegrafu na zapadnom kraju glavne ulice, Bob je bio duboko zamišljen. Nerado je zaključio da je, svaki put kada bi došao u vezu sa Martijem i Ekofom, bivši šerif postupao na sebi nesvojstven način. Izgledalo je kako Stark žarko želi da ovi ljudi nestanu iz Preskota i činilo se da je večeras pokušao da ih natera da napuste grad. Bob nikako nije mogao da shvati tu zagonetku niti da pronađe racionalne uzroke za takvo Bretovo ponašanje.

No, znao je da treba biti strpljiv i da će doći trenutak kada će sve stvari „leći” na svoje mesto. Samo je morao da bude istrajan.

Na dugačak telegram koji je tog jutra poslao upravniku Državnog zatvora još uvek nije bilo odgovora i on razočarano uzdahnu. Malo je procaskao sa telegrafistom nadajući se da će odgovor stići sutra. To je i bilo mnogo logičnije, pošto

je od upravnika tražio dosta informacija za koje mu je trebalo malo više vremena. U stvari, sledio je Holidejev savet i tražio da mu se pošalje kompletan profil bivših kažnjenika nadajući se da će u tom izveštaju otkriti zbog čega su Marti i Ekof došli u njegov grad.

No, bez obzira na tražene informacije, u jedno je bio siguran: ta dva lupeža čvrsto veruju da u mrtvačkom sanduku nepoznatog bandita ima nečega vrednog pljačke. Jer, čovek neće dva puta pokušati da opljačka neki grob ni zbog čega. Ali, Bob je znao da je bandit bio sahranjen u svom odelu, a da mu je od novca nađenog u čarapi obezbeđena pristojna sahrana i napravljen skroman spomenik. Ono što ga je interesovalo bila je činjenica zašto su Marti i Ekof verovali u suprotno.

Svaki put kada bi počeo da razmišlja o toj velikoj zagonetki, na pamet mu je padao Holidejev savet da ponovo prouči dosije o velikoj pljački banke i nestanku deset hiljada dolara. Nije li čuveni revolveraš verovao da su bivši kažnjenici došli u Preskot imajući u vidu baš taj novac? Ko bi to mogao da zna? Čitajući dosije, nije naišao ni na kakav putokaz, ali Holidej je bio suviše oštrouman čovek da bi tako nešto rekao bez ikakvog razloga. Kada bi mogao da otkrije šta planiraju i misle ova dvojica, sve bi krenulo nekako lakše...

Još pre nego što je otvorio vrata, osetio je miris sveže ispržene kafe. U kancelariji je zatekao Gundala koji je ćaskao sa grobarom Vokerom o kvalitetu kafe koja može da se kupi u gradu.

– Nemam ništa protiv ako i meni ponudite jednu šolju – dobacio je Bob ulazeći

i bacio šešir na čiviluk. – Zaista lepo miriše.

– Pa... ako je neko zaslužio kafu, onda ste zaista to vi... šerife – odvratio je Gundalo zaplićući jezikom. – Ja i Donovan smo baš razgovarali o onome šta se desilo. Znaite, zaista je čudno kako je mister Stark krenuo na onu dvojicu, zar ne? Kao da je hteo namerno da ih izazove.

Bob je sedeo naslonjen na ivicu stola i žudno udisao miris kafe koja se još uvek pušila.

– Tačno, drugar. Tako nešto uopšte ne liči na Breta Starka.

– On je zabrinut čovek, šerife – dobacio je Donovan tiho. – Hmmm... ja zaista dobro poznajem Breta Starka i mogu vam reći da ga nikada nisam video tako nervoznog kao sada.

Bob odmeri grobara od glave do pete i jedva primetno klimnu glavom. Tih nekoliko konstatacija koje je on izrekao o Bretu Starku predstavljaju isto ono što je i sam osećao.

– Svi pričaju o tome kako se mister Stark u poslednje vreme ponaša – ponovo se u razgovor ubacio Gundalo. – I veruju da je sve zato što su se ona dva prokletnika ustremila na grob bezimenog bandita. Mislim da je zbog toga i počelo da se priča o onih nestalih deset hiljada... baš o tome da su nestali kao da ih je zemlja progutala.

Donovan šmrknu, malo zažmuri i dodade – Još se priča kako je Bret Stark neposredno posle tog događaja došao do nasleđstva i povukao se u penziju.

Bob lagano spusti šolju na sto.

– Nisi mi bio jasan, Donovane. Šta si time hteo da kažeš?

– Ništa, šerife – dobaci Gundalo što je brže mogao. – Donovan je pijan kao čep i ne zna šta govori.

Pajpet se namršti.

– Zna on to vrlo dobro, zar ne? Nego... šta si hteo da kažeš o Bretu Starku i njegovom novcu, Donovanane?

– Dovraga – progunda Voker meškoljeći se. – Pa, mora biti da ste i ranije čuli govorkanja o tome...

– Nije čuo ništa slično tome – odvratio je Gundalo žustro. – Šerifu tako nešto niko nije smeo ni da natukne, s obzirom da svi znaju koliko on ceni gospodina Starka. A ti bi mogao da zavežeš, dragi moj.

No, Bob je u grobarevim rečima već nešto naslutio i stoga nije želeo da se na tome završi.

– Reci mi šta si hteo da kažeš, Donovanane! – povikao je oštro. – Hoću da mi kažeš sve do kraja!

Grobar se lecnu i preblede. – Ali... nisam ja počeo te priče, šerife. Nije moja krivica što neki ljudi misle da je Bret Stark te noći našao opljačkani novac i jednostavno zaboravio da ga preda.

– Vokeru, brbljivi idiote! – dreknu Den Peri videvši da je iz mladićevog lica nestalo i poslednje kapi krvi. – Ovo je bilo poslednji put da smo zajedno svratili na piće, da znaš! – dodao je, a onda se okrenuo prema Bobu.

– Nemojte ga ozbiljno shvatiti, šerife. Hej, šta je sa vama...

– Napolje! – viknuo je Bob.

– Ali... šerife – zaustio je Gundalo da objasni, ali ga je mladić presekao besnim pogledom.

– Gubite se odavde, obojica. I ako čujem vas ili bilo koga drugog da širi po

gradu takve nesuvisle priče, dobiće svoje, da znate! Zatvoriću ga u ćeliju na najmanje šest meseci. A sada se gubite da ne bih prešao sa reči na dela!

Gundalo uhvati polupijanog Donovana Vokera za ruku, pa obojica šmugnuše iz kancelarije i ne osvrćući se. Bob se neko vreme nervozno šetao s kraja na kraj prostorije, a onda se naslonio na pisaći sto i zagledao se u povelju koju je grad poklonio Bretu Starku na dan njegovog odlaska u penziju. Deo teksta povelje je glasio: *„U znak priznanja za deset godina izvanrednog, nesebičnog rada na zaštiti reda i zakona, obeleženih njegovom velikom hrabrošću, iskrenom predanošću i neospornim poštenjem i savesnošću...”*

Nije mogao više da čita. Pogledao je u vrata i lupio pesnicom o sto.

– Kučkini sinovi... – procedio je ljutito sebi o bradu. – Zar da tako govore o čoveku...

* * *

– Je li još uvek tamo? – zapitao je Ekof.

Marti pusti da zavesa padne.

– Jeste – progundao je tiho. – Koliko je sati?

Greg Ekof je pogledao na sat.

– Dvanaest i deset.

– Sto mu gromova! – prasnuo je Marti ljutito ispljunuvši cigaru. – Izgleda da će celu noć motriti na hotel!

Ekof uzdahnu.

– Znaš šta, ja tek sada počinjem da shvatam zašto nas je juče taj nedorasli šerif pustio na slobodu i to baš u trenutku kada smo bili sigurni da ćemo se vratiti u „veliku kuću”. Mi smo pomislili

da je priglup i mekog srca, ali to uopšte nije tačno. Hm... lupež nas je pustio na slobodu da bi mogao da motri na nas i vidi šta ćemo preduzeti. Ali, nemoj da misliš kako je taj momak dobroćudnog lica progutao našu priču o tome da smo tražili tvoj izgubljeni sat! On nam je samo pružio mogućnost da nastavimo ono što smo naumili kako bi nas uhvatilo na delu.

Marti je ponovo uzeo cigaretu i nekoliko trenutaka nepomično stajao i gledao u Ekofa. Tek kada je osetio da mu plamen peče prste, zapalio je cigaru i žurno odbacio palidrvce. Povukao je nekoliko dimova, lagano razmakao zavesu i bacio pogled na glavnu ulicu. Nije mogao da vidi Pajpeta, ali je znao da je tu u blizini, u senci nastrešnice i tačno na uglu najbliže sporedne ulice. Satima je već stajao tamo i, izgleda, nije imao nameru da odustane.

Onda se okrenuo prema Ekofu lica bezizražajnog kao kamena maska.

– Da li još uvek veruješ da je Kugan sakrio novac u onaj kovčeg u kome su ga kasnije sahranili, Ekofe?

– Verujem toliko čvrsto da bih želeo i lično da proverim, Henk.

– Da li još uvek imaš hrabrosti da istraješ do kraja?

– Kada bih imao toliko novca koliko imam hrabrosti, ja bih bio bogat čovek, ortače. A šta je sa tobom? Da li još uvek želiš da nastavimo s tim?

– Znaš dobro da želim – odvrati Marti šetajući tamo–amo i nervozno otpuhujući kolutove dima. – Šerif je snažan i čvrst tip, ali ne čini mi se da je dovoljno promućuran. Sve mi se čini da ga neko podučava šta da radi, a to je, po svoj pri-

lici, onaj bivši sa kojim smo se sukobili u salunu. U svakom slučaju, moramo nekako naći načina da ga se oslobodimo i bar sat–dva budemo mirni na groblju. Po svaku cenu treba da ga oteramo iz grada.

– To si dobro rekao, Henk. Ali, mislim da će u ovom trenutku biti veoma teško odvući ga odavde.

Marti ga je uporno gledao.

– Šta misliš, da li bi mala krađa stoke pomogla?

– Možda bi, a možda i ne bi.

– A šta misliš o pljački? Mogli bismo nekog pasjeg sina pošteno „očerupati”, sačekati da Pajpet otperja iz grada i onda završiti posao na groblju.

– Hm... to bi morala biti neka velika pljačka, što je za nas sada veoma riskantno...

– Pa šta onda misliš da preduzmemo, pametnjakoviću?

– Polako, Henk, polako... nema razloga za vređanje – odvrati Ekof mirno i kao slučajno dodirnu dršku revolvera. – Mislim da i ti dobro znaš šta bi trebalo da učinimo kako bismo bili sigurni da će Pajpet otići iz grada. Je li tako, ortače?

Marti nervozno liznu usne. Po ko zna koji put se ponovo začudio Ekofovoj svireposti, jer je shvatio na šta njegov prinudni ortak misli.

– Pretpostavljam da je tako – progundao je nevoljno.

– Ja sam siguran da znaš i da između nas dvojice nema nikakvih tajni!

* * *

– Možete li svratiti na trenutak, mister? – upitao je Bob Pajpet Holideja koji je upravo prolazio ispred zgrade

zatvora. – Verovatno će vas interesovati da pročitate odgovor koji sam dobio od upravnika zatvora. Znaite, ona stvar u vezi sa Martijem i Ekofo!

Kada je Dok skinuo šešir i seo, mladi šerif mu pruži duguljast i tanak list žućkastog papira. Jarki zraci poslepodnevnog sunca obasjavali su jedan deo kancelarije, tako da se Holidej malo povukao u senku i udobnije namestio u stolici.

– Dakle, da vidimo šta nam javljaju, šerife – promrmљao je i preleteo očima preko teksta. – Znači... „naše ptičice” imale su samo jednog prijatelja, Dejmona Kugana, prekaljenog pljačkaša bana-ka koji je godinu dana boravio u ćeliji broj 13. Da vidimo dalje – dodao je Dok i nastavio da čita: *„Kugan je bio vrlo lukav i oprezan lopov, star oko trideset godina, visok i vitak, bez osobenih znakova na licu, svetlocrvene kovrdžave kose”*.

Holidej je digao pogled sa telegrama i pogledao u mladića. – Da li vam to nešto govori, šerife? Sećate li se nekog zločinca koji odgovara ovom opisu? Dođuše, vi ste tek dve godine na dužnosti, ali možda u službenim protokolima Breta Starka postoji neki trag?

– Samo trenutak, da proverim... – odvrati mladić uzbuđeno. – Mislim da sam nedavno pročitao sličan opis – dodao je i otvorio dosije koji je govorio o pljački banke od pre pet godina. – Slušajte ovaj opis bezimenog bandita koji je poslednji stradao, mister Holideje: visok i vitak, bez osobenih znakova, svetloriđe talasaste kose... Eto – dodao je i trijumfalno lupio rukom o sto. – To je naš bezimeni pljačkaš! Sada sam siguran da postoji veza! U stvari, Kugan je bio sa

ovom dvojicom u zatvoru i verovatno im je nagovestio da će po izlasku opljačkati banku. Jeste da su stvari krenule naopako, ali... možda Marti i Ekof znaju gde je taj novac...

– Ili samo misle da znaju – dopuni ga Holidej odlučno. – Vidite kako strpljivost pokazuje svoje prve rezultate, šerife. Ako dokažete da je bezimeni pljačkaš baš Dejmon Kugan i pronađete dokaze za vezu između njega i ove dvojice, postići ćete uspeh koji niko pre vas nije ostvario. Da, da... Dakle, šta mislite da učinite sa vašom pretpostavkom? – upitao je Dok trudeći se da zasluga za sve što je dosad urađeno pripadne isključivo šerifu.

Bob za trenutak prestade da se šetka i uze šešir sa stola.

– Idem da razgovaram sa njima na osnovu svega ovoga što imamo. Ko zna? Kada shvate da sam utvrdio vezu između njih i Kugana, možda će ipak odlučiti da nešto kažu.

– Ne verujem da će lupeži biti tako naivni, ali... ako baš želite – odvratio je Dok nevoljno, strepeći u duši da će mladi šerif upropastiti sve ono što je do sada postignuto. Konačno, otkrivanje nestalog novca ticalo se građana Pre-skota, a ne njega lično.

Izgledalo je kao da Bob Pajpet čita Dokove misli.

– Ako te ptičice znaju gde je novac sakriven, odvešće me tačno do njega – kazao je. – Na kraju krajeva, to je bolje za njih, a imali bi pravo i na nagradu koja pripada poštenom nalazaču. Svota i nije loša, da znate.

Idući krupnim energičnim koracima kroz glavnu ulicu, mladi šerif se osećao

bolje nego poslednjih nekoliko dana. Bilo je to za njega vreme iskušenja, a svađa sa Debi i čudno ponašanje Breta Starka još više su mu otežali stvar.

No, sada se osećao mnogo bolje, jer je slutio da je vrhunac krize prošao. Nadao se da se stvari lagano kreću ka svom razrešenju. Doduše, bilo je još mnogo neizvesnosti i zagonetki, ali bar neki obrisi su izronili iz magle...

Stigao je do hotela u nameri da poseti Martija i Ekofa i, u svetlu novih dokaza, još jedanput ozbiljno porazgovara sa njima. Naime, jutros je prestao da ih nadzire, ubeđen da tokom dana lupeži neće preduzeti ništa značajno.

No, nekoliko minuta kasnije bilo mu je krivo što je to učinio, jer mu je dečko sa recepcije rekao da su ova dvojica izašla pre nešto više od pola sata. Požurio je do štale gde mu je vlasnik rekao da su Marti i Ekof odjahali u pravcu malog naselja Springs Krosa.

Sada se odjednom našao u dilemi. Sa jedne strane, želeo je da pođe za njima i motri šta rade, ali sa druge... Strepeo je da je to samo lukavi manevar dvojice robijaša i da će, čim se on malo više udalji, oni banuti u grad i opet napraviti neku štetu.

Posle kraćeg razmišljanja ipak je rešio da ostane u gradu. Ako Marti i Ekof znaju da je novac u Preskotu ili na groblju, razmišljao je, ne postoji ništa što će ih zadržati da se za kratko vreme ne vrate i nastave tamo gde su stali.

Ipak ga je mučila neodređena sumnja: dok se laganim korakom vraćao prema kancelariji, pitao se kakvog bi posla ova dva lupeža mogla imati u Springs Krosu. Bilo je to mestašce od svega dvadesetak

kuća, odnosno manjih rančeva u kome za ljude poput njih nije bilo ničega.

Kada je stigao do Debinog butika, namerno je usporio korak. Pogledao je kroz izlog i video devojkicu kako ga ozbiljno posmatra svojim prelepim, ali pomalo tužnim zelenim očima. Izgledalo je da se nekoliko trenutaka kolebala, a onda je ipak podigla ruku i mahnula mu.

Bob joj je ozbiljno otpozdravio, zadovoljan što je, po svoj prilici, Debi prešla preko njihovog nesporazuma. Ali, ipak se nije zaustavio. Žurio je da se vrati u kancelariju i u starim dosijeima potraži sve što može da se „iskopa” o pljačkašu Dejmonu Kuganu.

* * *

Darvin i Ejmi Solomon živeli su na maloj farmi dve milje zapadno od Springs Krosa. Iako su već bili u poznim godinama, bili su izuzetno privrženi jedno drugom kao i svi parovi bez dece. Zato je toga jutra Ejmi poljubila Darvina u obraz i otišla i gradić da nešto kupi. Pošto nisu voleli dugo da budu razdvojeni, Ejmi je obećala svom suprugu da će požuriti i vratiti se kući pre ručka.

Sede, ali još bujne i guste kose koja se presijavala na suncu, debeljuškasti Darvin Solomon je hranio konje u ograđenom prostoru iza kuće. U tom mirnom i blistavom prolećnom danu ništa nije nagoveštavalo da će se dogoditi tragedija i da će smrt spustiti svoju džinovsku šapu na ovaj divan i uređen kutak u kome su živeli srećni ljudi.

Svuda okolo čuo se samo cvrkut ptica, a Darvin Solomon je sa zadovoljstvom osećao prijatan miris sena koji ga je

podsećao na zemlju i novi život. Bio je radostan, jer mu je vreme brzo prošlo, tako da se nadao da će Ejmi već za jedan čas biti kod kuće.

Konjanici su odjednom izronili iz udoline na istočnoj strani, tako da su od starčevog pogleda bili zaklonjeni velikim drvoredom. Zemlja je bila mekana i nije se čuo topot kopita.

Ni sam nije znao šta ga je navelo na to, ali okrenuo se baš u času kada su mu prilazila dva nepoznata čoveka na dobrim konjima, sa sjajnim kopčama i opasačima punim žutih metaka.

– Hej, ljudi, zdravo! – doviknuo im je Darwin Solomon ljubazno.

Greg Ekof je odmah potegao revolver, ali je Darwin uspeo da se baci iza pumpe tako brzo da je metak udario u ručicu i zavijajući odleteo u vazduh. Odmah zatim, starac je puzeći obišao oko postolja pumpe i zgrabio svoju pušku. Zatim je ustao i potrčao ka kući, a banditi su poterali konje u trk i jureći uleteli u dvorište.

Bežeći koliko ga noge nose, Darwin je ispao samo jedan plotun, ali je na taj način navukao na sebe kišu metaka. Pucanje se nastavilo, tako da je starac uspeo da stigne samo do kuhinje kada ga je Martijev metak kalibra „45” pogodio u leđa i gurnuo ga kroz dovratnik.

Srećom, rana na gornjem delu leđa nije bila tako strašna, ali... Stari Solomon je jednostavno bio zaprepasćen. Koliko mu je bilo poznato, nije imao nijednog neprijatelja na svetu i stoga se pitao zašto bi neko želeo da ga ubije? Znao je da je u velikoj nevolji, ali iz svoje kože nije mogao. Kleknuo je pored prozora i čekao.

Za to vreme Ekof je pešice prišao iza kuće i pritajio se. Još uvek na konju, Marti je jahao napred–nazad po prednjem delu dvorišta, izazivajući starca da se pojavi. Pošto mu to nije uspelo, Ekof je postao nestrpljiv i ljutito zakoračio na verandu.

Darvin je čuo zveket čizama i prišavši do ulaznih vrata, prineo pušku ramenu i opalio. Ali, spretni i lukavi Ekof se na vreme izmakao, tako da je metak prozviždao kroz vazduh.

Darvin Solomon još uvek nije mogao da veruje... Reč „zašto” odzvanjala je u njegovoj glavi kao lupanje čekića. Zašto baš njega, pitao se... No, čuo je potom da se i drugi bandit približava... Ko su bili ti ljudi i šta im je on učinio?

Već sledećeg trenutka, Marti je proturio kolt kroz prozor prednje terase i nasumce ispalio tri hica po odaji. Jedan od njih slučajno je okrznuo Solomona po nozi. Stari je zgrčio lice od bola, ali je uprkos tome uspeo da ustane želeći da se dokopa sporednih vrata i izađe u dvorište.

Tamo je, zaklonjen iza ugla kuće, strpljivo čekao Ekof.

Darvin Solomon je imao samo toliko vremena da u svesti registruje revolve-raševo prisustvo, onda je kolt planuo. Zaglušujući tresak prolomio je tišinu sunčanog dana i odbio se od zidova kuće da bi zaplivaio dalje, niz preriju. Stari rančer je pogledao u nebo, a onda se srušio pored vrata. Pre nego što je pao u prašinu, kratko je uzdahnio. Čuo je ponovo glas svoje žene koja mu govori da će se vratiti pre podneva. Poslednjim atomima snage pokušao je da stisne pušku i podigne je uvis, ali... nije

imao dovoljno snage. Izdahnuo je tu gde je pao, a poslednj a njegova misao bila je upućena voljenoj Ejmi.

* * *

Tih dana je žena Breta Starka bila veoma zabrinuta, jer nije znala šta se to dešava sa njenim mužem: gotovo da nije ni spavao, malo je jeo i još manje pričao. Na svaku sitnicu žustro je reagovao, tako da mu se jedva i obraćala. Izgledalo je kao da mu je jedina želja da odjaše u Preskot ili da jednostavno lunja na Džoju.

Stojeći pored kuhinjskog prozora, Nensi Stark je upravo spazila svoga muža koji se pojavio iza šumarka.

Dok ga je tako zamišljeno posmatrala, odjednom se trгла spazivši oblačić prašine koji se dizao iznad puta što je vodio od grada. Malo kasnije, u jahaču je prepoznala Boba Pajpeta i sa olakšanjem odahnula.

I zaista, Nensi Stark se istinski obrađovala što vidi Boba, jer je Bret tog mladića voleo najviše na svetu. Ako je neko mogao da ga razvedri i oraspoloži, to je bio njegov naslednik i miljenik, Bob Pajpet.

Ali, to popodne, Bob Pajpet nije doneo radost na ranč „Srebrna potkovica”. Umesto toga, mladić je saopštio Bretu vest o svirepom ubistvu starog Darvina Solomona u Springs Krosu i... jednu molbu. U stvari, želeo je da u njegovom odsustvu bivši šerif pazi na zakon i red u Preskotu.

– Naravno da ću učiniti sve što tražiš, Bobe – odvratio je Stark spremno. – Ali, otkud to da zoveš mene? Zar nešto nije u redu sa Perijem?

– Ne, ni govora, Brete. On je sasvim korektan, ali i sam znaš kako je sa Gundalom. U stvari, mislim da je bio malo uvređen kada sam mu rekao da ću potražiti tvoju pomoć. Smatra da sam na taj način pokazao da nemam poverenja u njega što, uopšte nije tačno. Ali, sada nemam vremena za gubljenje.

– Recimo da te shvatam i da nema problema. No... još uvek razmišljam o ubistvu...

Bob uzdahnu i ćutke kresnu palidrvce kako bi upalio cigaru. Bio je krajnje zabrinut, pošto već više od tri godine u celom okrugu nije bilo ubistva; on lično nikada nije poznavao nekoga ko nije voleo i cenio Ejmi i Darvina Solomona... Šta se tu desilo, pitao se neprestano, ne mogavši da nasluti bilo koji normalan razlog.

Posle nekoliko dimova, okrenuo se prema Starku i ozbiljno ga odmerio.

– Brinu me Marti i Ekof, Brete – rekao je tiho. – Da nije te dvojice lupeža, ne bih ni tražio pomoć od tebe. Ali, danas sam iz državnog zatvora dobio obaveštenje koje njih dvojicu dovodi u vezu sa vođom pljačkaša banke, Dejmonom Kuganom...

– Dejmon Kugan! Najzad si saznao njegovo ime?

– Tačno, Brete. I pošto mi je potvrđeno da su Kugan, Marti i Ekof jedno vreme bili čak u istoj ćeliji, više nego ikada sam uveren da ova dvojica traže nestali bančin novac. Motrio sam ih prošle noći i planirao da to učinim i sada. No, kada sam ih jutros potražio, rečeno mi je da su odjahali... Zato bih voleo da me zameniš i ako se vrate u grad, motriš i dalje na njih, Brete.

Na Starkovom licu videlo se kolebanje. No, on nije želeo da to iko primeti, pa se okrenuo prema Džoju i pomilovao ga po gubici.

– Možeš da se osloniš na mene, sinko – odvratio je uz bled osmeh.

Bob Pajpet zadovoljno klimnu glavom.

– Želeo bih da kažem još nešto. Ne znam zašto si se kačio sa onom dvojicom u salunu, ali znam da bi takve kao što su oni lako sredio kada bi nosio šerifsku značku. Zato tražim da mi daš reč da nećeš dopustiti da se iznerviraš i da, u periodu dok me zamenjuješ, dopustiš da te prevare osećanja. Tačnije rečeno, ne želim da im se nešto desi ili se zbog nečega preplaše i pobegnu... Na taj način ćemo upropastiti sve što smo do sada uradili. Zbog toga bih te zamolio da ih samo držiš pod prismotrom. Da li smo se razumeli?

Stark klimnu glavom.

– Jesmo, sinko, razumeli smo se – odvratio je i sa zadovoljstvom odmerio svog naslednika. – To je, dakle, bio razlog što prema njima nisi preduzeo ništa, zar ne? Hteo si da se osećaju bezbednim kako bi mogao da saznaš šta nameravaju?

Penjući se u sedlo, mladić kratko klimnu glavom.

– Bio je to potez koji bi se tek sada mogao isplatiti, Brete. Dakle, hoćeš li otići u grad?

– Čim osedlam konja. Nadam se da ćeš naći onoga ko je ubio starog Darvina...

– Hvala, Brete. Znao sam da mogu da računam na tebe.

– Pa... čemu služe prijatelji? Samo jaši mirno, momče!

Zaklonivši šakom oči od sunca, Stark je pogledom ispratio Pajpeta koji se udaljio preko pašnjaka. Nikada nije imao dece i mladi Bob bio je veoma blizu da ispuni tu prazninu, bliže nego bilo ko drugi. Naime, Stark je bio ponosan na njega isto koliko i na svoju „krv i meso”. Pajpet je bio gord, hrabar i nepokolebljiv. Pored ostalih osobina bile su to crte potrebne idealnom liku šerifa. Istina, bio je neiskusn i ponekad spor u razmišljanju, ali Stark je verovao da će iskustvo učiniti svoje. U svakom slučaju, Pajpet je bio čovek na koga se moglo osloniti.

Dok je išao prema kući, na Starku se desila određena promena. Naime, crte lice su mu se ukočile, mišići zategli, a u očima se pojavio onaj čudan sjaj. Kada je stigao do trema, bio je sasvim drugačiji... Ličio je na granitnog čoveka od akcije.

Nensi Stark je poznavala taj izraz. Sa strahom ga je posmatrala kada je ušao i sa zida iznad kamina lagano skinuo pušku. Taj izraz nije videla još od onih dana kada je njen suprug hodao glavnom ulicom grada sa metalnom zvezdom na prsima i bio otvorena meta za revolver svakog nevaljalca i prestupnika.

– Brete, šta nije u redu? – upitala je tiho.

Pošao je napolje u nekoliko reči joj objašnjavajući zašto mora da krene. Čutke je stajala kod vrata štale dok je pritezao kolan na sedlu svog ždrepcu i za tren zadrhtala videvši s kakvom odlučnošću je stavio pušku u futrolu.

– Brete, više bih volela da ne ideš u Preskot.

– Obećao sam Bobu da ću ga zameniti.

– Ali... u poslednje vreme si tako čudan, uznemiren. Nisi više onaj isti i... mislim da sada ne bi trebalo da se izlažeš opasnosti. Zar Gundalo to ne može da sredi?

– Ne – odvratio je stavljajući nogu u uzengiju. Hitro se vinuo u sedlo, a njoj se u istom trenutku učinio nekako ogroman i zastrašujući. – Ne – ponovio je nešto blaže. – I sama znaš da je ovo moj posao.

Kratko je mahnuo i odjahao prema putu za grad, dok je Nensi ostala da stoji na istom mestu, nesposobna da se pokrene. Osećala je kako u njoj rastu nespokojstvo i strah čije uzroke nije mogla da utvrdi. U stvari, pre bi se moglo reći da su to bile zle slutnje...

Razmišljala je o tome na verandi okružena tišinom i jakim mirisima ruža. No, sve je bilo uzalud. Kada ju je zbolela glava od razmišljanja, ušla je unutrašnjost kuće, a i već se na oblast oko Preskota lagano spuštao sumrak.

Svetlost fenjera pravila je ogromnu Pajpetovu senku koja se micala tamo amo. Pošto je sve pažljivo obišao, mlađić je čučnuo kako bi bolje proučio postojeće tragove.

– Dvojica – promrmljao je tiho.

– Kao što sam vam rekao – potvrdi čovek koji mu je pridržavao fenjer. Bio je to Alan Kegni, Solomonov najbliži sused i čovek do koga je zaprepasće-

na Ejmi dotrčala kada je pronašla telo svoga muža.

Bob je lagano klimnuo glavom i zagledao se u tamne mrlje sasušene krvi u prašini, tačno na mestu gde je Darwin Solomon izdahnuo. Kegni mu je odmah rekao da je ranije u toku dana na mestu ubistva našao tragove dvojice ljudi, ali nije rekao da tragovi potiču od potkovanih čizama.

Potkovane čizme, potkovane čizme... ponavljao je Bob ljutito. Obično su bivši kažnjenici nabavljali drugu obuću što su brže mogli, ali Martiju i Ekofu je nedostajalo novca. Osim toga, nisu želeli da rade i zarade neki dolar pošto su bili suviše obuzeti drugim stvarima.

Sa osećanjem mučnine u želucu, Pajpet je bio skoro potpuno siguran da su svirepe ubice starog Darvina Solomona bile niko drugi, već Henk Marti i Greg Ekof. Ako se to pokaže kao tačno, onda je i on snosio deo odgovornosti. Trebao je zadržati prokletnike iza brave, a ne da ih pusti na slobodu i indirektno dozvoli da ubijaju kao besni psi.

Oslonjen leđima na zid, Gundalo Peri je sedeo na nakrivljenoj stolici i, odupirući se vrhovima čizama o pod, čistio cev svoga kolta masnom krpom privezanom uz metalnu šipku. Svaki čas je proveravao ono što je uradio žmirkajući jednim okom kroz sjajnu, kao ogledalo blistavu unutrašnjost cevi.

Sedeći u stolici za ljučenje tačno preko puta, Džonovan Voker je bučno srkao kafu i posmatrao ga.

– Misliš li da ćeš biti u prilici da ga ubrzo upotrebiš, Gundalo?

– Uvek treba biti spreman – odvratio je Peri važno, polako stavljajući u magacin metke koje je uzimao iz tanjirića na stolu. – A ja ću biti spreman ako za treba, iako neki ljudi nemaju poverenja u mene.

– Još uvek te peče to što je šerif doveo Breta Starka da bude u gradu dok je on u Springs Krosu, zar ne?

– A kako i ne bi? Nisam li uvek ispunjavao svoje obaveze kada njega nije bilo tu?

– Pa... možda je ovoga puta smatrao da ti je potrebna pomoć.

– Pomoć! – prasnuo je Peri i raširio ruke. – Pitam ja tebe, Donovan, gde je sada ta „moja pomoć”? Onoga časa kada je otišao da moli Starka, šerif me je izložio nepotrebnom maltretiranju, a samog sebe pravom poniženju! Gde je taj gospodin sada?

Grobar je samo slegnuo ramenima i srknuo dobar gutljaj kafe. Naravno, ni on nije imao pojma gde bi Bret Stark mogao da bude. Uostalom, niko to nije ni znao, jer Stark nije viđen od trenutka kada je u sumrak dojahao u grad. Zato je i Donovan Voker zaključio da je Bob Pajpet pogrešio kada je od bivšeg šerifa tražio pomoć i tako „dobro” uvredio uvek mu vernog Gundala Perija.

* * *

Pre nego što su došli do starih gvozdениh vratnica i sjahali, banditi su dobro osmotrili groblje. Iako su svojim očima videli kako je mladi šerif u sumrak odjahao iz grada, nisu hteli ništa da rizikuju. Posebno oprezan i sumnjičav bio je Henk Marti, jer su ga dva neuspela

pokušaja naučila da mora da pazi na svaku sitnicu.

Zato se sada, s puškom u rukama, polako provukao kroz vratnice koje su škripale, još nekoliko puta osmatrajući groblje od ograde do ograde.

Natovaren kompletnom opremom za kopanje, Greg Ekof se nečujno šunjao iza njega.

– Rekao sam ti da je „vazduh čist”, Marti – šapnuo je. – Sem nas i mnoštva zmija, ovde zaista nema nikog. Ha, ha, mirno je baš kao na groblju!

Ali, opreznost je naterala Martija da još neko vreme ostane iza žbuna i tek potom lagano krene Ekofovим stopama, pravo prema nadgrobnoj ploči bez natpisa. Sve što je mogao da vidi bili su kameni spomenici, nepomične statue i trava koja se talasala na noćnom pove-tarcu.

Čim su stigli do groba, Ekof je skinuo opremu sa leđa i pljunuo u šake.

– Pa, trebalo bi da počnemo, Henk. Pitam se da li će naš stari Kugan biti zadovoljan što će nas posle toliko godina ponovo videti?

Marti mu nije odgovorio; iako je bio tvrd i hladan, nikada nije delio Gregov izopačeni smisao za humor. Osim toga, groblja su u njemu uvek izazivala nes-pokojstvo i toga nije mogao da se oslobodi ni ovog puta.

Zato je ćutke uzeo lopatu i počeo da kopa.

Iako je Donovan Voker popravio „štetu” koju su njih dvojica prošli put napravili, zemlja na grobu ipak je bila rastresita i pogodna za kopanje. Obojica su radili bez predaha, mada je Marti s

vremena na vreme podizao glavu i pogledom „šarao” po okolini.

Ipak, uz jedva čujan uzdah nastavio je da kopa osećajući kako mu se znoj u mlazevima sliva niz leđa. U jednom momentu okrenuo se prema Ekofu i pogledi su im se sreli. Obojica su iznenada zastala svesna svoje nezajažljive pohlepe, ali i nepoverenja koje je svaki od njih gajio prema onom drugom.

Još dok su bili u zatvoru, dosta su se udaljili, jer je svaki hteo da sačuva tajnu iz Preskota samo za sebe. To je, bez ikakve sumnje, pokazalo da je njihovo navodno prijateljstvo zasnovano samo na trenutnoj potrebi i ničemu više.

Isto to su osećali i sada.

Ovde, u gradu, silom su sklopili sporazum, pošto im ništa drugo nije ni preostalo; predano su radili da bi stigli do zajedničkog cilja. Ali, šta će biti od njihovog ortakluka ako iskopaju Kuganovih deset hiljadarki? Koji od njih dvojice će prvi povući izdajnički potez i ubiti onog drugog? Ili će, možda, obojica izgubiti glave?

Ekof se usiljeno osmehnuo, ali to nije moglo da prevari Henka Martija. Znajući da je taj osmeh hladan i neiskren, on je samo žmirnuo očima i stisnuo usne u tanku, bezbojnu crtu. U tom jednom jedinom trenutku njih dvojica su se sporazumeli bolje nego ikada ranije. Naime, obojica su bili hladni bezosećajni zločinci svesni trenutka da će onoga časa kada dođu do novca, svako poći za svojom računicom.

Obuzeti poslom, ali i nepoverenjem koje su osećali prema onom drugom, nisu primetili senku na jugoistočnom

delu groblja koja je izašla iz tame i lagano im se počela prikradati.

Nešto hladniji povetarac dunuo je grobljem i odsjaj mesečine blesnuo je na revolveru tajanstvenog čoveka-senke.

– Samo da znaš da u ovom gradu mrtvace zaista duboko zakopavaju – progundao je Marti.

– Verovatno zato što žele da budu sigurni da pokojnici neće nikada ustati, Henk. Mislim da niko od ovih poštenih građana ne bi želeo da Kugan ustane i vaskrsne kao svetac, zar ne?

Tajanstveni čovek sada je bio udaljen od groba svega pedesetak jardi; onda četrdeset, trideset... Na sebi je imao skupoceni šešir, finu lanenu košulju i kožni prsluk, tanke pantalone i dva opasača sa revolverima. Čak i oružje koje je nosio bilo je najbolje, ručne izrade, a na sedefastim drškama koltova bili su ugravirani inicijali B. S.

Kopači su za trenutak zastali da preдахnu: što su dublje prodirali u zemlju, tlo je bilo sve tvrđe. Sada su odlučili da se odmore, pa su jedva izašli iz upola iskopanog groba. A zatim su začuli krcanje grančice koja se slomila pod nečijom nogom.

Obojica su se okrenuli i pošli rukom ka opasačama. A onda su se prosto zaustavili u pokretu, jer su u rukama čoveka koji je stajao pored najbližeg groba spazili zapete revolvere.

Henk Marti tiho opsova.

– Neka vrag nosi ovo proketo groblje! Oh, kao da je neko bacio čini na mene. Svaki put kada dođem ovamo...

– Bret Stark! – prekide ga začuđeni glas Grega Ekofa koji je držao ruku

samo nekoliko santimetara od drške kolta. – Jestè li to vi, mister Stark?

Pitanje je ostalo bez odgovora, jer je već sledećeg trenutka čovek-senka koraknuo napred i banditi su u njemu prepoznali Breta Starka. Sada, pri svetlosti mesečine, bivši šerif Preskota izgledao je krupniji i veći nego ikada. Koltovi u njegovim rukama nisu se ni pomerili, a lice mu je bilo bezizražajno kao maska. No, u njegovim očima bilo je nešto što je Ekof odmah shvatio i što je njegov zločinački instinkt savršeno dobro protumačio.

– Marti... – prošaputao je. – Ovaj kućkin sin će nas pobiti kao divlje pse.

Henk Marti je samo odmahnuo glavom. Nije verovao u tako nešto jednostavno zato što to nije želeo. Stark ih bespomoćne drži na nišanu dok su mu u rukama zapeti revolveri. On je bivši šerif, dakle čovek reda i zakona. Zbog čega bi onda želeo da ih ubije?

Još se nije ni oslobodio te misli kada su Starkovi revolveri planuli: osetio je strahovit bol, pa je instinktivno pružio ruke spuštajući se na kolena. Još dok je padao, Henk Marti je znao da je mrtav čovek... shvatio je da je sve bilo uzalud i bio svestan gorke i ironične istine: ubijen je hladnokrvno od strane najvažnijeg čoveka u ovom prokletom gradu.

– Prljavi... – izustio je pre nego što je pao licem u raskopanu zemlju, dok mu je u glavi strahovito bubnjalo. A onda ga je okružila tišina.

Ekof nije video Martijev pad, pošto je u trenutku kada su zagrmeli revolveri uplašeno odskočio, a onda se bacio preko Kuganovog nadgrobnog spome-

nika tražeći zaklon. I možda bi uspeo da se spase i potegne oružje da mu nisu nedostajale dve-tri sekunde. Već kada je mislio da će uspeti da se prebaci i u ruci osetio spasonosnu dršku kolta, dva Starkova hica pogodila su ga u leđa i on se zateturao, pogledao u nebo obasjano mesečinom i krajnjim naporom dobauljao do zaklona trudeći se da povuče nogu koja mu je postala strahovito teška. Onda je Stark ponovo opalio: grčeci se od bolova, surovi zločinac je ipak pokušao da povuče oroz. Ali, činilo mu se da je revolver težak čitavu tonu...

– Prljava životinjo...! – prosištao je besno – Mogao si lepo da nas uhapsiš...

– Ti si se i rodio da ovako završiš, Ekofe – odbrusio je Bret Stark i koltovi u njegovim rukama su ponovo zapraštali. Sada su se kuršumi zarili u zemlju samo koji santimetar dalje od Ekofa. – Ti si hulja... obojica ste hulje, baš kao i onaj lopov Kugan.

Ekof se osvrnuo: nekoliko metara iza njega nalazili su se drugi nadgrobni spomenici i on u trenu reši da pokuša da se dovuče do njih. Uostalom, sve je bilo bolje nego da bespomoćno leži i čeka smrt.

Pokušao je ponovo da podigne kolt i nanišani. Na njegovu sreću, to mu je ovaj put pošlo za rukom. Srce mu je živnulo nadom. Pruživši cev revolvera iza ivice nadgrobne ploče, dva puta je opalio nasumice, a zatim skočio na noge i potrčao.

Nasumice opaljeni hici prinudili su Starka da se izvije i klekne, ali je odmah zatim ponovo pripucao i još jed-

nom pogodio siluetu koja je zamicala u mrak. Metak je pogodio Ekofa tačno u ruku, tako da mu je revolver ispao na zemlju. No, bez obzira na to, nastavio je da beži trčeći cik–cak što je nateralo Starka da glasno opsuje.

Bivši šerif Preskota bio je ljut sam na sebe, jer je shvatio da sve traje suviše dugo. Grmljavina revolvera privući će pažnju, a to mu u ovom trenutku nije bilo potrebno. Zato je želeo da završi posao što pre.

U međuvremenu, Ekof je nastavio da puzi ostavljajući za sobom krvav trag. Sopstveni dah ga je žario kao vatra, a predmeti pred očima su mu se mnogostruko umnožavali. No, um mu je još uvek bio bistar, a čulo sluha nepomućeno.

Sada mu je Stark prilazio u tišini, ne želeći da puca sve dok ne bude siguran da je u pitanju poslednji metak. Bio je na svega nekoliko koraka od bandita koji se sklopčao na zemlji kao da je mrtav. Ali, njegova desna ruka pružila se ispod tela sve do sare desne čizme odakle je izvukao mali „deringer”. Teški koraci bili su sve bliže. Čekao je još nekoliko sekundi, a onda se brzo okrenuo na leđa čvrsto držeći pištoljčić u ruci. Već sledećeg trenutka, „deringer” je „zalajao kao besan pas”, a Bret Stark je iznenađeno ustuknuo, jer ga je vrelo olovo okrznilo po vratu.

Ne čekajući da se protivnik pribere, Ekof se otkotrljao u stranu, a zatim se s mukom popeo uz niske stepenice sve do jedne velike grobnice. Onda je Bret Stark ponovo zapucao tako da su se kuršumi kao rasprskavajući zraci odbijali od granitnih ploča. Opružen na

hladnom podu, Ekof više nije pucao; osećao je kako mu život izmiče, a sve oko njega pretvaralo se u čudan splet boja, zvukova i mirisa...

Bret Stark to nije znao, a nije ni želeo da proveriti. Nastavio je da zasipa grobnicu paljbom sve dok prvi građani na zahuktalim konjima nisu stigli do groblja. Kada su ljudi prošli kroz grobljanska vrata i zažagorili, tek onda se okrenuo i ispred svih spazio koščatu siluetu Dena Perija.

Stark je onda krenuo prema grobnici, ali je tamo Ekof opet došao k svesti i dograbio svoj mali revolver. Ispalio je drugi, poslednji metak i bivši šerif je opet morao da se vrati u zaklon.

– Brete Stark! – povikao je Peri. – Šta se ovde događa?

Ekof je čuo glasove i napregao svu snagu kako bi se iskobeljao iz grobnice.

– Ovamo... – zašištao je ustajući sa dignutim rukama kako bi svi videli da je nenaoružan. – On... pucao je na nas kao na besne pse... – zakrkljao je promuklo. – Nije... nije nam ni pružio šansu da... da se predamo. Taj vaš heroj... je surovi dželat...

– U bunilu je – dobaci Bret Stark hladno. – Umiri i ne zna šta govori.

Greg Ekof znao je da broji poslednje trenutke. Ponovo se zakašljao i pokušao još nešto da kaže.

– Tamo je dole... sa Kuganom – promrmljao je dok su ga okupljeni ljudi zapanjeno posmatrali. – Tamo je dole, znam... Kod starog Kugana – prošaptao je, a onda se strahovito zakašljao i bez reči srušio na kameni spomenik.

Građani su nekoliko sekundi posmatrali to beživotno telo, a zatim se smušeno zagledali u Breta Starka.

* * *

Tri mrtva čoveka u jednom danu...

To je bio sumoran izveštaj koji je šerif Bob Pajpet sledećeg jutra uneo u službeni protokol. Naravno, u izveštaju nije bilo nikakvih nedoumica u pogledu načina na koji su stradala pomenuta trojica.

Grega Ekofa i Henka Martija ubio je Bret Stark kada su po treći put pokušali da oskrnave groblje: otisci čizama bivših robijaša oko groba upoređeni su sa otiscima nađenim na farmi Darvina Solomona i na osnovu toga, nepobitno je utvrđeno da su nesrećnog starca likvidirali baš Henk Marti i Greg Ekof.

U svom izveštaju, Pajpet nije oklevao da iznese zaključak kako je Solomonovo ubistvo bilo prost mamac smišljen da ga udalji iz Preskota. Na taj način dvojica bandita su obezbedila „slobodan prostor” za sprovođenje svoje namere.

Mladi šerif nije u službeni protokol uneo reči koje je Ekof izrekao na samrti, mada su mu se one stalno motale po glavi. Zato je tiho uzdahnuo i popio još jedan gutljaj dobre, jake kafe.

Onda je podigao glavu i pogledao prema Perijevom zamišljenom licu; bilo mu je čudno što se Gundalo ne žali na neku od svojih bolesti ili jednostavno, na svoju zlu sudbinu. Izgleda da je postojalo suviše važnih stvari koje su obojicu u potpunosti okupirale.

Ponovo se setio Ekofovih reči... Šta je bilo dole kod Kugana? Koliko god razmišljao o tome, uvek je imao samo

jedan odgovor: bio je to novac koji su banditi tako želeli, žudeli za njim toliko da su bez razmišljanja počinili i ubistvo. Ipak, nisu stigli do željenog cilja, jer ih je stigla zaslužena kazna.

Ali, i način njihove smrti bio je prava mala zagonetka. Kako je čuo od Gundala, Ekof je tvrdio da ih je Bret Stark pucao u njih ne dajući im šansu da se predaju. Naravno, bivši šerif je to poricao tvrdeći da je nevaljalce iznenadio na njihovom nečasnom poslu. Na njegov poziv da se predaju, otvorili su vatru i prinudili ga da se brani.

Bob Pajpet nestrpljivo huknu; banditi su bili mrtvi, očevidaca nije bilo, a time ni šanse da se Bretova izjava proveriti na bilo koji način.

U najmanju ruku, razmišljao je Bob dalje, izgledalo je čudno da čovek na samrti nekoga bezrazložno optuži. I šta bi u tom času imao od toga?

– Dobro večer, šerife. Kladim se da znam o čemu razmišljate! – začuo se nečiji glas sa ulaznih vrata.

Pajpet se prenu. Odjednom se vratio u stvarnost i zbunjeno podigao glavu. Na vratima je stajao Dok Holidej.

– Dobro večer, mister Holideje – otpozdravio mu je ljubazno. – Otkud vi?

– Pa, vreme je za večernju partiju pokera. Bio sam u prolazu i video odškrnuta vrata.

– Drago mi je. Nego... što se tiče vaše opklade... Zaista nije teško pogoditi o čemu razmišljam.

Holidej se osmehnu.

– Sviđa mi se što ste iskreni, šerife. Osim toga, na licu vam piše da ste obuzeti vašim poslednjim slučajem...

– Tako nekako – odvratio je Bob mu-
klo.

Neko vreme vladala je tišina, a onda
Dok privuče stolicu malo bliže i upita –
Da li je tačno ono što se priča, šerife?
Ljudi kažu da je Marti bio pogođen sa
četiri metka u grudi, a da nije ni izvadio
revolver iz futrole?

– Istina je. To sam lično proverio, mi-
ster Holideje.

Dok začuđeno izvi levu obrvu.

– Koliko sam čuo, Stark je izjavio da
su Ekof i Marti pripucali na njega i da
nije imao drugog izbora? Je li tako?

– Da... I to je ono što me neprestano
zbunjuje.

– Tako dakle... Znači, bivši robijaši
su pali mrtvi pre nego što su uspeali da
otkopaju grob – dodade Holidej, namer-
no ostavljajući da ideja o otkopavanju
„visi” u vazduhu. – Šteta što ih nije pu-
stio da obave posao.

Bob ga iznenađeno pogleda. No, Dok
nonšalantno nastavi, praveći se da nije
zapazio šerifovu reakciju.

– Pa da. Da se to desilo, sada bismo
imali čistu situaciju. Znali bismo šta su
hteli.

Pajpet ustade.

– Znam šta mislite, mister Holideje.
Ubeđeni ste da treba otkopati grob i
tako celu stvar izvesti do kraja.

– Ta ideja vam nije loša, šerife. Na
vašem mestu ja se ne bih dvoumio da
slučaj isteram do kraja. Zamislite ako
bi se otkrilo da je za ponašanje Ekofa
i Martija postojao neki ozbiljan razlog?
– dobaci Dok, dodirnu rukom obod šeši-
ra i krete prema vratima. – Sada zaista
moram da požurim, jer me za zelenim

stolom partneri već čekaju. Vidi se
uskoro, šerife!

Rekavši to, Holidej je žurno napustio
kancelariju, a Bob je izašao na trem i
pogledao niz ulicu. Proteklih dvadeset
i četiri časa bili su najdinamičniji peri-
od od kada je pre dve godine počeo da
nosi šerifsku zvezdu. Marti i Ekof su bili
mrtvi, ali je njihova smrt nosila toliko
mnogo nejasnoća i davala prostora za
razna nagađanja, da se stvar morala ra-
zjasniti što pre.

Još uvek stojeći na tremu i posmatra-
jući zabrinuta lica ljudi koji su mu se
javljali, Bob je shvatio da ne sme okle-
vati ni trenutka. Bilo je toliko ozbiljnih
pitanja i sumnji da je bilo sasvim nor-
malno što su ljudi potišteni i zabrinuti.
Od njega su očekivali odgovore i on im
ih je morao dati.

Zato je lagano zatvorio vrata za sobom
i pošao niz ulicu. Posle desetak minuta
našao se pred malenom kućom Donova-
na Vokera. Za trenutak se pokolebao i
hteo da se vrati, a onda je ipak odustao.
I baš u tom trenutku, na uglu preko puta
ugledao je grobara koji je išao kući.

Čim ga je ugledao, Voker mu se ljuba-
zno javio, a onda nestrpljivo upitao –
Želite li nešto od mene, šerife?

– Da, Donovane. Hoću da uzmeš alat
i da se za pola sata nas dvojica nađemo
na groblju. Iskopaćemo grob onog bezi-
menog bandita.

Donovan zbunjeno zatrepta. Bio je
uvek voljan da zakopa nekoga, ali ot-
kopavanje... E, to je bilo nešto sasvim
drugo! Hteo je da pita šerifa o čemu se
radi, ali kada je video kako Bob Pajpet
izgleda, jednostavno je odustao.

U tom trenutku, mladi šerif nije odavao utisak čoveka raspoloženog za razgovor.

* * *

U polutruloj postavi kovčega bile su tri izgužvane, vlažne novčanice od po deset dolara.

– Stari Majkl Fild uvek je stavljao dobar materijal u svoje kovčege – prokomentarisao je tiho Donovan Voker i pogledao u Pajpeta i Perija koji su pomno razgledali novac. – Ali, nikada nisam čuo da je kao postavu u kovčeg stavljao novčanice, šerife. Hm... šta vi mislite o svemu ovome?

– Još uvek razmišljam – odvratio je Bob odsečno i malo gledao u novčanice, a onda opet u raskopan grob. Prišao se izveštaja o pljački banke u kome je pisalo da je najveći deo od deset hiljada dolara ukradenih i opljačkanih u Depozit banci, bio u novčanicama od deset i dvadeset dolara.

– Ako su Marti i Ekof mislili da je plen sakriven u Kuganovom grobu – dobacio je Gundalo Peri – i ako smo mi sada našli samo trideset dolara, znači li to da je neko uzeo novac pre nas? Ili mislite da su tih trideset dolara slučajno „zalu-tali” u kovčeg i da nemaju nikakve veze sa pljačkom banke od pre pet godina?

– Ima samo jedan način da to saznamo, Gundalo – odvratio je mladi šerif zabrinuto. – Predstoji nam još detektivskog posla.

– A gde ćemo ga početi, šerife?

– Razume se, u banci.

Bankar Tolmin Nejtenson bio je predsednik i menadžer Vels Fargo banke u Preskotu već punih deset godina. Bio je

to omalen, srdačan čovek čupavih brkova, rumenih obraza i uvek nasmejanog lica; preživeo je težak udarac koji je banci zadala velika pljačka, uspevši potom da od nje napravi jedno od najuspešnijih finansijskih preduzeća u zemlji.

Naravno, on nije zaboravio pljačku od pre pet godina. Nijednu pojedinost.

– Deset i dvadeset dolara, šerife – odgovorio je na pitanje Boba Pajpeta. – Tačno tako. A zašto pitate?

Mladi čuvar zakona je izvukao iz džepa tri novčanice od deset dolara i pružio ih preko stola od mahagonija. Nejtenson ga je za trenutak radoznalo odmerio, a onda se usredsredio na novac. Kada je pročitao broj serije, razrogačio je oči i bolje namestio naočare. Zatim je brzo ustao i prišavši jednom ormariću, izvukao iz njega kožom ukoričenu knjigu, stavio ju je na sto i počeo nervozno da lista. Kada je stigao do strane na kojoj su bili ispisani nizovi cifara u kolonama, pažljivo je pogledao novčanice i uporedio ih sa brojevima u svesci.

Njegov pogled bio je zbunjen i pun neverice.

– Proverio sam dva puta... – kazao je i pogledao u šerifa. – Da, da... ove novčanice su deo deset hiljada dolara koji su opljačkani pre pet godina. Znate, za sve novčanice krupnije od pet dolara vodimo evidenciju, tako da se broj i serija uvek mogu lako proveriti. Kako ste došli do njih?

Bob mu je sve ispričao i simpatični bankar se tek tada zabezeknuo.

– Šta kažete? U kovčegu onog bandita? To su, znači, oni lupeži tražili na groblju!

– Marti i Ekof su u zatvoru bili drugovi sa vođom bande, Dejmonom Kuganom. Možda im je sam rekao da namerava da opljačka banku ili su to kasnije izmudrovali, tek, čim su pušteni iz zatvora, obojica su se uputila u Preskot. Sada je sigurno da su se nadali kako će pronaći novac u Kuganovom mrtvačkom kovčegu. Hmm... možda je novac u jednom trenutku tamo i bio, skriven u postavi, ali je uzet pre nego što je Kugan sahranjen. Donovan tvrdi da zemlja posle pogreba nikako nije raskopavana, što znači da je neko „pretresao” kovčeg pre nego što je pušten u zemlju.

– Mislite na nekog građanina Preskota?

– Izgleda da je tako.

Bankar otpuhnu i skljoka se u stolicu.

– Vi ćete, naravno, nastaviti istragu, šerife?

– Svakako.

– Odlično – odvrati Nejtenson i protrlja ruke. – Znate... kada smo već kod toga, hoću da vas podsetim da ona nagrada za nalaženje novca još uvek važi.

– Sumnjam u realnu mogućnost da neko dobije tu nagradu, mister Nejtensone.

– Znači li to da ne očekujete da ćete naći novac?

Bob slegnu ramenima.

– Mislim da je rano za bilo kakve prognoze. Ipak... nadam se da ću otkriti ko ga je one noći uzeo iz mrtvačnice. No, ne očekujem da će deset hiljada dolara za svih ovih pet godina čekati netaknuti. Šta vi mislite, mister Nejtensone?

– Pa... ne znam ni sam. Prvo sam se ponadao, a onda ste me spustili na zemlju. Ipak... bar ćemo imati zadovolj-

stvo da pravedno kaznimo lopova koji je, po mom mišljenju, isto toliko kriv kao Kugan i njegove ubice. Ne bih se iznenadio ako bi takvom tipu „zapala” i smrtna kazna.

Bob dodirnu rukom obod šešira i ustade.

– Najpre moramo da uhvatimo krivca, mister Nejtensone.

Bankar klimnu glavom.

– Imam puno poverenja u vas, šerife. Tako mi svega, mladiću, ako biste uspeh da rešite taj slučaj posle punih pet godina, bilo bi to „najlepše pero u ratničkoj kapi”, u vašoj karijeri šerifa!

Ali, nagrada i „najlepše pero” nisu interesovali šerifa Boba Pajpeta. On je samo želeo da reši misteriju koja je punih pet godina kao taman oblak lebdela na inače vedrom nebu mirnog Preskota.

* * *

– Kažem vam da vam divno stoji, gospođo Stark – uveravala je Debi Singer svoju klijentkinju. – A dva dolara i pedeset, to je zaista jeftino, da znate.

Nensi Stark je skinula šešir i pažljivo namestila pramen prosede kose.

– Dobro, uzeću ga, gospođice Singer.

Debi se prijateljski osmehivala dok je upakivala kupljenu robu.

– Vidim da ste se danas dovezli sami. Da li je gospodin Stark odsutan?

– Ne, nije to – odvratila je Nensi Stark zbunjeno. – Znate, mom mužu baš nije dobro...

Devojka saosećajno klimnu glavom.

– Sasvim razumljivo... Verovatno reakcija na ono što se dogodilo prošle noći.

– Možda – kazala je žena, mada su joj reči zvučale prilično neubedljivo. – Verovatno se radi o reakciji. Nego, recite mi da li je istina da je šerif Pajpet našao neki novac u iskopanom banditovom kovčegu?

Debi je vratila ostatak novca i ljubazno pružila paket.

– Istina je, gospodo Stark. Zašto pitate?

– Pa... nekako mi se čini da je ta novost jako uzбудila mog muža iako mi nije jasno zbog čega. Šta vi mislite?

– Verujte mi da ne znam.

– Dobro, hvala vam, draga moja. Do viđenja.

– Do viđenja, gospodo Stark.

Isprativši mušteriju do vrata, Debi se zamisli. Bilo je dosta toga u ovom slučaju što nije baš najbolje razumela. Najkrivlje joj je bilo to što se sukobila sa Bobom i što je, otkako su se posvađali, nijedanput nije posetio. Sa zebnjom se pitala da li ga je zauvek izgubila, a na njenom lepom licu pojavila se duboka bora. Glasno je uzdahnula, prišla prozoru i pogledala prema zgradi zatvora. Znala je da je Bob pod pritiskom i da mu ova komplikovana situacija oduzima sve raspoloživo vreme. Nadala se da će se, kada se ovo okonča, sve nastaviti po starom.

Onda su se vrata kancelarije otvorila i ona je ugledala Boba, Gundala Perija i starog Morta Rajlija kako izlaze i kreću niz ulicu, pravo ka mrtvačnici. Stari Rajli je koračao nekako važno podignute glave i devojka se i nehotice nasmejala. Ali, taj osmeh je bio više kao blesak; setila se da je u vreme događaja oko pljačke banke Mort bio gradonačelnik

Preskota i čovek koji je u noći pljačke stigao na mesto obračuna odmah posle šerifa Starka.

* * *

Bob je ćutke slušao Rajlijevu priču o događajima u noći kada je opljačkana Vels Fargo banka. Ostareli gradonačelnik živo se sećao svakog detalja, jer je pljačka bila najdramatičniji događaj koji se desio za vreme njegove „vladavine”. Lagano i razložno govorio je gde su ležali leševi, na kom mestu je stajao šerif Stark kada je on ušao, gde su se nalazili kovčezi i koliko ih je bilo.

Slušajući ga, mladi šerif je saznao i nešto što mu je do tada bilo nepoznato. Posle ubistva, Rajli je sa gupom ljudi cele noći čuvao mrtvačnicu baš zbog pretpostavke da je novac negde sakriven i da će eventualni saučesnici bandita pokušati da dođu po njega. Ta činjenica bila je izvanredno značajna i dokazivala je da je novac uzet iz kovčega pre Rajlijevog dolaska.

Pošto su Mort i Peri otišli, Bob se još neko vreme zadržao u mrtvačnici. Kada je izašao, trgao se od iznenađenja. Blago sunce i uobičajena ulična vreva toliko su odudarali od njegovog mračnog raspoloženja da se i nehotice stresao.

Zabrinuti mladić nije ni bio svestan da je jedan par očiju pratio svaki njegov pokret. Naime, Dok Holidej je video kada je sa Rajlijem i Perijem ušao u mrtvačnicu i to mu je bio jasan znak da je mladi šerif počeo da odmotava klupko koje će ga dovesti do cilja. Ali, ko zna koliko dugo će još „tapkati u mraku”?

Zato je rešio da mu pomogne.

Kada je nešto kasnije, Bob stigao do trema ispred saluna, na mišicu mu se blago spustila nečija ruka. Iznenadeno je podigao glavu i susreo poznati par čelično sivih očiju.

– Baš dobro što sam vas sreo! – obrađiva se mladić. – Hteo sam da porazgovaramo. Imate li malo vremena?

Dok potvrdno klimnu glavom.

– Želja je obostrana, šerife. Ionako sam nameravao da vas potražim. Naime, sasvim slučajno sam saznao nešto što bi vas interesovalo.

– Zaista? A šta to?

– Sinoć sam bio u salunu sa ovdašnjim beležnikom Haltonom. Čudno kako je svet mali. U razgovoru uz šačicu, ispostavilo se da imamo zajedničke poznanike u Feniksu.

– Da... i šta ste to interesantno saznali?

– Dve stvari: prvo, da Halton zna da razveže jezik kada malo više gucne. Istina, možda je bio govorniji zbog toga što sam ja stranac, pa nije nužno da bude preterano diskretan, a možda je tome doprinela činjenica što imamo zajedničke prijatelje u Feniksu. Ljudi su tada manje uzdržani.

Pajpet ga je posmatrao sa neskrivenom strepnjom.

– A šta je ono drugo?

Holidej je izvadio cigaru iz džepa i lagano odgrizao vrh.

– Pričali smo o svemu i svačemu i, naravno, o glavnom događaju koji još uvek izaziva pažnju. I zamislite, Halton mi je rekao da se svašta govorka i da, što je najvažnije, sva ta govorkanja nisu neosnovana.

Pajpet proguta „knedlu” i prisili sebe da pogleda Holideja pravo u oči.

– Na šta mislite? Ako ciljate na govorkanja u vezi sa šerifom Starkom, onda znajte da su te priče čista laž.

Dok se značajno osmehnu.

– Nikada nemojte biti previše sigurni. Iskustvo me je naučilo da je svet pun neobičnih obrta i čudnih iznenađenja.

Za trenutak je zavládala tišina, jer je Holidej shvatio da mladić prema Bretu Starku ima poseban odnos koji je mnogo jači od obične saradnje dvojice šerifa. Ipak, video je da ga muči sumnja i stoga ga pustio da sam donese odluku.

I zaista, posle nekoliko trenutaka, Pajpet je smogao snage da upita – Vi izgleda mislite kako bi trebalo zvanično da razgovaram sa Haltonom i kod njega proverim sve u vezi Starkovog nasleđstva?

– Mislim da bi trebalo – složi se Holidej. – U stvari, da budem sasvim iskren – dodao je videvši da se mladić koleba – Halton mi je već rekao da Stark nikada nije dobio bilo kakvo nasleđstvo i da je tu činjenicu svojevremeno sasvim slučajno saznao u Ostavinskom sudu za Arizonu, u Feniksu.

Bob oseti grč mučnine u želucu. Ako se ispostavi da je to istina, ishod je mogao biti samo jedan.

– Ako je tako – kazao je ljutito – zašto to onda nije rekao?

Holidej kresnu šibicu i zapali cigaru. Ponovo je progovorio tek kada je odbio nekoliko dimova.

– To sam ga i ja pitao – rekao je. – Odgovorio mi je da to nije njegov posao i da ga se tako nešto nije ticalo. Zatim je dodao da mu nije ni na pamet palo

da poveže Bretovo iznenadno bogatstvo sa opljačkanim novcem i mislim da mu to možete verovati. Ali, čitajući između redova, pre bih rekao da se bojao da nešto kaže.

– Bojao? Koga? Starka? – Pred Bobovim očima istog trenutka je iskrsla slika ubijenih bandita na groblju u Preskotu. – Da, mister Holideje – rekao je tiho. – Bojao se Breta. To mi je sada jasno.

Dok zamišljeno odbi dim. – Šta sada nameravate da učinite, šerife?

– Šta mislite, kakav izbor imam?

– Koliko mi se čini, samo jedan. Morate porazgovarati sa Haltonom i Starkom.

– Baš tako. U stvari, mislim da sa Haltonom i ne moram da razgovaram. Verujem da je tačno sve što ste mi rekli. A sa Starkom? Hm... to je nešto drugo. Da, da... mislim da bi trebalo pre toga da odem i vidim Debi. Hteo bih da raščistim sa njom neke stvari za slučaj...

Mladić je zastao u pola rečenice, klimnuo glavom Holideju i brzo se udaljio. Ovaj je pogledao za njim i uzdahnuo: novost vezana za Breta Starka bila je loša za mladog šerifa, ali njegova odluka da pre odlučujućeg susreta poseti svoju prijateljicu imala je ozbiljno, možda čak i tragično značenje.

Iskusni Dok znao je šta su značile mladićeve reči „za slučaj”... U stvari, Bob Pajpet je hteo da kaže „za slučaj da se ne vratim”.

* * *

Čuvši topot kopita, Pajpet se okrenuo i ugledao Starka koji se, izašavši iz šumarka, uputio prema kući. Činilo mu se kao da je Džoj leteo, tako da je posle

nepunog minuta, bivši šerif zategao vođice neposredno ispred njega koji ga je čekao naslonjen na ogradu.

– Zdravo, Brete – pozdravio ga je mladić.

– Zdravo, Bobe. Šta te je dovelo na „Srebrnu potkovicu”?

– Moram nešto da razgovaram sa tobom.

– To mi zvuči baš ozbiljno, sinko.

– I jeste. Da li bi hteo da sjašeš za trenutak?

– Sasvim mi je udobno i ovako na konju, Bobe.

– Više bih voleo da sjašeš.

Starkov glas sada postade oštiji.

– Reci mi šta imaš da kažeš i ne vrđaj, Bobe.

Zavladala je neprijatna tišina. I jedan i drugi bili su svesni promene koja je nastala u međusobnim odnosima. Iako je Stark bio oštar, na Bobovom licu se jasno čitala nepokolebljiva odlučnost.

– Verovatno si čuo da sam iskopao Kuganov kovčeg? – zapitao je mladić, a kada je Stark klimnuo glavom, odmah je nastavio. – U postavi sam našao neki novac, Brete, tri novčanice od deset dolara.

– I to sam čuo.

– Ali, verovatno nisi čuo da sam novčanice odneo u banku i da je tamo utvrđeno kako su one deo opljačkanog novca, onih deset hiljada dolara. Osim toga, – dodao je oklevajući – sigurno nisi čuo da je Halton dao neke izjave.

Bret Stark je ćuteći sedeo u sedlu i smrknutih obrva i zasenčenih očiju nervozno stiskao vilice. Džoj je poigravao i gledao u Boba svojim krupnim vodnjikavo tamnim očima. Sa verande ispred

kuće posmatrala ih je Nensi Stark i nervozno gužvala u rukama neki ubrus. Jer, pre nego što je pretražio sve zgrade tražeći njenog muža, mladi šerif je razgovarao sa njom. Kao iskusna žena, Nensi je osetila njegovu napetost i shvatila da se nešto ozbiljno dešava. I sada, dok je posmatrala ukočenog Starka, obuzimao ju je neki, do tada njoj nepoznat užas. Konačno se Bret promeškoltio, prstima dodirnuo zavoj na vratu i klimnuo glavom.

– Samo nastavi, Bobe! Naslućujem da imaš još nešto da mi kažeš!

– Imam. Mogu li da te pitam otkuda ti novac, Brete?

– To se tebe ne tiče, momče. Zašto misliš da bi trebalo da me pitaš tako nešto?

Pajpet se snažno ugrize za usnu.

– Saznao sam da nisi dobio nikakvo nasledstvo, Brete. O tome ne postoji dokument u sudu u Feniksu... To znači da nisi imao nikakvog bogatog rođaka i da si novac dobio sa neke druge strane. Voleo bih da mi kažeš odakle.

– Govoriš tako kao da već imaš neku određenu ideju. Zašto je ne iskažeš?

Bob se nakašlja i pročisti grlo.

– Dobro, sam si to tražio, Brete. Evo šta ja mislim da se desilo na dan pljačke. Kugan se sakrio negde u gradu i shvatio da neće moći da se izvuče sa novcem. Zato je otišao u mrtvačnicu ne bi li ga negde sakrio i posle došao po njega. Tamo je našao otvoren kovčeg i stavio novčanice u postavu. Ali, pre nego što je uspeo da pobegne, naišao je Fild sa dvocevkom. Došlo je do obračuna i obojica su stradala. Tada si ti stupio na scenu...

– Nastavi, sinko.

– Pošto si stigao prvi i našao dvojicu poginulih, nešto te je navelo da pogledaš u kovčeg. Našao si novac i sakrio ga negde pre nego što je naišao Mort Rajli, a kasnije i ostali. Potom si uzeo novac i odneo ga na neko sigurno mesto, verovatno u zatvor. I tako... Kugan je sutradan sahranjen, a potraga za deset hiljada dolara se polako stišala. Tako si ti postao bogat čovek.

Stark podiže ruku.

– Optužuješ me da sam uzeo taj novac, Bobe?

– Poričeš li ti to, Brete?

– To su samo tvoja nagađanja, Bobe – odvрати bivši šerif ironično. – Ništa ne možeš dokazati.

Mladić ga zaprepašćeno odmeri.

– Zar je to jedini odgovor koji mi daješ, Brete? Da ne mogu ništa da dokažem? Zar nećeš sve da porekneš?

Stark se ružno iskezi.

– Zašto da poreknem kada je istina, drago momče. Hm... Božja pravda, to je sigurno u pitanju, pošto ni sam ne bih mogao smisliti nešto bolje – dodao je i pokretom ruke pokazao na imanje oko sebe. – Deset hiljada dolara su kupili sve ovo i još nešto mnogo više: njima sam obezbedio sigurnost i mir posle svih onih godina životarenja i muke sa dro-njavih pedeset dolara mesečno. Da su me pošteno plaćali, možda ne bih došao u iskušenje. Ali, kada sam ugledao dve novčanice u kovčegu i zatim, rasklonivši postavu, našao svežnjeve novca, znao sam da ga moram uzeti, jer posle tri godine bio bih „šutnut” sa penzijom od koje bih jedva preživljavao. I eto... to mi

je bila nagrada za ono što sam učinio preko svojih dužnosti.

– Ne mogu da verujem, Brete – promućao je mladić preneraženo. – Zar si ti lopov?

Stark se nasmeja. – Da li sam lopov, Bobe? Hajde pogledaj to i sa druge strane: deset godina sam svakoga dana stavljao glavu u torbu za Preskot. To je hiljadu dolara godišnje preko moje bedne plate. Dvadeset dolara nedeljne nagrade za čuvanje reda i zakona. Zaista mislim da je to ono što mi sleduje.

– Ti znaš da ću morati da te uhapsim, Brete.

Sjajnih očiju, Stark se ispravi u sedlu. – Bobe, kada sam bio bosonogo dete, stajao sam pored puta i gledao bogate ljude na ovakvim konjima – kazao je nekako muklo i potapšao Džoja po vratu. – Zakleo sam se da ću i ja jednoga dana imati tako nešto. Ali, vreme je prolazilo i ja sam se suočio sa penzijom i nedovoljno novca da platim i jedno najobičnije putovanje. Sudbina mi je pružila šansu i ja sam je zgrabio. To nije zločin.

– To što kažeš je sramno, Brete. Tražim da mi predaš revolvere.

– Oh, Bobe, ne budi lud! Uvek sam te smatrao za sina i sada sam spreman da to dokažem! Podeli sa mnom sve ovo, momče! Baci značku i dođi da živiš na mom ranču.

Mladić odlučno odmahnu glavom i pruži ruku. – Ne želim da živim tako, Brete. Nego... daj mi svoje revolvere!

– Oh, zaista si glup, Bobe. Odbacio si sve što sam ti ponudio i više voliš da pogineš... Ne, revolvere ti ne dam!

Ponovo je zavládala tišina. Starkove reči ostale su da vise u vazduhu. Obo-

jica su znali da je izazov pao i da predstoji obračun.

Bob Pajpet je zurio u čoveka koga je toliko dugo obožavao i poštovao. Sada je na njegovom licu video ono što nikada ranije nije zapazio: pohlepu, gordost, nadmenost i prezir prema drugima. Izgleda da je u svemu tome Stark zaboravio da postoje ljudi koji red i zakon cene iznad svega.

A Bob Pajpet je bio takav čovek.

– Završili smo razgovor – kazao je mladić muklo. – Ponovo ti kažem da mi daš svoje revolvere.

Starkovo lice se skamenilo.

– Ne prisiljavaj me da te ubijem, Bobe. Još uvek sam najbrži u potezanju i učiniću to ako budem morao. Video si šta se desilo Ekofu i Martiju.

– Ljudima koje si ubio?

– Ubio? – ponovi bivši šerif uvređeno. – To je zaista ružna reč, Bobe.

– Ali odgovara istini, Brete.

Bio je to prelomni trenutak, ona tačka u vremenu kada je u Bobu Pajpetu nestalo i poslednjih ostataka poštovanja prema čoveku koji je sedeo na konju ispred njega. Mladić je to spoznao u trenu, dok je iskusni Stark tako nešto pročitao u njegovim očima. Tog trenutka, Bret Stark je bio siguran da samo na jedan način može da razreši pomenutu dilemu.

– Onda zbogom, Bobe – rekao je i potegao revolver.

Bivši šerif bio je još uvek vrlo brz, toliko brz da je potegao i ispalio hitac pre nego što je mladić izvukao oružje iz futrole. No, njegov iznenadni pokret uznemirio je pastuva koji je naglo po-

skočio tako da je metak odleteo preko mladićevih ramena.

Onda je planuo Bobov kolt kalibra „45“, ali je i on promašio cilj. Još uznemireni, Džoj se podigao visoko na zadnje noge i njisnuo. Boreći se jednom rukom da ga umiri, Stark je drugom ponovo pripucao na Pajpeta.

Bob se bacio u stranu i jedan za drugim, ispalio tri hica gotovo u istom trenutku kada ga je vreli kuršum pogodio u slabinu. Što se njega tiče, on je ciljao u Starka samo da ga rani, jer ni posle svega nije mogao da zamisli da ubije starog prijatelja. Ali pastuv se ponovo propeo, Stark se nespretno izvio i stresao od pogotka metka teškog kalibra.

– Džoje... – zakrkljao je tiho – odnesi me kući, molim te.

Najlepši ždrebac u oblasti Preskot jurnuo je vijoreći repom i grivom sa jahačem koji se ljuljao u sedlu. U jednom trenutku čovek i životinja podsećali su na stare heroje sa slika. Sledećeg momenta, ta slika se rasprsnula kao mehur od sapunice, jer se jahač zaljuljao u sedlu, a njegovo beživotno telo palo je na zemlju i otkotrljalo se u zelenu travu.

Zbunjen, konj se propeo, a onda se okrenuo i odjurio kroz otvorene vratnice, tamo prema talasastim pašnjacima; na crvenkastom nebu koje je bojilo zalazeće sunce jasno se ocrtavala njegova silueta.

Bob Pajpet ga je nepomično posmatrao sa osećanjem hladne jeze koja mu je prožimala telo. Ipak, nadao se da sada, oslobođen okova pohlepe, duh Breta Starka leti isto tako slobodno kao i njegov punokrvni ždrebac.

* * *

Donovan Voker završio je posao oko nadgrobnog spomenika i odahnuo. Tama kada se povukao u senku da predahne, iz pravca Preskota se pojavila grupa ljudi.

Bio je to treći dan posle sahrane Breta Starka i prvi dan kalendarskog leta. Voker je ustao i polakao prišao nadgrobnoj ploči da sačeka Boba Pajpeta koji se lagano približavao stazom hramljući na desnu nogu i pomažući se štapom od bambusove trske. Iza njega su, svaki čas zastajkujući išli Gundalo Peri i Debi Singer.

– Dobar dan, narode – pozdravio ih je Donovan ljubazno. – Pa, šerife, šta mislite o mom poslu? – upitao je pokazujući rukom prema nadgrobnoj ploči na kojoj je, sveže uklesan, stajao sledeći natpis: *„Ovde počiva Dejmon Kugan koji je 6. novembra 1874. godine ubijen u toku pljačke banke“*.

– Odlično si to uradio, Donovane – pohvalio ga je Bob. – A sada ću da posetim još jedan grob – rekao je tiho i pružio ruke prema Debi koja mu je pomogla da savlada malo uzvišenje. Naime, zbog rane na kuku nije mogao da prisustvuje pogrebu i sada je, makar na čas, želeo da se oprostí od Breta Starka.

Što se tiče devojke, ona ga je uverila u svoju ljubav i molila ga da joj oprostí što je u jednom trenutku posumnjala u njega. Inače, kada je odjahao na Starkov ranč, ona i Gundalo su po Holidejevom savetu organizovali grupu koja mu je krenula u pomoć, što je bilo za svaku pohvalu. Osetivši devojčinu ruku, on je pogleda sa puno ljubavi: uvek je, bez ob-

zira na nesuglasice i trenutne probleme, voleo zelenooku Debi Singer.

Uskoro su se zaustavili ispred najsvežije humke na gradskom groblju. Na beloj nadgrobnoj ploči zlatnim slovima je pisalo: „Ovde počiva Bret Stark, šerif Preskota od 1867. do 1877.”

Bob sa olakšanjem odahnu: nije bilo ni reči o ukradenom novcu, jer je on na tome insistirao. Posle kraćeg protivljenja, sa predlogom se složio i bankar Nejtenson, pošto je prethodno od Nensi Stark dobio obećanje da će „investicija” od deset hiljada dolara biti vraćena banci kada ranč bude prodat.

Bob je izvesno vreme sagnute glave stajao pored groba, a onda je stavio šešir na glavu i lagano se uputio ka izlazu.

– Sve je završeno, Debi – kazao je tiho.
– Trajalo je dugo, ali mislim da će ljudi sve polako zaboraviti.

Ona mu stisnu ruku. – Tako će sigurno i biti, Bobe.

Lagano ju je zagrlio.

– Strašno sam umoran od svega, draga. Sada želim da se odmorim i izvesno vreme provedem samo s tobom. Verujem

da će Preskot opet biti miran i siguran grad.

Pre nego što je Debi uspela bilo šta da kaže, iza njih se začu jedan ljutit glas.

– Hoće li mi neko već jednom pomoći da se popnem na ovu prokletu ragu? Leđa me pakleno bole, a noge i kolena kao da su mi od kamena... Sada sam konačno ubeđen da su mi se sve kosti zacementirale!

Dvoje mladih se okretaše prema Gundalu Periju, a zatim prasnuše u glasan smeh. Što se tiče ponašanja šerifovog pomoćnika, grad se već vratio u normalno stanje.

To isto pomislio je te večeri i Dok Holidej kada je sa prozora svoje sobe ugledao šerifa Pajpeta kako, hramljući glavnom ulicom, dostojanstveno otpozdravlja prolaznicima. Iako ranjen, taj mladić je izgledao kao čovek pun samopouzdanja, ponosa i zadovoljstva.

Doku Holideju je tada palo na um da je prvi put po dolasku u neki novi grad bio učesnik događaja „u senci”, miran i spokojan. I on je imao razloga da bude zadovoljan, jer je čuveni kolt sa drškom od slonovače ovoga puta mirovao.

Za promenu, to i nije bilo tako loše.

KRAJ

Edukativna interaktivna SLIKOVNICA
iz koje učiš, sa kojom se igraš, uz koju uživaš...

PROLETNO Razgibavanje

POTRAŽITE NA KIOSCIMA!

MARKETPRINT

ISSN 0353-0000

00492

9 770353 000002